

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СЛОБОЖАНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023-2027 РОКИ

Документ розроблено в рамках програми "Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)", яка фінансується USAID

Слобожанське, 2023 рік

Цей документ став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст документу є відповідальністю Фонду Розвитку Місцевої Демократії та не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

This document is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of Foundation in Support of Local Democracy and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Стратегія розроблена в рамках програми
"Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)"
стратегічною командою, що складається із лідерів і представників місцевої громади.

Роботу стратегічної команди координували експерти

Фонду Розвитку Місцевої Демократії (ФРМД)

- Войцех Одзімек та Назар Глинський -

на підставі **Партисипативної Моделі Стратегічного Планування ФРМД.**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ДІАГНОСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ГРОМАДИ.....	7
ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	40
SWOT-АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ГРОМАДИ.....	47
БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ.....	53
ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ.....	56
ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЇ.....	61
УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНИМИ, ГАЛУЗЕВИМИ ТА РЕГІОНАЛЬНИМИ СТРАТЕГІЯМИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ.....	64
ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ЗАВДАНЬ.....	67
СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНИТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ЗАСАДИ ЇЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ.....	74
ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ НА КОРОТКО- ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ.....	80
Перелік скорочень.....	117

ВСТУП

Стратегія розвитку Слобожанської територіальної громади Дніпровського району Дніпропетровської області на 2023-2027 роки (далі – Стратегія розвитку) була розроблена в рамках програми Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE).

Цей документ слід трактувати як головну програму розвитку громади, котра визначає пріоритети та напрямки розвитку. Діяльність у визначених напрямках повинна здійснюватися із широким залученням різних партнерів – публічних, комерційних, соціальних.

Опрацювання оновленої версії стратегії припало на дуже важливий для українських органів місцевого самоврядування час, коли реформа децентралізації знаходиться у своїй чи не найбільш активній фазі: новоутворені громади переймають цілий ряд компетенцій від державних інституцій, проходить реорганізація функціонування різних сфер діяльності громад через призму зміни принципів надання публічних послуг, місцеві спільноти мають можливість спостерігати перші ефекти роботи нових органів самоврядування.

Також, активізація військових дій РФ проти України поставила країну, усі територіальні громади на межі існування як окремого суб'єкта прийняття рішень щодо вибору пріоритетів власного розвитку, суттєво змінила акценти як прикладення управлінських зусиль, так і розподілу фінансових ресурсів.

У випадку Слобожанської громади, ситуація додатково ускладнювалась також тим, що в процесі актуалізації Стратегії розвитку громада знаходилась на початковій фазі існування нового адміністративно-територіального поділу, який, окрім іншого, призвів до розширення громади за рахунок сусідніх територіальних громад. Також, узгодження Стратегії розвитку громади з аналогічними документами обласного та державного рівня здійснювалось на підставі діючих на цих рівнях термінів стратегічного планування, семирічний термін планування яких завершуються у 2027 році – таким чином, довгострокові пріоритети розвитку громади, система цілепокладання, відображена у її стратегічному документі відповідає теперішнім пріоритетам стратегічного планування регіонального та національного рівнів. Власне, і сама близькість розташування Слобожанської громади до території, де ведуться активні бойові дії, також не може не відобразитись на складнощах процесу стратегічного планування.

Сама ідея самоврядності, детально описана в Європейській хартії місцевого самоврядування, означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення. В тому числі тому процес розроблення Стратегії розвитку здійснювався із застосуванням партисипативних методів з максимально можливим широким залученням різних місцевих груп інтересів. Одними із важливих інструментів забезпечення партисипативності було проведення поглибленого соціологічного дослідження, фахові консультації з окремих вузькопрофільних питань, залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища – стратегічні сесії за участю представників влади, громадськості та бізнесу, широке громадське обговорення, акцент на співпраці.

Такий підхід повинен в майбутньому слугувати гарантією більшої участі мешканців у вирішенні питань, пов'язаних з місцевим розвитком.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Виконання завдань, окреслених в Стратегії розвитку вимагатиме тісної співпраці всіх зацікавлених сторін, яка з плином часу буде мати шанс переродитись у співвідповідальність і лише потім, як наслідок, сформує реальне підґрунтя для спільного прийняття рішень.

Партисипативна модель стратегічного планування, яку застосовано для розроблення Стратегії розвитку (методологія Фундації розвитку місцевої демократії - FRDL, яка є партнером Global Communities у реалізації компоненту стратегічного планування в громадах в рамках програми DOBRE), базується на переконанні, що стратегія розвитку не є лише документом, який визначає головні напрямки дій органу місцевого самоврядування (тобто виконує по відношенню до нього роль документу для внутрішнього використання), але і виконує роль плану розвитку всієї місцевої громади. Це, в свою чергу, актуалізує потребу знаходження на місцевому рівні консенсусу навколо основних постулатів стратегії, узгодження сфери та передумов залучення широкого кола зацікавлених осіб в процес її реалізації.

Стратегія розвитку гармонізована з пріоритетами і цілями аналогічних документів вищого територіального (регіонального та національного) рівня.

У документі робиться наголос на зрівноваженому (сталому) розвитку громади, який передбачає інтеграцію екологічної, економічної та соціально-культурної складових. Наслідком такого підходу має стати зростання якості життя мешканців із закладенням перспектив сталості такого росту. Враховано також контекст, в якому забезпечується життєдіяльність громади – Слобожанська ТГ є наближеною до території, де ведуться активні бойові дії.

До складу робочої групи увійшли представники органу місцевого самоврядування, працівники апарату ради, представники місцевих закладів освіти, культури, соціальної допомоги, охорони здоров'я, репрезентанти бізнес-середовища, громадського сектору та лідери громадської думки. Організовували роботу та надавали методологічну і методичну підтримку Робочій групі Войцех Одзімек (Краків, Польща), Назар Глинський та Олег Процак (Львів) – експерти Фонду Розвитку Місцевої Демократії (FRDL).

Використанням широкого спектру інструментарію партисипації дозволило підняти та обговорити питання розвитку громади на далекострокову перспективу, врахувавши при цьому потребу захисту інтересів та прав усіх груп мешканців, у тому числі тих, які потребують особливої уваги: жінок, людей похилого віку, осіб з інвалідністю.

Робота, пов'язана із розробленням Стратегії розвитку передбачала такі дії:

- опрацювання діагнозу стану соціально-економічного розвитку громади,
- проведення аналізу чинників зовнішнього і внутрішнього середовища (SWOT-аналіз),
- ідентифікацію бачення майбутнього розвитку громади на стратегічну перспективу,
- визначення стратегічних та операційних цілей Стратегії,
- окреслення показників впливу та результатів імплементації Стратегії,
- визначення контурів взаємозв'язків між Стратегією розвитку громади з іншими стратегічними документами,
- ідентифікацію потенціальних зовнішніх джерел фінансування завдань Стратегії,
- опрацювання системи втілення та моніторингу реалізації Стратегії разом із визначенням підходу до актуалізації документу,
- розроблення детального плану дій в межах короткострокової перспективи.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Організатори щиро вдячні усім учасникам плідних зустрічей Робочої групи за потрачений час, взяту на себе відповідальність у громадських справах та змістовну участь у процесі розроблення Стратегії розвитку громади.

ДІАГНОСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ГРОМАДИ

Найважливіші висновки

⇒ Слобожанська громада складається з однієї селищної (Слобожанська, колишня назва - Ювілейне) й 4 колишніх сільських рад, три з них приєдналися до громади у жовтні 2020 року і перебувають на етапі адаптації до структур місцевого самоврядування. Доеднані колишні сільські ради, з яких сформовано громаду, поповнили майно громади значною кількістю закладів соціальної інфраструктури (дошкільні навчальні заклади, школи, заклади культури й охорони здоров'я тощо). Ці сфери потребують структурної і програмної реорганізації, яка підвищила б ефективність їхньої діяльності.

⇒ Громада межує з обласним центром – Дніпром. Територія громади, яка прилягає до великого міста (сmt Слобожанське, с. Олександрівка, с. Василівка) має приміський характер (навіть з багатоквартирними будинками і приєднанням до міських мереж водопостачання і каналізації). Тут активно будують житло і переселяються сюди мешканці Дніпра (субурбанізація). Це призводить до швидкого зростання кількості мешканців у цій частині громади, а з іншого боку динамічно змінює соціально-економічні потреби на цій території (місця у школах і дошкільних закладах, інфраструктура, послуги тощо). Ці процеси створюють ризики двополюсності розвитку – значний наплив людей у північну частину, великі потреби у сфері послуг та інфраструктури, ризик хаотичної забудови і, водночас, стагнація в іншій частині громади.

⇒ Громада має великий потенціал для розвитку з огляду на своє розташування поруч з містом та двома транспортними артеріями, в т. ч. магістраллю М04. Економіка громади є диверсифікованою, однак переважає в ній харчова промисловість, сільське господарство, та завдяки розташуванню також торгівля і сфера послуг (зокрема, логістичні). Є можливості для подальшої диверсифікації місцевої економіки, проте стан інфраструктури може бути перешкодою для досягнення цієї цілі.

⇒ Інфраструктура для водопостачання та водовідведення потребує значних капіталовкладень (в основному з 70-х та 80-х років), була передана на баланс водно-каналізаційного підприємства у місті Дніпро, що створює перешкоди з її модернізацією та контролем за якістю послуг.

⇒ В громаді добре організоване функціонування системи централізованого збору побутового сміття – всі населені пункти покриті нею. Відходи вивозяться на великий полігон, що знаходиться в сусідній Новомосковській громаді, який є одночасно основним полігоном для м. Дніпра.

⇒ Бюджет громади характеризується великою часткою власних доходів (майже 89% від загальної суми доходів). Однак все ще існують можливості збільшення власної податкової бази (завершення інвентаризації земель у громаді і верифікація податкових зобов'язань зі сплати податку на майно й оренди земельних ділянок, реєстрація підприємств на території громади, офіційне оформлення працівників суб'єктами підприємництва тощо).

⇒ Громада є лідером у роботі, пов'язаній з реформою децентралізації, одна з перших в Україні відкрила ЦНАП, де зараз можна отримати 259 послуг, а також самостійно здійснює архітектурно-будівельний контроль. Громада має генеральні плани усіх населених пунктів, окрім найменшого її села – Василівки.

⇒ Розроблено та затверджено План місцевого економічного розвитку. Однак, цей документ, з огляду на цілий ряд об'єктивних та суб'єктивних чинників, потребує суттєвої актуалізації.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

⇒ На території громади проводиться багато ремонтних робіт та втілюються інвестиційні проекти, що стосуються як комунальних установ, так і, наприклад, житлових будинків. Підтримки вимагає житлове господарство – мешканці є пасивними у створенні ОСББ і замість діяти - очікують на допомогу влади.

⇒ На території громади зареєстровано 53 громадських об'єднань, з них діють 16 громадських організацій. Частина із них є де-факто неактивними, сфера інтересів деяких простягається суттєво далі за Слобожанську громаду. Останнім часом активізувалася робота до залучення громадського сектору до вирішення місцевих питань соціального характеру, активізації населення (зокрема, молоді).

Коротка характеристика громади

Таблиця 1. Найважливіші дані про громаду

№	Інформація про громаду	Просимо заповнити та подати джерело і дати інформації	ЗАУВАЖЕННЯ І КОМЕНТАРІ
1.	Дата створення територіальної громади А) Дата рішення про створення ОТГ яка функціонувала до остатнього етапу реформи до жовтня 2020 року Б) розпорядження КМУ про затвердження Перспективного плану формування територій громад Дніпропетровської області	А) 14.08.2015 Б) 20.05.2020	А) рішення Дніпропетровської обласної ради від 14.08.2015 № 671-33/VI Б) розпорядження КМУ від 20.05.2020 № 601-р
2.	Дата проведення перших виборів в територіальній громаді А) Дата перших виборів в форматі ОТГ, яка функціонувала до остатнього етапу реформи (до жовтня 2020 року) Б) 25.10.2020 року	А) 25.10.2015 року Б) 25.10.2020 року	
3.	Місцезнаходження (область, район)	Дніпропетровська область, Дніпровський р-н	
4.	Відстань в км: від районного центру, від обласного центру, від Києва	м. Дніпро – 1 км м. Дніпро – 1 км м. Київ - 471 км	
5.	Площа в км ²	260,6 км ²	Згідно даних Міністерства розвитку громад та територій України
6.	Кількість колишніх рад, що включені до громади, а також кількість всіх населених пунктів А) На момент створення ОТГ Б) Етапи розширення ОТГ В) В остаточному форматі після 25.10.2020 р.	А) 2 ради (разом 2 населені пункти), Б) – --- В) 2020 рік - приєднано 3 сільські ради (разом 4 населені пункти) Разом – 5 рад (6 населених пункти)	
7.	Перелік населених пунктів, що входять до складу громади	<u>смт Слобожанське</u> <u>село Степове</u> <u>село Балівка</u> <u>село Олександрівка</u> село Василівка <u>село Партизанське</u>	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

8.	Населення територіальної громади, осіб	Всього – 23 854 с. Слобожанське - 14 661 с. Степове - 1 349 с. Балівка - 2 609 с. Олександрівка - 2 681 с. Василівка - 229 с. Партизанське -2325	за офіційними даними ГУ статистики у Дніпропетровській області станом на 01.01.2022 року
9.	Структура населення: - за віком, - за статтю, - вразливі групи	<u>від 0 до 6 років</u> – 1 324 осіб <u>від 6 до 17 років</u> – 3 095 осіб <u>від 18 до 60 років</u> – 14 950 осіб <u>старші 60 років</u> – 4 485 осіб чоловіки 10 687 осіб (44,8 %) жінки 13 167 осіб (55,2 %) Вразливі групи: Особи з інвалідністю – 1 040 осіб (4,4%) Внутрішньо переміщені особи до 24.02.2022 – 624 особи (2,6%), у т.ч.: <i>жінок – 314, чоловіків – 198</i> <i>діти – 112 (дівчата – 47, хлопці – 65)</i> з 24.02.2022 по 01.01.2023 – 2 409 осіб (10,1%), у т.ч.: <i>жінок – 1 280, чоловіків – 554</i> <i>діти – 575 (дівчата – 289, хлопці – 286)</i> ВСЬОГО (станом на 01.01.2023) – 3 033 ВПО	станом на 01.01.2022 року
10.	Подати приблизне співвідношення працюючих жінок/ чоловіків і/або співвідношення безробітних жінок/чоловіків	співвідношення безробітних: жінки - 62%; чоловіків – 38%	
11.	Офіційний рівень безробіття в області	8,9 % (з них жінки – 8,1%, чоловіки – 9,1%)	станом на 01.01.2023 року (за даними Дніпровської районної філії Дніпропетровського обласного центру зайнятості)
12.	Офіційний рівень безробіття в громаді або за відсутності цієї інформації	безробітних – 64 особи рівень безробіття по громаді – 0,7%	станом на 01.01.2023 року (за даними Дніпровської районної філії Дніпропетровського обласного центру зайнятості)
13.	Характеристика населених пунктів у складі громаді (промисловий / сільськогосподарський / інше)	с.мт Слобожанське: переробна промисловість (диверсифікована), торгівля, логістика, сільське господарство с. Степове: сільське господарство с. Балівка: сільське господарство, рекреація с. Олександрівка: сільське господарство, рекреація	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		с. Василівка: сільське господарство с. Партизанське: промисловість (виробництво будматеріалів, виробів з дерева)	
14.	Кількість суб'єктів господарювання, що зареєстровані в громаді	3 063 СГ, в тому числі: юридичних осіб - 1 642 од., фізичних осіб-підприємців – 1 421 од.	
15.	Кількість і специфіка державних підприємств, що працюють на території громади, в тому числі, що зареєстровані в громаді	2 державних підприємства: 1. Дослідна станція Інституту овочівництва і баштанництва національної Академії аграрних наук України (дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук, вирощування зернових та баштанних культур, овочів тощо); 2. ДП "Дніпровський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою" (науково-дослідні та проектні роботи в галузі землеустрою, охорони, оцінки та раціонального використання земель, геодезичні роботи, консультаційні послуги)	
16.	Кількість та специфіка надання послуг комунальних підприємств на території громади	7 комунальних підприємств: 1) КП «Керуюча компанія «Перспектива» ССР (послуги з утримання багатоквартирних будинків в смт Слобожанське); 2) КП «Керуюча компанія «Господар» ССР (послуги з утримання багатоквартирних будинків в с. Степове, послуги з благоустрою громади, послуги з поводження з відходами, послуги з водовідведення, транспортні послуги); 3) КП «Керуюча компанія «Житловик» ССР (послуги з утримання багатоквартирних будинків в с.Партизанське, послуги з поводження з відходами, послуги з водовідведення, послуги з водопостачання); 4) КП «БТІ» ССР (послуги з технічної інвентаризації, паспортизації; оцінювання житлових й нежитлових будівель, які належать юр. та фіз. особам на праві власності, або перебувають у них в користуванні; супровід приватизації житла і земельних ділянок; реєстрація права власності на об'єкти нерухомого майна; 5) КП "Слобожанська спеціалізована ритуальна служба» (ритуальні послуги); 6) КНП «ЦПМСД» ССР (медичні послуги);	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		7) КП «Слобожанська центральна лікарня» ССР: послуги за 21 пакетом, у т. ч. 20 пакетами вторинної допомоги та 1 первинної.	
17.	Кількість закладів і установ сфери культури	<u>10 закладів сфери культури</u> <u>4 клубних закладів:</u> 1. КЗ «Центр культури та дозвілля «Слобожанський» ССР; 2. Будинок культури с. Степове; 3. Будинок культури с. Партизанське; 4. Будинок культури с. Олександрівка. <u>5 бібліотечних установ:</u> 1. КЗ «Слобожанська бібліотека» ССР; 2. Бібліотека с. Степове; 3. Бібліотека с. Партизанське; 4. Бібліотека с. Олександрівка 5. Бібліотека с. Балівка <u>1 мистецька школа:</u> КЗ «Слобожанська мистецька школа» ССР	
18.	Кількість закладів охорони здоров'я: - первинна ланка (ЦПМСД, амбулаторії, ФП) - вторинна ланка (стаціонари, лікарні, що знаходяться на утриманні громади) - інші	<u>9 закладів охорони здоров'я</u> <u>первинна ланка:</u> 1. КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» ССР у складі: 2. Слобожанська АЗПСМ, 3. Степнянська АЗПСМ, 4. Балівська АЗПСМ, 5. Партизанська АЗПСМ, 6. Олександрівська АЗПСМ, 7. ФП с. Василівка, 8. ФП Нижньодніпровський <u>вторинна ланка:</u> 9. КП «Слобожанська центральна лікарня» ССР <u>інші (приватні):</u> 1. Дніпровський медико-хірургічний центр ім. М.І. Пірогова 2. Медичний центр Sky Med	
19.	Кількість та специфіка закладів соціальної допомоги, що знаходяться на утриманні громади: а) фронт-офіс б) служба у справах дітей, г) центр соціальних служб для дітей і молоді д) центр надання соціальних послуг тощо	1. Відділ соціального захисту населення ССР 2. Служба у справах дітей ССР 3. КЗ «Центр надання соціальних послуг» ССР	
20.	Кількість навчальних закладів, в тому числі - дошкільних закладів, - шкіл, - навчально-виховних комплексів, - інклюзивно-ресурсних центрів, - центрів професійного розвитку, - позашкільних навчальних закладів	<u>9 закладів освіти</u> , в т. ч.: - 3 дошкільних закладів разом з 4 дошкільними підрозділами, 43 групи відвідують 1017 дітей, - 6 закладів загальної середньої освіти (5 ліцеїв та 1 початкова школа, з них 4 заклади мають дошкільні підрозділи, - 1 позашкільний підрозділ (центр позашкільної освіти)	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

21.	Кількість установ сфери фізичної культури і спорту	<p><i>1 установа: КЗ «Слобожанський селищний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»»</i></p> <p><i>1 спортивний комплекс, у т.ч. плавальний басейн</i></p> <p><i>1 ковзанка (ТРЦ «Караван»)</i></p> <p><i>3 футбольні поля</i></p> <p><i>10 спортивних зали (включаючи тренажерні зали)</i></p> <p><i>1 стрілецький тир</i></p> <p><i>5 пристосованих приміщень для занять спортом</i></p> <p><i>8 прибудинкових тренажерних майданчики</i></p>	
22.	Існуючі в громаді документи планування	<p><i>1. Стратегія розвитку Слобожанської селищної територіальної громади (16.03.2017)</i></p> <p><i>2. План місцевого економічного розвитку Слобожанської селищної територіальної громади (04.02.2021)</i></p> <p><i>3. Стратегія розвитку молодіжної політики Слобожанської селищної територіальної громади на 2020-2025 роки (18.06.2020)</i></p>	
23.	Отримане фінансування з державного фонду регіонального розвитку (ДФРР), тис.грн.	<p>2021 рік:</p> <p><i>1 проект на суму 20 117 тис. грн. (будівництво плавального басейну в смт Слобожанське)</i></p> <p>2022 рік <i>(не передбачено, кошти ДФРР вилучені до резервного фонду держбюджету)</i></p>	
24.	Участь громади в програмах, які фінансувались іноземними донорами в 2020-2022 роках	<p>2020 рік - програма USAID DOBRE:</p> <p><i>1. проект «Створення Агенції місцевого розвитку Слобожанської селищної територіальної громади»</i></p> <p><i>2. проект «Створення центру громадської активності в Слобожанській селищній територіальній громаді»</i></p> <p>2021 рік - Український фонд соціальних інвестицій (УФСІ)</p> <p><i>проект «Покращення умов надання медичної допомоги у Слобожанській амбулаторії ЗПСМ ЦПМСД смт Слобожанське, Дніпропетровська область/KfW» (реконструкція громадської будівлі під АЗПСМ в смт Слобожанське)</i></p> <p>2022 рік - Український фонд соціальних інвестицій (УФСІ)</p> <p><i>в рамках проекту «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури» укладено меморандум між УФСІ та Слобожанською ТГ щодо реконструкції гуртожитку в селі Олександрівка під квартири для ВПО</i></p> <p><i>2022 рік – в рамках Програми ООН з відновлення України (Конкурсний відбір Мінрегіону для отримання субвенції з</i></p>	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

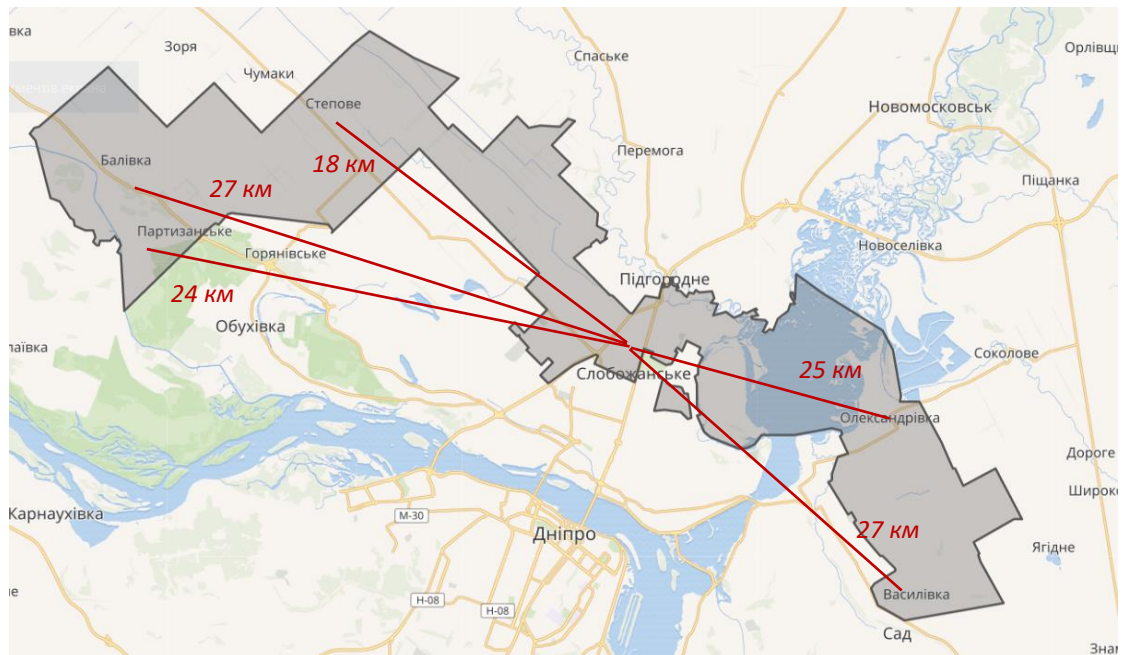
		державного бюджету відповідно до Фінансової угоди між Україною та ЄІВ): 1. Нове будівництво амбулаторії за адресою: Дніпропетровська область, Дніпровський район, с. Олександрівка; 2. Нове будівництво Центру надання адміністративних послуг за адресою: смт Слобожанське, вул. 8 Марта	
25.	Адреса веб-сайту громади	https://slobozhanska-gromada.gov.ua/	

Джерело: дані громади

Громада межує з містом Дніпро і складається з шести населених пунктів: смт Слобожанське (до 2015 р. Ювілейне) та сіл: Степове, Балівка, Партизанське, Олександрівка, Василівка. Адміністративний центр громади - селище Слобожанське має характер приміського мікрорайону Дніпро – міста майже з мільйонним населенням. В селищі лише формується урбаністичний характер забудови, типовий для містечка, однак визначити центр населеного пункту важко (немає чогось подібного до ринкової площі). Разом з тим розвиваються різноманітні функції, а привабливе розташування буде фактором, що пришвидшує розвиток. Рівень та доступність послуг є значно вищою, ніж у пересічній територіальній громаді. Також близькість до мільйонного міста забезпечує доступ до послуг і задовольняє потреби у сфері торгівлі, освіти, працевлаштування.

Вхідні дані

Рисунок 1. Слобожанська громада на фоні сусідніх територій

Площа громади становить 260,6 км².

Саме смт Слобожанське розташоване в центральній частині Дніпропетровської області між автомобільними дорогами М04 (Е50) і Т 0410 та безпосередньо межує на півночі з

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

обласним центром – містом Дніпро. Завдяки вдалому розміщенню між стратегічно важливими для м. Дніпро транспортними коридорами – Донецьким шосе та проспектом Слобожанський – селище географічно є східними «воротами міста». Незважаючи на близькість мегаполіса, селище знаходиться в його найбільш екологічно чистій зоні. Неподалік розміщуються Кільченський заповідник і Присамарська рекреаційна зона. Село Степове знаходиться на відстані 18 км від центру громади – смт Слобожанське та 20 км від обласного центру – м. Дніпро. Поруч із селом проходить автомобільна дорога Т 0405. Село Балівка знаходиться від смт Слобожанське на відстані 27 км. На заході від села Балівки протікає річка Оріль. Біля села кілька озер - залишки старого русла річки Протовчої (Проточі). На відстані 11 кілометрів на південь від села - лівий берег Дніпра. Через село проходить автомобільна дорога Н 31. На півдні село Балівка межує з селом Партизанське. Село Партизанське знаходиться від смт Слобожанське на відстані 24 км. Село знаходиться на лівому березі річки Оріль. Через с. Партизанське проходить автомобільний шлях Н 31 і Т 0404. Поблизу села - регіональний ландшафтний парк Дніпровські ліси. Села Олександрівка та Василівка розташовані на лівому березі річки Самара (Самарська Затока) та межують з смт Слобожанське на заході по водному плесу. Відстань від адміністративного центру громади - селища Слобожанське до села Олександрівка – 25 км, до села Василівка - 27 км.

Таблиця 2. Фактори, що визначають якість життя в громаді

	Позитивні чинники	Негативні чинники
Інфраструктура і просторове планування	<ul style="list-style-type: none"> - вигідне географічне розташування поруч з обласним центром м. Дніпро – доступ до всіх видів транспорту, інфраструктури, широкого діапазону соціальних і комерційних послуг, ринку праці, освітньої і наукової бази; - розташування поблизу важливих автошляхів і залізниці міжнародного і державного значення; - розвинений громадський транспорт; - наявність основної містобудівної документації громади; - добрий стан доріг: як обласного та державного, так і місцевого значення 	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність повної інвентаризації земельних ресурсів громади; - неповноцінно діюча система роздільного збору твердих побутових відходів – актуальні умови на ринку роблять невикладним подальшу переробку сепарованих відходів; - недоліки централізованих систем водопостачання і водовідведення – застарілі комунікації, які потребують значних капіталовкладень; - нерівномірність інфраструктурного забезпечення населених пунктів громади, особливо її недостатній розвиток на новоприєднаних територіях
Економіка	<ul style="list-style-type: none"> - високодиверсифікована економічна база: ефективно діючі в громаді як малі, так і середні та великі підприємства; - близька відстань до великого ринку збуту – міста Дніпро, а також важливих транспортно-логістичних коридорів (автомобільних і залізничних); - доступ до наукового потенціалу великого міста - висока інвестиційна привабливість території громади; 	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність облаштованих інвестиційних майданчиків і земельних ділянок у власності громади; - значна частка підприємств, зареєстрованих у Дніпрі та м. Києві; - недоліки базової технічної інфраструктури необхідної, щоб інвестувати в економіку, - водогін, каналізація, система поводження з ТПВ (земельні ділянки, що є потенційними інвестиційними пропозиціями)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	<ul style="list-style-type: none"> - передумови для розвитку рекреаційного й активного туризму поблизу великого міста; - громада має доступ до Економічного профайлу громади (<i>єдина система даних та аналітики на платформі Vkursi ECONOMY із 150+ офіційних джерел даних, які актуалізуються автоматично</i>) 	
Довкілля і туризм	<ul style="list-style-type: none"> - вигідне розташування для відпочиваючих туристів, багато транспортних можливостей; - близька відстань до великого міста як потенціал для розвитку на території громади пропозицій у сфері рекреаційного туризму і туризму «вихідного дня»; - багаті природні ресурси деяких територій громади (Балівка, Олександрівка), які сприяють розвитку туризму і рекреації 	<ul style="list-style-type: none"> - нестача централізованих систем водопостачання і водовідведення; - загрози довкіллю з огляду на недостатню розвиненість мережі очисних споруд; - відсутність багатопрофільної та організованої рекреаційної пропозиції, спрямованої на мешканців громади та сусідніх громад
Населення, людський капітал	<ul style="list-style-type: none"> - приваблива житлова зона для мешканців Дніпра; - значний відсоток людей, які поселяються у приміській зоні; - громадські традиції (ще з 90-х років) самоорганізації навколо будівництва різних типів інфраструктури – освітлення, стадіони, телефонні лінії; - доступ до широкої гами послуг великого міста; - стабільно позитивні показники міграції 	<ul style="list-style-type: none"> - нестача місць у закладах шкільної та дошкільної освіти смт Слобожанське; - низька активність мешканців у громадському житті; - недостатня інтеграція новозаселених людей з місцевим населенням, яка проявляється у незацікавленості сплачувати податки на території громади, брати участь у громадському житті тощо
Виконавчий апарат ОМС	<ul style="list-style-type: none"> - високий авторитет селищного голови в середині громади та поза її межами; - ефективно діючий виконавчий апарат громади, ЦНАП, кваліфікація працівників, організаційна ефективність; - добра комунікація громади з державними/публічними інституціями; - доступ до адміністративних послуг у сусідньому обласному центрі. 	<ul style="list-style-type: none"> - необхідність опрацювання концепції усунення недоліків технічної інфраструктури – водопостачання, каналізація, функціонування очисних споруд, зокрема, врахування можливості створення промислових зон, а також сусідства великого міста з його інфраструктурними мережами або сусідніх громад (міжмуніципальне співробітництво); - перевантаженість працівників підрозділів, які займаються підготовкою проектів, заповненням заявок на залучення зовнішніх ресурсів, моніторингом реалізації стратегії.

Економічна ситуація громади

З огляду на розташування безпосередньо поблизу Дніпра, Слобожанська громада має специфічні економічні умови, але й також все ще перелік невикористаних можливостей.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Серед найважливіших специфічних економічних передумов громади, а отже – і джерел утримання її населення, зазначимо такі:

- робота у сусідньому м. Дніпро – і у минулому, і в сучасних умовах це місто є одним з найбільших у країні промислових та науково-культурних центрів, економічним магнітом для прилеглих територій, які у своїй сукупності у минулому та в сучасних умовах складають єдину міську агломерацію. Місто є важливим центром економіки, а близькість до нього і добре транспортне сполучення з громади сприяє пошуку роботи у місті;
- приміський характер території: завдяки безпосередній близькості до обласного центру (подекуди – відсутності очевидних кордонів з ним) найбільший населений пункт громади та, водночас, її адміністративний центр смт Слобожанське має ознаки зони приміської забудови, подекуди – «спального» району Дніпра. В селищі активно реалізуються комерційні проекти житлової багатоповерхової забудови;
- високий рівень диверсифікації місцевої економіки: в громаді, окрім місцевих малих і середніх підприємств (здебільшого – зі сфери торгівлі, логістичних послуг, будівництва) в громаді здійснюють свою діяльність великі підприємства зі сфери харчової промисловості, виробництва керамічної плитки, торгівлі тощо;
- за оцінками внутрішнього моніторингу, в громаді рівень безробіття є дуже низьким, адже кожен, хто хоче, може знайти роботу, якщо не у місті, то в аграрній сфері;
- на території громади функціонують бюджетотворюючі підприємства: ТОВ «М'ясна фабрика «Фаворит плюс»; ТОВ «М'ясокомбінат «Ювілейний» (виробництво м'ясних виробів), ТОВ «Інтеркерама» (виробництво будівельних матеріалів), ТОВ «АВК Конфекшнері» (виробництво кондитерських виробів), ТОВ «Дніпропромліт» (лиття сталі), ПП «Дивоцвіт» (виробництво будівельної хімії (клей, лак, шпаклівка і подібна продукція), ТОВ «Логістик юніон (складське господарство мережі «АТБ»), ПП «Транс логістик» (вантажний автомобільний транспорт мережі «АТБ»), ТОВ «Нова пошта» (експрес-доставка посилок та вантажів в Україні та за її межами) тощо.
- в громаді відсутні підготовлені інвестиційні майданчики (площею від декількох до кільканадцяти гектарів), які у майбутньому можуть стати основою для створення індустріальних зон. Недостатність скоординованих зусиль по формуванню та просуванню інвестиційних можливостей громади не дають можливості повноцінно використати потенціал Слобожанської громади в економічній сфері.
- в сільських населених пунктах переважає сільське господарство, цим територіям притаманний рекреаційний потенціал, який поки що використовується слабо.

Сучасна промислова структура громади представлена підприємствами харчової галузі (виробництво м'ясної та ковбасної продукції, шоколаду та кондитерських виробів, хлібобулочних виробів тощо), хімічного та електротехнічного виробництва, виробництва керамічної плитки, машинобудування тощо.

Значний внесок в розвиток економіки громади забезпечили підприємства сфери торгівлі. Вздовж головних транспортних магістралей виникла потужна торгівельна агломерація з представників відомих національних мереж та світових компаній: «АТБ», «Метро», «Епіцентр», «Ашан», «Олді», сортувальний центр «Нова пошта» (DAO) тощо. Завдяки їм створена значна кількість нових робочих місць. Діяльність цих суб'єктів господарювання направлена на обслуговування мешканців та гостей обласного центру.

Крім вищезазначених торгівельних мереж, на території громади в сфері торгівлі та обслуговування здійснюють діяльність понад 340 торгових точок (у тому числі ТРЦ «Караван» - 166 об'єктів), 32 об'єкти громадського харчування (у тому числі ТРЦ «Караван» - 14 об'єктів), 14 аптек, 20 об'єктів з надання побутово-ремонтних послуг

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

(у тому числі 6 ательє з ремонту одягу, 10 перукарень, 4 майстерні ремонту взуття), 2 садово-виставкових центра, 35 АЗС, 12 дитячо-розважальних центрів тощо. На території адміністративного центру громади працюють відділення банків: АТ КБ «ПРИВАТ-БАНК», АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК", Sense Bank (ТЦ «ЕПІЦЕНТР»), які надають мешканцям громади широкий спектр банківських послуг. В смт Слобожанське та селах Партизанське і Балівка працюють відділення Укрпошти, 5 відділень пунктів компанії «Нова пошта», які надають послуги експрес-доставки документів, вантажів і посилок для фізичних осіб та бізнесу.

Бюджет громади

Перед об'єднанням смт Слобожанське отримувало досить високі доходи: у 2013 р. - 29 млн грн, у 2014 році - 32 млн грн, у 2015 році - 51 млн грн, у 2016 році - близько 210 млн гривень.

➤ Доходи громади

Навіть перед об'єднанням цифри були доволі значними, а зараз дохід на одного мешканця перевищує показник, якого досягають деякі громади в європейських країнах, що розвиваються. Ситуація ще суттєво покращилась у два етапи об'єднання.

Таблиця 3. Дохідна частина бюджету громади (2020-2023 рр.), тис. грн.

	факт			план
	2020	2021	2022	2023
Всього власних доходів	403 204,7	496 088,4	532 060,4	498 603,0
офіційні трансферти, всього	60 778,0	89 293,5	58 777,9	56 895,4
Трансферти з державного бюджету	48 737,0	78 781,6	57 848,5	55 967,5
освітня субвенція	31 250,2	57 964,9	57 848,5	55 967,5
медична субвенції	16 036,8	0,0	0,0	0,0
субвенція на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	1 450,0	20 000,0	0,0	0,0
субвенція на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на Сході України	0,0	816,7	0,0	0,0
Дотації з МБ іншим МБ	608,6	800,0	16,9	0,0
Субвенція з МБ іншим МБ	1 143 204,0	9 711,9	912,5	927,8
Реверсна дотація (довідково)	78 470,7	81 506,4	11 976,8	82 168,9
ВСЬОГО доходів	463 982,7	585 381,9	590 838,3	555 498,4
частка власних доходів, %	86,9	84,7	90,1	89,8

Джерело: дані громади

За підсумками 2021 та 2022 років обсяг бюджету Слобожанської громади склав майже 600 млн грн, з них майже 85% - власні доходи. З розрахунку на 1 мешканця, це складає 24 774 гривень, що в кілька разів перевищує аналогічний середньостатистичний показник для українських громад. При цьому, цей показник незмінно зростає протягом останніх років.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Водночас, частка власних доходів зменшується, що варто трактувати як наслідок «розмивання» фінансового потенціалу смт Слобожанське на фоні сільських територій – територій, які, з іншого боку, володіють значним резервом для зростання економічного потенціалу території в середньо- та довгостроковій перспективі.

Основними джерелами власних доходів передбачливо є податок на доходи фізичних осіб та єдиний податок. Значним за вагомістю є акцизний податок: його частка у 2021 році склала майже 15%, що є нетиповим для місцевого бюджету. Доволі вагомим джерелом також є плата за землю, що стягується з юридичних і фізичних осіб (разом – 5,0%).

Слобожанська ТГ впродовж багатьох років має бездефіцитний бюджет. За рахунок змін, внесених до Бюджетного та Податкового кодексів України, в контексті децентралізації фінансів, обсяг доходів бюджету територіальної громади у 2021 році зріс порівняно з 2015 роком майже в 10 раз.

Таблиця 4. Структура власних доходів громади (2020-2023 рр.) тис. грн.

Податки	2020 (факт)	частка у структурі власних доходів, %	2021 (факт)	частка у структурі власних доходів, %	2022 (факт)	частка у структурі власних доходів, %	2023 (план)	частка у структурі власних доходів, %
Всього власних доходів	403 204,7	100,0	496 088,4	100,0	532 060,4	100,0	498 603,0	100,0
ПДФО	251 184,2	62,3	291 834,4	58,8	309 136,3	58,1	307 818,9	61,7
акцизний податок	62 657,5	15,5	69 904,7	14,1	53 173,5	10,0	53 670,9	10,8
плата за землю	28 037,3	7,0	36 907,5	7,4	44 898,7	8,4	41 800,3	8,4
єдиний податок	30 089,1	7,5	46 486,0	9,4	57 195,9	10,7	53 860,8	10,8
плата на нерухомість	14 529,6	3,6	22 761,1	4,6	26 770,0	5,0	25 552,6	5,1
Інші податки і збори	16 707,0	4,1	28 194,7	5,7	40 886,0	7,7	15 899,5	3,2

Джерело: дані громади

➤ **Бюджетна перспектива на 2023 рік**

Як видно із таблиці вище, громада залишатиметься значним платником нетто до державного бюджету: розмір реверсної дотації у 2023 році планується на рівні 86 млн грн. Щодо міжбюджетних трансфертів, то, як вказано у таблиці вище, громада є значним платником реверсної дотації – це відволікає значний фінансовий ресурс (майже 15%), який потенційно міг би бути використаний на проекти розвитку території, благоустрою, покращенню рівня надання соціальних послуг тощо.

Структура власних доходів у 2023 році, як прогнозується, зміниться на користь «інших джерел надходжень». На цьому фоні зменшиться вагомість ПДФО, акцизного збору та плати за землю.

Поліпшення фінансового стану дозволяє інвестувати кошти в оновлення інфраструктури громади, розвиток житлово-комунальне господарство, впроваджувати активну соціальну політику тощо.

➤ Видатки громади

Видаткова частина місцевого бюджету також є певною мірою нетиповою у порівнянні до інших українських громад.

Таблиця 5. Видаткова частина бюджету громади (2020-2023 рр.) тис грн.

Стаття видатків	2020 факт	2021 факт	2022 факт	Частка у структурі видатків 2022 р, %	2023 план
Лицеї (школи)	86 626,7	160 199,1	126 185,8	29,1	147 897,2
дошкільні навчальні заклади	58 924,5	76 510,0	54 788,8	12,6	77 706,4
соціальна сфера	11 573,1	16 094,6	42 244,9	9,8	30 695,2
фізична культура і спорт	12 435,7	19 241,8	14 178,9	3,3	23 538,4
Охорона здоров'я	40 010,3	41 673,5	18 332,1	4,2	15 236,3
Культура	19 668,8	34 042,8	32 540,7	7,5	28 950,7
Утримання і ремонт доріг	7 623,3	5 081,9	9 293,6	2,1	2 200,0
Інфраструктура	31 038,8	11 340,2	11 877,3	2,8	10 394,8
Благоустрій	4 823,2	8 491,2	10 757,0	2,5	10 259,7
Інше	64 459,6	120 952,6	96 374,2	22,2	122 387,3
Трансферти з місцевого бюджету (в т.ч. реверсна дотація)	118 951,3	95 904,6	17 056,6	3,9	82 228,5
РАЗОМ	456 135,3	589 532,3	433 629,9	100,0	551 494,5

Джерело: дані громади

Так, видатки на освіту (разом – на утриманні шкіл, дошкільних навчальних закладів, позашкільних закладів) складають суттєво менше половини від загалу витрат - 42%. Забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування також складає доволі невисоку частку – майже 10,0%, що вказує на кількісно оптимізовану (в значній мірі) структуру виконавчого апарату ради. Це дозволяє громаді переорієнтувати фінансові ресурси на інші сфери, такі як «фізична культура і спорт» (3,3%), вагомою статтею видатків для громади є утримання та розвиток комунальних медичних закладів первинної та вторинної ланки охорони здоров'я (4,2%), «утримання і ремонт доріг», «інфраструктура» та «благоустрій» (разом 7,3%) тощо.

➤ Бюджетна перспектива на 2023 рік

Видаткова частина залишатиметься більш-менш сталою: ті зміни, які прогнозуються, пов'язані передовсім із потребою підняття заробітної плати працівників бюджетної сфери, зростаючими потребами фінансування об'єктів соціальної сфери.

Стан навколишнього середовища, екологія

Незважаючи на близькість мегаполіса, селище знаходиться в його найбільш екологічно чистій зоні. Неподалік розміщуються Кільченський заповідник і Присамарська рекреаційна зона.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Загалом, стан довкілля на території громади можна окреслити як такий, що потребує втручання. Насамперед треба зауважити, що, з одного боку, природне довкілля громади – це цінні території з рекреаційним потенціалом, обумовленим близькістю до річки Дніпро, окремими екологічно сільськими чистими територіями, з другого боку, на нього впливають важливі транзитні транспортні шляхи міжнародного значення, а поруч розташоване велике місто і через це довкілля ще більше наражається на різноманітні загрози від діяльності людини.

Найбільша екологічна проблема громади полягає у недостатньому розвитку очисних споруд і каналізаційної мережі. Це негативно впливає на фауну і флору, поверхневі і ґрунтові води. Непродумана експлуатація джерел питної води вже часто відображає свій негативний вплив у вигляді зменшення балансу питної води в с. Степове, що стало однією із причин порушення роботи централізованої системи водопостачання.

Попри вагому складову промисловості у місцевій економічній базі, на території громади є шкідливі промислові підприємства, які використовують для опалення виключно газ і централізоване теплопостачання.

Характеристика місцевого населення

Таблиця 6. Динаміка чисельності населення Слобожанської громади на фоні Дніпровського району і Дніпропетровської області

Адміністративна одиниця	Кількість мешканців, осіб			Частка мешканців громади (2021 рік), %
	2019	2020	2021	
Дніпровський район	83 879	1 159 302	1 145 065	2,1
Дніпропетровська область	3 176 648	3 142 038	3 096 485	0,8
Слобожанська ТГ	23 333	23 622	23 854	100,0
Адміністративний центр громади - смт Слобожанське	13 889	14 293	14 661	61,5
Степнянський старостинський округ	1 385	1 368	1 349	5,7
Балівський старостинський округ	2 681	2 681	2 609	10,9
Олександрівський старостинський округ	2 989	2 953	2 910	12,2
Партизанський старостинський округ	2 389	2 360	2 325	9,7

Джерело: офіційні дані ГУ статистики у Дніпропетровській області

За даними на початок 2022 року, наявне населення склало 23 854 мешканців, з них 61,5% - це мешканці її адміністративного центру та, водночас, її найбільшого населеного пункту смт Слобожанське. Кількість мешканців постійно зростає і це зростання забезпечується за рахунок саме Слобожанського, яке, як підкреслювалось раніше, частково виконує роль приміської зони для Дніпра: саме селище є одним із напрямків субурбанізації, одним із джерел генерування попиту на багатоповерхову житлову нерухомість, яка динамічно тут будується.

У сільських територіях з року в рік спостерігається повільне зменшення кількості мешканців, однак ця тенденція не має критичного виміру та, за внутрішніми оцінками, є відвортною в середньостроковій перспективі.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)
Таблиця 7. Динаміка чисельності населення Слобожанської ТГ, природнього та міграційного руху

Показники	2018 рік станом на 01.01.2019*	2019 рік станом на 01.01.2020*	2020 рік станом на 01.01.2021*	2021 рік станом на 01.01.2022*	2022 рік станом на 01.01.2023**
чисельність наявного населення, всього	14 957	15 274	23 622	23 854	23 764
у тому числі:					
сmt Слобожанське, у тому числі:	13 556	13 889	14 293	14 661	14 650
чоловіки	6 115	6 249	6 355	6 472	н/д
жінки	7 441	7 640	7 938	8 189	н/д
с. Степове	1 401	1 385	1 368	1 349	1 337
с. Балівка	0	0	2 648	2 609	2 584
с. Василівка	0	0	232	229	226
с. Олександрівка	0	0	2 721	2 681	2 684
с. Партизанське	0	0	2 360	2 325	2 283
до відома: чисельність постійного населення, всього	15 338	15 671	24 003	24 343	н/д
у тому числі:					
сmt Слобожанське, у тому числі:	13 937	14 270	14 674	15 042	н/д
чоловіки	6 298	6 432	6 538	6 655	н/д
жінки	7 639	7 838	8 136	8 387	н/д
с. Степове	1 401	1 385	1 368	1 349	н/д
с. Балівка	0	0	2 648	2 609	н/д
с. Василівка	0	0	232	229	н/д
с. Олександрівка	0	0	2 721	2 681	н/д
с. Партизанське	0	0	2 360	2 325	н/д
Загальний приріст (+), скорочення (-) наявного населення	+322	+317	+ 8 348 (7 961+387)	+ 232	-90
у тому числі за рахунок:					
приєднання сільських населених пунктів	0	0	+7 961	0	0
природний приріст (+), скорочення (-) населення	-36	-44	-125	-180	-346
кількість народжених	118+15=133	108+26=134	126+57=183	110+55=165	120+48=168
кількість померлих	152+17=169	164+14=178	171+137=308	212+133=345	359+155=514
міграційний приріст (+), скорочення (-) населення	+358	+361	+ 512	+412	+256
кількість прибулих	551+80=631	562+51=613	599+257=856	634+216=850	477+212=689
кількість вибулих	182+91=273	173+79=252	150+194=344	164+274=438	249+184=433

Джерело:

* - офіційні дані ГУ статистики у Дніпропетровській області

** - дані громади (за інформацією ГУ статистики Дніпропетровської області, відповідно до затверджених КМУ Плану державних статистичних спостережень, дані щодо чисельності, природнього та міграційного руху населення територіальних громад станом на 01.01.2023 року формуються у III декаді червня 2023 року)

За наявними даними громади населення Слобожанської ТГ у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшилося на 87 осіб за рахунок природнього скорочення населення

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

(спостерігається перевищення кількості померлих порівняно з народженими майже втричі).

Фактором, що негативно впливає на суспільну інтеграцію, є міський тип забудови – мешканці багатоповерхових будинків не підтримують між собою контактів, а інколи й не знають один одного. Іншою причиною, що часто згадувалася, є складне економічне становище багатьох мешканців, які зосереджуються на утриманні сімей та свідомо виключаються з громадської активності й контактів з сусідами. Можна ризикнути стверджувати, що черговим фактором є соціальне розшарування і формування нової групи в спільноті громади – власників житла в дорогих новобудовах, зданих в експлуатацію або в стадії будівництва. Ці люди мають відмінне матеріальне становище, ніж власники багатоповерхових будинків забудови 60-70-х років.

Таблиця 8. Структура населення громади за віком, 2021 р.

Показники	ТГ, разом	Частка, %
Населення:	23 854	100
<i>у т.ч. молодшого за працездатний вік</i>	<i>(4 406)</i>	<i>18,5</i>
працездатного віку 18-60	14 950	62,6
старшого за працездатний вік 60 +	4 485	18,8
Діти дошкільного віку 6-17	3 095	13,0
Діти шкільного віку 0-5	1 324	5,6

Джерело: дані громади

Вікова структура населення Слобожанської громади є подібною до середньостатистичної з тією лише відмінністю, що відсоток молоді та дітей складає 27%, що дещо вище, ніж в середньому по Україні осіб, працездатного віку - 63%, осіб старших (в тому числі пенсійного віку) – менше 20%.

Таблиця 9. Динаміка природного приросту і сальдо міграції на території громади

Показники	2019	2020*	2021
Народилось (осіб)	134	183	165
Померло (осіб)	178	308	345
Природний приріст (осіб)	-44	-125	-180
Прибуло (осіб)	613	856	850
Вибуло (осіб)	252	344	438
Сальдо міграції (осіб)	+361	+512	+412
Реальний приріст (осіб)	+317	+387	+232
за рахунок приєднання (сільське населення)	0	+7 961	0

Джерело: офіційні дані ГУ статистики у Дніпропетровській області

Основною проблемою демографічної ситуації є тенденція до зменшення народжуваності, що зумовлено низкою економічних та соціальних причин. Так, тенденція зниження народжуваності спостерігається, певним чином, у зв'язку із економічною кризою, різким зниженням рівня життя та доходів широких верств населення, невпевненістю громадян в майбутньому тощо. Зокрема, переживає стійкий

період демографічного старіння сільське населення, що виражається у зростанні чисельності осіб, старших працездатного віку.

Міграційний рух населення характеризується перевищенням прибулих над вибулими на 232 особи, у зв'язку з введенням в експлуатацію житла, зокрема в нових житлових комплексах смт Слобожанське.

З врахуванням приєднаних територій (за прогнозними даними) у 2021 році показник чисельності постійного населення збільшиться і становить понад 24 тисячі осіб. Подальше збільшення чисельності населення громади прогнозується саме за рахунок міграційного приросту населення, тенденції якого відображено в відповідній таблиці вище, а також у таблиці 10.

Таблиця 10. Кількість внутрішньо переміщених осіб в громаді

Період	Кількість сімей ВПО, од.	Кількість ВПО, осіб	у тому числі:			
			жінки	чоловіки	дівчатка	хлопчики
до 24.02.2022 року	447	624	314	198	47	65
з 24.02.2022 по 01.01.2023 року	1 674	2 409	1 280	554	289	286
Всього	2 121	3 033	1 594	752	336	351

Як показано в таблиці, громада, разом з іншими сусідніми територіями (в тому числі з обласним центром – м. Дніпро) стала одним із місць прихистку внутрішньо переміщених осіб, кількість яких саме у 2022 році суттєво зростає. Це накладає додаткове навантаження на роботу соціальних служб громади та її інфраструктуру, на місцевий бюджет.

Форми громадської активності

На території громади діють як місцеві громадські організації, так і представництва загальноукраїнських, таких як Товариство Червоного Хреста, Міжнародна організація "Нове життя», Дніпровський центр програм розвитку ЮНЕСКО і ООН (районне представництво), фізкультурно-спортивне товариство «Колос» (первинний осередок). Місцеві громадські організації – це, зокрема, «Патріотичне об'єднання «Оріяна», «У єднанні сила», Асоціація розвитку Степнянської громади тощо.

Цікавим прикладом громадської активності в історичній перспективі були спроби обласної влади приєднати у 2012 році смт Ювілейне (сmt Слобожанське) до міста Дніпро, у 2018 році – спроби Дніпровської міської ради приєднати Слобожанську селищну територіальну громаду до міста Дніпро. Це тоді викликало громадський спротив і успішний протест проти цих планів.

Роль активізації молоді успішно реалізує Молодіжний центр «СМАРТ», що діє у формі комунального закладу. Заснований в рамках програми USAID DOBRE вільний громадський простір спрямований, у тому числі на сприяння співпраці місцевої влади, бізнесу та громадськості для подальшого розвитку громади, започаткування нового бізнесу в громаді, залучення донорських коштів на реалізацію розвиткових проєктів тощо.

Слобожанське частково є типовим приміським поселенням, яке було відокремлене від міста Підгородне у 1987 року. Степове, своєю чергою, утворилося у 1932 році як радгоспне село.

Села громади хоча й мають дещо давнішу історію, однак загалом у випадку громади не можна говорити про багату традицію чи місцеву культуру у тому контексті, як у старих селах чи містечках. Зараз влада на сторінці громади публікує короткі історичні замітки, також відзначаються релігійні та державні свята, напр., День соборності. Відбуваються свята та виступи у будинку культури, що збирають мешканців. Релігійність спільноти є невисокою – постійно відвідують богослужіння лише незначна кількість мешканців.

У громаді діють конфесії УПЦ (МП) і Православної Церкви України, Української греко-католицької церкви, протестанти. До останнього часу панувала міжконфесійна єдність, яка, однак, в теперішніх умовах – умовах воєнного часу є крихкою та ставиться під питанням з огляду на неоднозначну позицію, яку УПЦ (МП) як інституція займає у війні між Україною і росією.

Місце жінок у місцевій спільноті

До складу ради входить 14 жінок та 12 чоловіків. Це, мабуть, найкращий доказ повної рівноправності. Окрім голови, першого заступника та старостів, більшість ключових посад та працівників виконавчих органів ради займають жінки. Здається, що суспільні відносини у сфері гендерної рівності не відрізняються від тих, що є у великих містах. Не принциповою є також відмінність у сільській місцевості.

Комунікація громади з мешканцями

Громада має Інтернет-сторінку <http://slobozhanska-gromada.gov.ua/>, яка постійно розвивається. Рішення ради публікуються разом з додатками. Затверджений бюджет доступний у формі ухвали, доступ до бюджету громади обмежений в умовах воєнного стану через міркування безпеки та захисту інформації), постійно актуалізується інформація про доходи і видатки за видами доходів, та окремих організаційних одиниць (видатки). Окрім того, представлена також інформація про навіть одиничні поточні перекази коштів для структурних одиниць громади тощо. Сторінка постійно актуалізується, з'являється інформація про поточні події.

Є профілі громади у соціальних мережах:

- Facebook: <https://www.facebook.com/slobozhanskagromada/>;
- Instagram: <https://www.instagram.com/slobozhanskagromada/>;
- Telegram: <https://t.me/slobozhanskagromada>;
- Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCXCbFsVKtrRGvPy5Ur0uw8g>.

Загалом, інформаційна політика в громаді має ознаки системності та інтегрованості. Публікація матеріалів від імені муніципалітету та його структурних підрозділів, комунальних закладів і підприємств відбувається за попереднім погодженням відповідальними особами, матеріал редагується за стилістичними критеріями, відбирається на предмет релевантності та актуальності.

Процес об'єднання – генеза і перебіг

Процес об'єднання громади на початковому етапі не був складним: як Степове, так і Слобожанське зважили свої можливості завдяки реформі децентралізації. Знайдено консенсус щодо співпраці села Степове та селища міського типу Слобожанське. Відповідно до отриманої інформації об'єднана громада створена у 2015 році, як одна з перших у Дніпропетровській області та в Україні, рішенням обласної ради від 14 серпня 2015 року. Безсумнівною мотивацією до об'єднання були фінансові умови – бюджет громади з 56 млн грн. у 2015 році виріс до понад 209 млн грн. у 2016 році. Навесні 2015

року Ювілейна (Слобожанська) селищна рада підписала меморандум про співпрацю з Степнянською сільською радою. Зібрано близько 5 тисяч підписів мешканців на підтримку об'єднання. Після виборів нової ради у грудні 2015 році меморандум підписали повторно, щоб точно гарантувати його дієвість. У документі, зокрема, йшлося про збереження робочих місць в установах комунальної власності.

Наступним (наразі – останнім) етапом об'єднання для громади став жовтень 2020 року, в рамках якого до Слобожанської селищної ТГ доєдналися Балівська, Олександрівська (разом з с. Василівкою) та Партизанська сільські ради. Розширення відбулось на підставі затвердженого КМУ рішення щодо затвердження перспективного плану формування територіальних поділу Дніпропетровської області.

Проблеми, пов'язані з процесом об'єднання

Початково згадані населені пункти (та окремі інші) робили спробу об'єднання і раніше, однак тоді, також – на початковому етапі у 2015 році, не вдалось знайти спільного рішення щодо утворення нової громади.

Питанням до вирішення залишається інтеграція спільнот донедавна незалежних органів місцевого самоврядування, один з яких є домінуючим, з огляду на своє місце розташування та соціально-економічний потенціал.

Громада – характеристика адміністрації і послуг, які надаються

Публічні послуги, які надає громада, охоплюють весь спектр того, що передбачає чинне законодавство, з тією лише різницею, що завдяки концентрації мешканців у кількох населених пунктах немає розпорошення місць надання цих послуг. Тому можна сказати, що мережа освітніх та медичних установ в значній мірі є оптимальною.

Публічні послуги

Центр надання адміністративних послуг Слобожанської селищної ради (далі - ЦНАП) працює вже майже 7 років (з травня 2016 року) та здійснює свою діяльність за принципом «єдиного вікна», тобто прийом документів та видача результатів послуг здійснюється виключно через адміністраторів ЦНАП. Він був заснований першим серед новоутворених громад Дніпропетровської області. Основне завдання ЦНАП – своєчасне, повне і якісне надання адміністративних послуг населенню.

У 2019 році в селі Степове створене віддалене робоче місце ЦНАП для забезпечення послугами мешканців села за місцем проживання. У 2021 році створені територіальні підрозділи в селах: Балівка, Партизанське, Олександрівка для зручності та оперативності забезпечення мешканців сіл соціальними та адміністративними послугами за місцем проживання суб'єктів звернення. Кількість послуг, які надаються Центром складає 259 адміністративні послуги.

Також, Слобожанській ТГ одній з перших було делеговано повноваження у сфері архітектурно-будівельного контролю.

Освіта

Освітня інфраструктура з точки зору потреб мешканців потребує подальшої оптимізації. Основними проблемними питаннями є:

- технічна модернізація, проведення ремонтних робіт у закладах освіти, що діють на новоприєднаних територіях;

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- збільшення місткості комунальних закладів освіти, що діють в СМТ Слобожанське;
- продовження роботи з запровадженням внутрішньої системи оцінювання ефективності роботи ЗЗСО.

Майже в усіх школах показник річних витрат на 1 учня є прийнятним або нижчим за середній по регіону та країні. Окрім іншого, це дозволяє щороку економити кошти освітньої субвенції та перенаправляти їх на матеріальне стимулювання вчителів, оновлення технічної бази шкіл, зокрема закупівлі комп'ютерного обладнання, мультимедійної техніки, оновлення обладнання шкільних їдалень тощо.

Таблиця 11. Характеристика мережі закладів освіти

	Рік будівництва або капітального ремонту	Проектна потужність	Кількість учнів/ діти, охоплені дошкільною освітою	Кількість учителів	Бюджет, тис. грн. /учня
Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 1 «Червона шапочка»	1978 / 2018	200	256	31	67,7
Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 2 «Берізка»	1970 / 2011	140	204	21	63,4
Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 4 «Дивосвіт»	2016	220	290	33	70,1
Слобожанський ліцей	1982 / 2019	920	980	77	22,3
Слобожанська початкова школа	1987 / 2021	900	910	63	23,7
Степнянський ліцей	1993 / 2019	350	177	18	34,5
Дошкільний підрозділ «Сонечко» Степнянського ліцею	2019	40	45	3	
Балівський ліцей	1978	420	233	20	12,2
Дошкільний підрозділ «Пролісок» Балівського ліцею	2007	50	50	3	
Партизанський ліцей	1987	420	256	19	18,4
Дошкільний підрозділ «Івушка» Партизанського ліцею	1982	100	77	9	
Олександрівський ліцей	1978	600	481	30	10,0
Дошкільний підрозділ «Рябінушка» Олександрівського	1976	100	96	10	

Джерело: дані громади

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Безпосередньо у смт Слобожанське діють три заклади дошкільної освіти, які відчутно перевантажені – на розрахункову кількість у 560 місць їх відвідує 750 дітей, окрім цього черга на зарахування у місцеві ЗДО складає 525 дітей. Натомість мережа та місткість дитячих садків у селах громади, із врахуванням демографічних тенденцій на середньострокову перспективу, є оптимальною: їхню функцію виконують підрозділи при місцевих закладах середньої освіти. Існує достатній (до 50%) резерв наповнюваності цих підрозділів.

В громаді діють 6 закладів загальної середньої освіти: 5 ліцеїв (в адміністративному центрі та кожному старостинському окрузі громади) і 1 початкова школа в смт Слобожанське. Щодо останньої, то проектна потужність на наповненість робить цей навчальний заклад чи не найбільшим такого типу в Україні. Тенденція збільшення кількості учнів в Слобожанській початковій школі залишається сталою протягом усіх останніх років і, як передбачається, збережеться у майбутньому. Так, у 2022 році кількість учнів у цій школі досягла 955 осіб.

В середньостроковій перспективі, в контексті реформи середньої освіти в Україні в громаді діятимуть як мінімум 2 ліцеї з (прогнозовано) соціально-гуманітарним та природничо-математичним профілями. ЗЗСО у Степовому, Партизанському, Олександрівці та Балівці продовжуватимуть свою роботу в рамках філій опорних закладів з можливістю навчання у 1-9 класах.

Культура

В Слобожанській територіальній громаді надання послуг у сфері культури та мистецтва здійснюється 10 закладами. Узагальнена інформація у розрізі закладів культури та населених пунктів, представлена в таблиці.

Таблиця 12. Характеристика мережі закладів культури

	Рік будівництва або капітального ремонту	Проектна потужність	Кількість працівників	Бюджет тис. грн. (витрати на утримання)
КЗ «Центр культури та дозвілля «Слобожанський» ССР	1991 /2021	2179 м ² 225 глядацьких місць	35	19 778,8
Будинок культури с. Степове	2018 - реконструкція	420 м ² 158 глядацьких місць	11	
Будинок культури с. Партизанське	1990	153 м ² 50 глядацьких місць	2	
Будинок культури с. Олександрівка	1993	1600 м ² 445 глядацьких місць	10	
КЗ «Слобожанська бібліотека» ССР	1989	217 м ²	8,25	3 589,8
Бібліотека с.Степове	2018 – реконструкція	48 м ²	1	
Бібліотека с.Партизанське	2000	33 м ²	1	
Бібліотека с. Балівка	орендоване приміщення Балівського старостинського округу	13,7 м ²	1	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Бібліотека с.Олександрівка	1993	50 м ²	1	
КЗ «Слобожанська мистецька школа» ССР	2021 – поточний ремонт	299,6 м ²	38	13 679,5

Джерело: дані громади

Усі заклади об'єднані в єдину систему, центральним в якій є Центр культури та дозвілля «Слобожанський», на базі якого діють 17 клубних формувань для різних вікових категорій: дорослі колективи танцювального та вокального напрямків, дитячі колективи декоративно-прикладного мистецтва, різних видів танцю, гуртки зі співу тощо. Загалом їх постійно відвідує понад 500 осіб. Власне спрямування діяльності мають також сільські клуби/будинки культури у Степовому, Олександрівці та Партизанському. Найбільшим за місткістю є будинок культури в с. Олександрівка з актовою залю 450 місць. З точки зору потреб його технічної модернізації першочерговим є підвищення можливостей опалювальної системи об'єкту: наразі діє електричне опалення, яке визнано недостатнім для підтримання належного температурного режиму в холодні пори року. Подібним, а також ширшим є перелік ремонтних потреб в інших закладах у новоєднаних населених пунктах: ремонт фасадів, заміна вікон та дверей, внутрішнє перепланування площі, фасадні роботи, оновлення матеріально-технічної бази.

В окрему мережу установ культури в громаді об'єднані бібліотеки, розташовані практично у кожному населеному пункті. Громада створила Слобожанську централізовану бібліотечну систему, планує розширити діапазон бібліотечних послуг і, в свою чергу, працює над концепцією Центру культурних послуг.

Дороги і дорожня інфраструктура

Дорожня інфраструктура громади включає як різні види доріг державного/регіонального значення, так і місцеві (зокрема – комунальні) дороги.

Таблиця 13. Дорожня мережа на території громади

Державного значення		Місцевого значення (регіональні)		Місцевого значення (комунальні)	
Протяжність	У т. ч. з твердим покриттям	Протяжність	У т. ч. з твердим покриттям	Протяжність	У т. ч. з твердим покриттям
16 км	16 км	60,522 км	60,522 км	123,655 км	71,565 км
Актуальний стан					
Відповідають вимогам	Потребують ремонту	Відповідають вимогам	Потребують ремонту	Відповідають вимогам	Потребують ремонту
16 км	0 км	56,022 км	4,5 км	109,935 км	13,720 км

Джерело: дані громади

Транспортне сполучення забезпечує доступність мешканців приєднаних сіл до адміністративного центру громади – смт Слобожанське за допомогою транзитних автобусів.

Важливим питанням залишається стан дорожнього покриття доріг та вулиць державної та комунальної власності. Якщо дороги державного значення, які прилягають до території населених пунктів громади протягом останніх років в значній мірі приведено

до належного стану, то більшість доріг та вулиць сільських населених пунктів громади потребують капітального ремонту у зв'язку із значною зношеністю дорожнього асфальтного покриття та відсутністю робіт капітального характеру впродовж багатьох років (знаходяться в аварійному стані та потребують покращення їх якості). На сьогодні активно ведуться планові капітальні ремонти з відновлення дорожнього полотна вулиць та доріг комунальної власності громади..

Спорт і активний відпочинок

Розвиток спортивного напрямку в громаді більшою мірою здійснює комунальний заклад "Слобожанський селищний центр фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх", який створено в 2012 році. Цей заклад об'єднує в своїх рамках усю комунальну спортивну інфраструктуру громади. Окремим її важливим об'єктом є спортивний комплекс «Слобожанський», який надає цілий пакет платних послуг, таких як дві тренажерні зали, фітнес, спортивні та конференц зали, а також можливості заняття великим та настільним тенісом, більярдом. Працюють дитячі секції з футболу, волейболу та карате, можна скористатися сауною. Спортзал пристосований для проведення змагань з різного рівня та багатьох видів спорту: футбол, баскетбол, волейбол, теніс тощо. Сектор для вболівальників налічує 1 056 місць. Загальна площа комплексу складає 3 тисячі м².

На початку 2022 року в складі спортивного комплексу було введено в експлуатацію наступний важливий об'єкт, який суттєво розширював пропозицію послуг спортивного комплексу – критий басейн. В перспективі він планується до використання і як об'єкт потенційного зацікавлення широкого загалу мешканців не лише Слобожанської територіальної громади, і як об'єкт, який виконує спортивно-оздоровчу функцію в соціальному вимірі: опрацьовано підхід, за яким надаються пільги на користування послугами комплексу для мешканців громади, для певних категорій населення, що потребують особливої уваги, для учнів місцевих закладів освіти.

Якщо представляти спортивну інфраструктуру загалом, то, окрім зазначеного спортивного комплексу та плавального басейну, вона представлена ковзанкою (ТРЦ «Караван»), 3 футбольними полями, 10 спортивними залами (включаючи 3 тренажерні зали), 1 стрілецьким тиром, 5 пристосованими приміщеннями для занять спортом, 8 прибудинковими тренажерними майданчиками тощо.

На території ж/р «Золоті ключі» смт Слобожанське функціонує тенісний клуб Maximus (приватна власність), в наявності якого 3 тенісних корти, футбольне поле, тренажерний зал та зал для пілатесу, басейн.

Охорона здоров'я

Із моменту створення громада не перебирала на себе від району сфери первинної медичної допомоги (амбулаторії, ФП), перераховуючи до районного бюджету медичну субвенцію. Тільки 2020 року уся система первинної медичної допомоги перейшла у підпорядкування громади (після реформування субрегіонального рівня). Заклади первинної медичної допомоги підпорядковані єдиному комунальному некомерційному підприємству.

Таблиця 14. Характеристика мережі закладів охорони здоров'я

	Рік будівництва або капітального ремонту	Проектна потужність	Кількість працівників	Бюджет
--	--	---------------------	-----------------------	--------

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

				тис. грн. (витрати на утримання)
КП «Слобожанська центральна лікарня» ССР	1983	295 ліжко-місць	405	15 501,8
КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» ССР у тому числі:	н/д	---	---	9 947,7
Слобожанська АЗПСМ	1998	100 відвідувань за зміну	23	
Степнянська АЗПСМ	1990	20 відвідувань за зміну	3	
Балівська АЗПСМ	1970	20 відвідувань за зміну	3	
Партизанська АЗПСМ	1992	20 відвідувань за зміну	3	
Олександрівська АЗПСМ	1979	20 відвідувань за зміну	3	
ФП с. Василівка	1964	10 відвідувань за зміну	1	
ФП Нижньодніпровський	1970	10 відвідувань за зміну	0	

Джерело: дані громади

Крім первинної медичної допомоги, у підпорядкуванні громаді перейшов від району і спеціалізований медичний заклад – колишня Центральна районна лікарня (в результаті реформи вона не отримала статусу лікарні новоствореного району, тому перейшла до повноважень громади). Перейшовши у власність громади, лікарня почала розвиватися, зберігши весь персонал, отримує ліцензії Національної служби здоров'я України: наразі ліцензованими є 20 послуг, що для такого роду закладу є дуже позитивним показником. Це дає їй змогу конкурувати з іншими медичними закладами, розташованими неподалік, напр. у Дніпрі. Для всіх медичних закладів у громаді при наданні ними послуг з охорони здоров'я характерний підхід, який прагне до максимально якісного обслуговування при збереженні ринкового обґрунтування власної діяльності.

Таким чином, сфера охорони здоров'я в Слобожанській ТГ представлена:

1. вторинною ланкою: Комунальне підприємство «Слобожанська центральна лікарня» Слобожанської селищної ради;
2. первинною ланкою: Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Слобожанської селищної ради у складі Слобожанської, Степнянської, Балівської, Партизанської, Олександрівської амбулаторій загальної практики сімейної медицини (АЗПСМ) та фельдшерських пунктів (ФП) в селі Василівка та Нижньодніпровський на ж/м Молодіжне смт Слобожанське.

В смт Слобожанське функціонує Дніпровський медико-хірургічний центр ім. М.І. Пірогова, де кваліфіковані хірурги виконують повний спектр операцій в онкології, оперативної ендоскопії, рентген - ендovasкулярні та пластичні реконструктивні втручання. Крім традиційних хірургічних практик, широко використовують лапароскопічні техніки. Після операції пацієнти в клініці знаходяться на короткостроковому перебуванні.

Також в смт Слобожанське лікарі медичного центру Sky Med здійснює діагностику, профілактику та лікування різних хвороб, зокрема зі спеціалізацією отоларинголог, кардіолог, травматолог, невропатолог, терапевт.

Соціальний захист

На території Слобожанської ТГ сферу соціального захисту населення представляють:

- *відділ соціального захисту населення Слобожанської селищної ради:*

забезпечення реалізації державної політики з питань соціального захисту населення, дітей, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб, підтримки сімей, у тому числі сімей з дітьми, багатодітних, молодих сімей, забезпечення рівності прав чоловіків та жінок, протидії торгівлі людьми, виконання програм і заходів у цій сфері; забезпечення роботи «Мобільного соціального офісу» для комплексного виїзного обслуговування населення громади; вирішення питань щодо установа опіки та піклування, створення інших передбачених законодавством умов для охорони та захисту прав повнолітніх недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, і задоволення потреб таких осіб; оздоровлення та відпочинок дітей; надання матеріальної підтримки (одноразової, щомісячної) найбільш вразливим верствам населення, яка фінансується за рахунок коштів селищної ради; оздоровлення осіб з інвалідністю, громадян, постраждалих внаслідок ЧАЕС, ветеранів війни; виконання заходів щодо підвищення рівня забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які потребують поліпшення житлових умов, шляхом створення фонду житла для тимчасового проживання; санаторно-курортні послуги; ендопротезування (з 2021 року) тощо;

- *служба у справах дітей Слобожанської селищної ради:*

запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень; ведення обліку дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих до прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та соціально-реабілітаційних центрів; сприяння влаштуванню дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування під опіку, піклування до дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей

- *КЗ «Центр надання соціальних послуг» Слобожанської селищної ради (колишня назва – КЗ «Милосердя») – обслуговування населення здійснюється за 7 основними напрямками:*

проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню в складні життєві обставини осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення;

надання особам/сім'ям комплексу соціальних послуг, яких вони потребують відповідно до переліку послуг, затвердженого Мінсоцполітики;

виявлення осіб/сім'ї та ведення їх обліку;

проведення оцінювання потреб осіб/сімей у соціальних послугах тощо.

Роль фронт-офісу при наданні соціальних послуг виконує також Центр надання адміністративних послуг та його територіальні підрозділи у кожному старостинському окрузі.

Громадська безпека

Одним із головних заходів захисту населення від надзвичайних ситуацій є його

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

своєчасне оповіщення про небезпеку, обстановку, яка склалася внаслідок її реалізації, а також інформування про порядок і правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. У зв'язку з чим в жовтні 2017 року на території с. Степове відкрито перший в області Центр Безпеки, на базі якого створено КЗ «Місцева пожежна команда» Слобожанської селищної ради. Працівниками закладу виконуються заходи щодо попередження та ліквідації пожеж, надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру на території громади, а також виконання інших завдань, таких як: боротьба з сухою та карантинною рослинністю під час пожежонебезпечного періоду, забезпечення пожежної безпеки у масових заходах, проведення інформаційної роботи з населенням, тощо.

Пожежонебезпечними територіями вважаються села Партизанське та Балівка (ліси, торфяники). Для підвищення рівня захисту населення від пожеж необхідним є оновлення парку спеціалізованих авто, якими володіє Місцева пожежна команда: наразі у її розпорядженні знаходяться 4 спеціалізовані автомобілі на базі ЗІЛ-130. З іншого боку, з огляду на територіальну віддаленість Олександрівського старостинського округу (для доїзду до сіл Олександрівка та Василівка необхідно переїжджати через обласний центр, оминаючи широке місце р. Самари – притоки Дніпра) протипожежний захист цієї території забезпечує територіальне відділення Державної служби з надзвичайних ситуацій.

Громадську безпеку забезпечують 5 поліцейських громади, які планується забезпечити в перспективі на 100% власним транспортом для оперативного реагування (на період воєнного стану патрулювання в громаді не здійснюється).

Інфраструктура, яка використовується у домашніх господарствах

➤ Водопостачання та водовідведення

Стан і наявність технічної інфраструктури, яку використовують у домашніх господарствах, – одна з найбільших потреб у розвитку громади найближчими роками. Вони обумовлюють можливості розвитку як у соціальному вимірі (депопуляція, екологічні умови тощо), так і в економічному (інвестиційні майданчики, рекреація тощо).

У смт Слобожанське є мережа водогонів, яка на 80% була передана на баланс комунального підприємства «Дніпроводоканал» Дніпровської міської ради. Таким чином, громада не має впливу на розмір встановленого тарифу і на якість послуг. Найбільшою проблемою є пасивність підприємства у справах, пов'язаних із модернізацією мережі. Підприємство управляє загалом понад 2000 км водогонів, і приділяє незначну увагу тій відносно незначній протяжності водогону, який, з іншого боку, для Слобожанської територіальної громади має життєве значення. Ситуація вимагає як технічних, як організаційних та економічних досліджень, так і політичних рішень. Недостатній рівень послуг (зношеність мереж, якість води) є стримуючим фактором для розвитку громади. Окрім низької якості води та втрат, проблемою є висока енергозатратність процесу доставки.

Частково централізоване водопостачання є також у Партизанському та Олександрівці.

Щодо водовідведення, його централізовані системи окрім Слобожанського (майже повністю), Партизанського та Олександрівки (у багатоповерховій забудові) є також частково в Степовому. Окрім зношеності мереж, проблемою системи водовідведення у сільських населених пунктах є також застаріла технологія фільтрування стоків – поля фільтрації, які, по-перше, виймають з господарського обігу значні земельні ресурси і, по-друге, не забезпечують повноцінної очистки води, яка потім потрапляє у поверхневі шари ґрунту.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Відсутність контролю над станом інфраструктури для водопостачання та водовідведення, а також мінімальний вплив на якість послуг та їхню ціну, невизначені відносини з оператором (що стосуються модернізації інфраструктури і навіть поточних ремонтів) є важливим фактором ризику для розвитку громади.

➤ Поводження з твердими побутовими відходами

Централізованим збором та вивозом побутового сміття охоплена уся територія громади, в тому числі новоприєднані території, для яких було встановлено перехідний період щодо оплати належних послуг із поступовим їх переходом на економічно обґрунтованість встановлення тарифів. Діє схема щотижневого об'їзду житлового сектору і забір накопичених в індивідуальних сміттєвих баках ТПВ. Полігон, на який сміття вивозиться на зберігання, розташований у сусідній Новомосковській ТГ та, одночасно, є одним із основних полігонів для міста Дніпра, що слід трактувати додатковим аргументом його стабільної роботи, як мінімум, у середньостроковій перспективі.

Поступово запроваджується практика роздільного збору ТПВ (сепарація скла, пластику та паперу), однак стримуючим в даному випадку нині є актуальні умови на ринку, які роблять не вигідним подальшу переробку сепарованих відходів (суттєве зниження цін на різні види вторсировини).

➤ Інше

Територія громади повністю газифікована і майже уся система опалення використовує як сировину саме природний газ: і житловий сектор, і об'єкти громадського користування (за рідким виключенням – як Олександрівський БК).

У Слобожанському та Степовому вулиці освітлені майже на 100%. Добре виглядає ситуація і в населених пунктах Партизанське і Балівка. В Олександрівці та Василівці ситуація значно гірша, однак мережа вуличного освітлення поступово розвивається і на цих територіях: основні проекти з її розвитку на 2022 рік концентруються саме на цих територіях.

Місцевий транспорт

Громада не забезпечує комунальний громадський транспорт. Ці послуги надають приватні суб'єкти, що забезпечують сполучення з містом Дніпром, так само як і з сільських населених пунктів, так і адміністративного центру громади – смт Слобожанське. Регулярність і частота рейсів за визначеними автобусними маршрутами є задовільною як і для комунікації сільських мешканців зі Слобожанським, так і з обласним центром.

З 2020 року приватним перевізником здійснюються пасажирські перевезення маршрутом № 1, який з'єднує адміністративний центр громади - смт Слобожанське з ж/м «Молодіжний», ТРЦ «Караван» та Слобожанською центральною лікарнею.

Організація управління громадою

➤ Організація виконавчого апарату

У структурі виконавчих органів селищної ради створено 9 структурних підрозділів: фінансовий відділ; відділ з питань ЖКГ, благоустрою, розвитку інфраструктури та транспорту; гуманітарний відділ; відділ культури, молоді, спорту та туризму; відділ соціального захисту населення; відділ з питань будівництва, містобудування, архітектури та містобудівного кадастру; ЦНАП; служба у справах дітей; архівний відділ. Загальна чисельність працюючих складає 70 осіб, в т. ч. старостинських округів.

У структурі виконавчого комітету селищної ради створено 13 структурних підрозділів. Таким чином, структура виконавчих органів селищної ради сформована за рахунок 22 структурних підрозділів відповідно до функціонального розподілу обов'язків. Управлінський апарат, окрім селищного голови, - це секретар селищної ради (виконкому), перший заступник селищного голови, три заступники за окремими напрямками роботи, чотири старости.

➤ **Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП)**

ЦНАП Слобожанської селищної ради працює вже майже 7 років (з травня 2016 року) та здійснює свою діяльність за принципом «єдиного вікна», тобто прийом документів та видача результатів послуг здійснюється виключно через адміністраторів ЦНАП. У кожному старостинському окрузі громади створені територіальні підрозділи ЦНАП. Загальна кількість працівників, які надають послуги складає 18 осіб. Кількість послуг, які надаються ЦНАП складає 259 адміністративні послуги.

Рада громади

До складу ради входить 14 жінок та 12 чоловіків. Більшість ключових посад займають чоловіки (селищний голова, перший заступник, 4 старости), жінки (секретар селищної ради, 3 заступниці). Це, мабуть, найкращий доказ повної рівноправності.

Діє 4 постійні депутатські комісії:

- з питань освіти, культури, молоді і спорту, охорони здоров'я, праці, соціального захисту населення, регламенту, депутатської діяльності та етики, прав людини, законності, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- з питань житлово-комунального господарства, комунальної власності, промисловості, підприємництва, транспорту, зв'язку та сфери послуг;
- з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку;
- з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища.

Принцип партійності, закладений в профільному законодавстві, як і у багатьох громадах, не сприяє налагодженню конструктивних відносин між праводавчим та виконавчим органами місцевого самоврядування. Однак, на даному етапі розвитку відносин всередині виконавчих та праводавчих органів Слобожанської громади, він не відіграє критичної ваги.

Адміністративні питання

1. Значна сумарна кількість працівників бюджетних установ (дошкільні заклади, школи, заклади культури та інші), як наслідок розгалуженої мережі комунальних закладів, отриманих громадою у спадщину на етапі об'єднання і в результаті розширення (востаннє 2020 р. на чергові 3 колишні сільські ради). Повільна і безперервна реструктуризація окремих сфер, необхідність пошуку компромісів – наприклад, узгодження з очікуваннями мешканців, зокрема й з новоприєднаних територій.
2. Труднощі з розподілом капіталовкладень між селищем і сільськими територіями інших 5 населених пунктів – у контексті обмежених фінансових ресурсів і значного розширення території громади.
3. Отримання у власність значної кількості об'єктів інфраструктури (будівель) колишніх районних установ, які часто потрібно пристосовувати і вкладати у них кошти. Отримання у підпорядкування громади багатьох комунальних закладів колишнього району, які треба реорганізовувати.
4. Інвентаризація земельних ділянок на території громади перебуває на дуже незадовільному рівні, внаслідок чого обсяг стягнення податків з нерухомого майна й орендної плати за земельні ділянки від фізичних та юридичних осіб складає лише

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

декілька відсотків від загального обсягу власних доходів бюджету громади – незадовільний рівень співпраці з боку податкової служби.

5. Опрацювання концепції розширення базової технічної інфраструктури (водно-каналізаційної, системи очисних споруд) на територіях, не охоплених нею, за умов обмежених фінансових ресурсів – співпраця з м. Дніпро та Новомосковською ТГ.

Стосунки з районом

Співпраця з Дніпровським районом у його колишньому форматі (перезформатованим в результаті адміністративної реформи наприкінці 2020 р.) описана у розділі «Перебіг процесу об'єднання громади». Громада перебрала від районної влади усі повноваження, оскільки її не задовольняли способи управління цими сферами. Дніпровський район в оновленому форматі, до складу якого входить громада і зараз, перебуває на етапі формування, тому важко оцінювати рівень співпраці і стосунки з ним.

Суспільна оцінка діяльності місцевих органів влади

Теперішня політика влади, очевидно, має велику підтримку мешканців. В тому числі на підставі результатів соціологічного дослідження можна стверджувати, що більшість місцевої спільноти позитивно оцінює владу громади. На ремонт, напр., ліфтів, багатоквартирних будинків виділяються значні кошти, не зважаючи на те, що громада має там невеличку частку власності і не зобов'язана фінансувати ремонти в такому обсязі. Нещодавно реалізовані великі інвестиції в соціальну та спортивну інфраструктуру (великий ЗДО на 220 місць, спортивний комплекс з плавальним басейном тощо), добудова початкової школи, ремонти шкіл також сприяють цьому. Мірилом суспільної оцінки влади є і рівень підтримки селищного голови, який переобрався на посаду після 30 років головування.

Узагальнення потреб самоврядної громади

Економіка та інфраструктура

У сфері економічного розвитку потужним стимулюючим фактором є близькість великого міста, бар'єри – це стан інфраструктури, недостатній рівень знань та вмінь, можливості доступу до капіталу.

Економічні проблеми: сектор мікро- та малого бізнесу - близько 128 підприємців/1000 мешканців (дуже добрий). Постійно зазначається про недоліки неформальної освіти людей, зокрема для започаткування власного бізнесу, акцентуючи особливо на молодих людях. Можна стверджувати, що поняття навчання протягом усього життя лише формується у суспільній свідомості і поки присутнє у незначній частини місцевої спільноти.

Важливою проблемою в цьому контексті є також неповна інвентаризація земель з огляду на те, що громада лише недавно отримала у фактичне підпорядкування значні земельні площі поза межами населених пунктів, а правове забезпечення цього не є достатнім.

Довкілля

Ті села громади, які мають систему централізованого водовідведення, відводять стоки за межі села, ці стоки не очищуються, а виливаються на т. зв. фільтраційні поля. На практиці це означає, що вони просякають у ґрунт, потрапляючи в ґрунтові води. З точки зору екології території, така практика є неприйнятною та такою, що містить вагомі екологічні ризики. Складно оцінити шкоду довкіллю і потенційні загрози.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Також система збору твердих побутових відходів не передбачає повноцінної їх сепарації з можливістю рециклінгу. В значній мірі така ситуація є об'єктивною з огляду на компетенції та фінансові можливості громади.

Значними є і потреби у сфері підвищення енергоефективності житлових будинків (низький стандарт житла – хрущовки) і місцевої економіки в цілому, у т. ч. комунальних установ.

Соціальний розвиток

До основних соціальних проблем громади відносяться:

1. Невисокий рівень громадської активності мешканців
2. Високий відсоток неофіційного працевлаштування/ тіньова зайнятість
3. Недостатня кількість місць у закладах дошкільної освіти відносно потреб – понад 520 дітей у черзі
4. Нерівномірний розподіл приросту учнів у школах громади – швидкий приріст, відсутність місць і необхідність розширення у школах Слобожанського, і, водночас, тенденція до скорочення кількості учнів в інших частинах громади.
5. Необхідність облаштування пришкільних територій, будівництва спортивних залів
6. Необлаштований громадський простір у сільській місцевості (особливо у новоприєднаних територіях), що не сприяє інтеграції і громадській активності.
7. Серйозний ризик від відсутності інтеграції між новими та старими мешканцями смт. Слобожанське

Місцевий потенціал

Потенціал громади виникає значною мірою з її географічного положення та розташування відносно комунікаційних магістралей. Ключовим фактором є близькість великого промислового міста, що є значним ринком збуту та місцем працевлаштування для мешканців Слобожанської громади.

До економічного потенціалу громади належить:

- ресурс інвестиційних ділянок;
- магістральна дорога, що проходить через смт. Слобожанське;
- розвинене сільськогосподарське виробництво, діючі переробні підприємства,
- кілька великих торгових об'єктів, однак розташованих лише в адміністративному центрі громади;
- потенціал використання сільських територій зокрема, як і території громади загалом як місця відпочинку та рекреації, в першу чергу – для мешканців міста Дніпра;
- зручне транспортне сполучення з м. Дніпро, який є великим потенціал для подальшого розвитку житлового будівництва, за умови спроможності надавати комунальні послуги;
- розроблення актуальних генеральних планів майже для усіх населених пунктів громади;
- розвинена мережа газопроводів.

Потенціал мешканців

- систематично розвивається освітня база, виходячи з припущення, що кількість мешканців громади зростатиме завдяки її привабливості для проживання;

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- громада є привабливим місцем для молодих сімей місцем проживання з огляду на порівняно комфортні умови проживання та відносно низьку вартість життя;
- доступ до інтелектуального потенціалу міста Дніпро (в т. ч. закладів вищої освіти). Влада громади планує розвиток відновлюваних джерел енергії, налагоджуючи контакти з вищими навчальними закладами та інституціями, що підтримують такі ініціативи. Пересічна територіальна громада не має таких можливостей;
- завдяки прямим та опосередкованим методам впливу (бюджет участі, діяльність новоутворених спеціалізованих комунальних організацій та установ) сприяє підвищенню рівня громадської активності мешканців, участі їх у вирішенні питань місцевого характеру.

Екологічний потенціал

- потенціал природного довкілля – привабливе розташування території громади по відношенню до великого міста «зелені» терени, природні ресурси флори і фауни, прибережна зона річок Дніпро, Самара, Оріль;
- немає забруднення повітря шкідливими викидами з низьких джерел – опалюють здебільшого газом (високий рівень газифікації), на території громади немає шкідливих для довкілля великих підприємств.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

В рамках опрацювання стратегії, одним із елементів інформаційного забезпечення процесу було соціологічне дослідження умов проживання та якості публічних послуг в громаді. Концентрувалося воно на:

- чинниках, котрі впливають на якість життя мешканців (питання, що відносяться до сфери місцевої інфраструктури, економіки, соціального розвитку і стану природного середовища);
- послугах, що надаються органами місцевого самоврядування.

Питання, які містились в опитувальному листі, передбачали оцінювання загального характеру, не включали детального аналізу окремих аспектів функціонування органу самоврядування та діяльності, яка ним здійснюється. В даному сенсі, дослідження пропонує узагальнений описовий характер поглядів мешканців щодо оцінювання ними умов проживання в територіальній громаді.

Методологія дослідження

Кожна анкета доставлялась до домогосподарств, обраних випадковим чином з проханням щодо надання узгоджених між усіма членами домогосподарства відповідей на поставлені в ній запитання, базуючись на припущенні, що люди в процесі щоденних розмов між собою обмінюються думками стосовно справ зі свого безпосереднього фізичного та соціального оточення.

Дослідження було реалізоване на репрезентативній вибірці домогосподарств, що означає, що його результати можна екстраполювати на думку усієї місцевої громади. Максимальна похибка дослідження при рівні довіри 95% становить +/-5%. Кількість домогосподарств, обраних випадковим чином до вибірки та тих, які безпосередньо взяли участь в дослідженні становить 370.

Найважливіша інформація про структуру населення

- У структурі населення Слобожанської ТГ домінують особи у продуктивному віці. Жінки у віці 18-60 рр. проживають у 78,1% домогосподарств, а чоловіки у віці 18-65 рр. – у 70,5% домогосподарств. Це демонструє значний трудовий потенціал місцевої економіки.
- Загалом демографічна ситуація є відносно хорошою в громаді, оскільки практично у половині домогосподарств проживають молоді особи до 18 рр. (у 40,5% сімей є діти віком до 6 років, а одночасно у 46,5% - молодь у віці від 6 до 18 років), що вказує на суттєву потребу в освітніх послугах та послугах, пов'язаних із дитячим вихованням. Щораз відчутнішою є також потреба у формуванні повноцінної пропозиції проведення дозвілля.
- У 25,4% домогосподарств в територіальній громаді проживають жінки старшого віку (60+), а у 10,5% домогосподарств – чоловіки старшого віку. Кількісно значна група осіб старшого віку вказує на обов'язковість гарантування надання публічних послуг, пристосованих до вікової та гендерної структури населення громади, в першу чергу – у сфері охорони здоров'я та соціальної політики.
- Найчастіше основним джерелом утримання домогосподарств (беручи до уваги джерело доходів того члена родини, який заробляє найбільше) є заробітна плата за постійним місцем роботи на території громади. Ще 15,9% домогосподарств отримує найбільші доходи від роботи у сусідньому великому місті (Дніпро). Лише в 3,2% домогосподарств всі є безробітними. У 18,9% домогосподарств живуть за рахунок пенсій та соціальної допомоги.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- Лише для 2,2% домогосподарств основним джерелом доходів є заробітки закордоном, що свідчить про наявність на території громади або поблизу великої кількості привабливих робочих місць, в основному несільськогосподарського профілю (лише 2,7% заробляють на сільському господарстві).
- У випадку 6,8% родин як головне джерело доходів декларуються надходження від ведення власного бізнесу. Це вказує на потребу у додаткових зусиллях, спрямованих на професійну активізацію населення, в т.ч. у напрямку зайняття підприємницькою діяльністю, при одночасних зусиллях, спрямованих на створення сприятливого бізнес-клімату в громаді.
- У випадку 46% домогосподарств, усі члени домогосподарства центр власної професійної активності повністю розташовують на території громади (постійно тут живуть, працюють/навчаються). Водночас, у випадку 16,1% домогосподарств, частина їх членів постійно перебуває в межах територіальної громади, але інша – лише частково. У випадку лише 23,3% домогосподарств усі члени родини щоденно поділяють власний життєвий час поміж громадою та іншими місцями, навчаючись та/або працюючи поза її межами. Загалом можна говорити про відносно високу трудову мобільність мешканців громади.

Ставлення мешканців

- Мешканці у своєму загалі задоволені з того, що проживають на території Слобожанської ТГ – в сумі 77,3% відповідей «скоріше задоволені» та «дуже задоволені». Популярною відповіддю є також «посередньо» – 18,4% опитуваних. Загальна оцінка громади як місця проживання є також позитивною. більшість респондентів обрало варіанти відповіді «скоріше добре» або «дуже добре» – 76,3%, всього лиш 1,1% оцінили її «скоріше погано» або «дуже погано». Водночас члени 70,3% домогосподарств задекларували, що навіть якщо б існувала така можливість, вони не планують змінити місце проживання (переїзд поза межі громади). Лише 10,3% зазначили, що задумується про перспективи переїзду, якщо б була така можливість.
- Позитивною є оцінка, котра ілюструє відношення мешканців до факту утворення об'єднаної громади – 75,2% опитаних обрали відповідь «скоріше добре» та «дуже добре». При цьому, 5,4% опитаних мали труднощі із визначенням власного відношення до ситуації, що змінилась, і лише 2,1% оцінили її негативно. Можемо припустити, що мешканці громади не бажають об'єднання в одну громаду з сусіднім обласним центром.
- Слобожанська територіальна громада, на думку її мешканців, є скоріше багатого – таким чином її охарактеризували 45,7% домогосподарств. Оцінка мешканців своєї громади як заможної може призводити до завищених вимог мешканців до органу місцевого самоврядування. 10,5% мало проблему із формуванням власної точки зору щодо вказаного питання. Щодо цих 10,5% обґрунтованим є впровадження додаткових інформаційно-просвітницьких заходів, пов'язаних із децентралізацією, об'єднанням громади та перевагами збільшення її фінансової самостійності.
- Більше половини мешканців декларує особисту зацікавленість місцевими справами – 60,1% цікавляться «скоріше» або «дуже». При цьому, зазначають, що найчастіше використовуваним джерелом інформації про те, що відбувається в громаді, є розмови з сусідами або іншими знайомими – обрало цю альтернативу 50,5% опитаних. Хороші сусідські відносини є цінним ресурсом, однак вказана ситуація може спричинити отримання мешканцями неповної або неправдивої

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

інформації – джерело отримання інформації не завжди надійне або ж виникає високий ризик перекручування суті переказу при використанні усної його форми. Важливими джерелами інформації є також: пошук інформації на веб-сторінці громади – таку відповідь дали 44,6%, пошук інформації про заходи, організовані владою громади – 35,1%. Крім того, жителі декларують свою активність у пошуку інформації в місцевих ЗМІ – такий варіант відповіді обрало 19,7% домогосподарств. У якості бажаних каналів комунікації опитувані обирали передусім соціальні мережі – на таку відповідь вказало 61,6%, а також офіційну веб-сторінку громади та місцеві збори/ зустрічі з представниками місцевої влади та депутатами – 46,5% і 22,2% відповідей відповідно. Тобто на перші місця виходять отримання інформації через мережу Інтернет (активно практикується в громаді) або безпосередні зустрічі з представниками влади (варто розвивати).

- 65,1% домогосподарств вважають, що влада добре інформує про свою діяльність (відповіді «скоріше інформує» та «дуже добре інформує»). Одночасно 23,7% опитаних домогосподарств оцінили систему інформування посередньо, а 11,1% – негативно (відповіді «скоріше не інформує» та «взагалі не інформує»). Це вказує на поле для вдосконалення системи комунікації на осі «влада-мешканці», орієнтуючись на вище вказані, оцінені як бажані інформаційні канали. В кінцевому підсумку, ефективна система комунікації на місцевому рівні безпосередньо впливає на підвищення оцінок мешканцями різних сфер проживання та обумовлює їхнє високе почуття власної суб'єктності у вирішенні справ місцевого характеру.
- Відсоток опитаних, які ангажуються в життя територіальної громади (беруть участь в публічних заходах, імпрезах, фестивалях, інших заходах подібного характеру) можна оцінити швидше як невисокий. У випадку 30,2% домогосподарств ніхто із їх членів на загал не бере активної участі в житті громади. У випадку 36,2% лише деякі члени беруть участь у важливих для громади справах. Ще 27,6% вказали на те, що їм складно відповісти на це питання. Є потреба активізації та інтеграції мешканців, особливо в контексті певної частини населення громади, котра потенційно готова до зміни власного місця проживання.
- Станом на сьогодні відсоток домогосподарств, у яких хоча б хтось належить до тих чи інших громадських об'єднань, становить лише 8,8%. Неформалізована громадська активність мешканців є набагато вищою.
- Варто звернути увагу на пасивність старших осіб та/або осіб, основним джерелом доходів, яких є пенсійні виплати і соціальна допомога (таких є значна частина мешканців громади). 54,5% цих осіб не беруть участі в житті територіальної громади. Вищевказане обумовлює потребу дій, спрямованих на підвищення їхньої громадської активності, збільшення їх вкладу в культурне, соціальне, економічне життя об'єднаної громади. Це сприятиме підвищенню рівня власної самооцінки та задоволення від життя згаданої категорії мешканців, а громаді загалом принесе вимірні користі у сфері її сталого розвитку. Істотну роль у цьому випадку могли б відіграти громадські організації, які репрезентують потреби старших осіб.
- Якщо орієнтуватись на відповіді, які надали мешканці в рамках соціологічного дослідження, то важко оцінити, чи та який вплив мають мешканці на важливі рішення, які приймаються місцевою владою. В сумі 22,3% опитаних зазначили, що мешканці не мають жодного впливу або їхній вплив на місцеву владу є

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

мінімальним. Іншої думки зору дотримуються 35,4%. Майже половина окреслила цей вплив як «посередній» (42,3%). Це може свідчити про потенціал громадської активізації мешканців, збільшення їхньої залученості в процеси управління місцевим розвитком. Слід підкреслити, що почуття браку власної суб'єктності у вирішенні питань місцевого характеру знижує рівень задоволеності з умов проживання в громаді, оцінок її як місця для проживання.

- Невикористані сповна можливості співпраці підтвердили зокрема і відповіді респондентів на запитання, чи, на їхню думку, влада сприяє приватним ініціативам. 52,4% опитаних вважають, що місцева влада сприяє громадській активності мешканців та підтримує їх ініціативи. 42,1% не були в стані цього однозначно оцінити. Водночас 5,4% домогосподарств вважає, що влада не показує зацікавленості ідеями, які пропонують мешканці. Першим кроком для активізації та включення в громадські процеси мешканців повинно бути налагодження системи інформування та комунікації на місцевому рівні (серед домогосподарств, члени яких вважають, що влада погано інформує про власну діяльність, аж 42,9% респондентів вважають, що влада не сприяє громадській ініціативі).
- 53,1% домогосподарств було важко визначитись з відповіддю на питання про те, чи в міжособистісних взаєминах в громаді переважає недовіра і приватний інтерес, чи навпаки – довіра та спільне благо. Лише 28,2% опитаних були схильні до варіанту, що в громаді переважає «почуття солідарності та турбота про спільне благо», натомість у випадку 18,7% існує думка, що «переважає недовіра, обережність і приватний інтерес». Відсутність взаємної довіри може негативно впливати на процеси співпраці в місцевому середовищі та на самоорганізацію низового рівня мешканців у вирішенні питань місцевого характеру.
- Мешканці вважають, що в громадській місцях загалом є безпечно (лише 8,6% опитаних стверджує протилежне). Відчутний рівень безпеки є одним із ключових чинників, який формує позитивну оцінку територіальної громади як місця проживання.

Оцінка умов життя та якості громадських послуг:

- При оцінюванні окремих сфер життєдіяльності територіальної громади застосовано бікритеріальний підхід: з одного боку, опитуваним запропоновано визначити стан чинників (підсфер), які складають сутнісне наповнення тієї чи іншої сфери за 5-бальною шкалою (від «-2» – максимально негативна оцінка, до «+2» – максимально позитивна оцінка), з іншого боку, оцінюванню підлягав рівень вагомості цих чинників, який вказує на першочерговість завдань, які необхідно виконати в короткостроковій перспективі.
- Таким чином, усі чинники можна поділити на чотири групи: ті, стан яких визначається як позитивний і мешканці їх вважають критично важливими для життєдіяльності об'єднаної громади (1), негативно оцінювані та важливі чинники (2), позитивно оцінювані, але не критично важливі з суб'єктивної точки зору чинники (3), чинники, стан яких оцінюється негативно і, на думку мешканців громади, є важливим (4).

Адміністрація

- Близько половини опитаних (56,3%) вказало, що за останній рік не залагоджували жодних справ в раді ТГ. Мешканці громади скоріше позитивно оцінюють адміністративні послуги, які надають органом місцевого самоврядування, службовців, які працюють там, їх ставлення до мешканців.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- Діяльність Голови ради оцінюється мешканцями позитивно. Варіанти, які в даному випадку повторювались найчастіше – відмінно (39,9% домогосподарств обрало таку оцінку), дуже добре (37,1%). Загальне середнє значення оцінок в межах від 1 (мінімум) до 6 (максимум) становить 5,08.
- Дещо нижча оцінка, поставлена мешканцями раді територіальної громади – середній рівень 4,73. Певний вплив на цей показник може мати той факт, що рада, на відміну від її голови, є колегіальним органом, який у меншій мірі володіє ступенем виразності власних дій.
- Найнижчу оцінку отримала діяльність старост – 4,4, при тому, що 26,9% опитуваних відзначило їх діяльність як «відмінно», а 24,7% як «дуже добре». Хоча оцінка роботи старост і є високою, слід звернути уваги, що оскільки старости є особами «першого і частого контакту» для мешканців, то як правило мешканці краще оцінюють їх діяльність ніж роботу ради громади і навіть голів.

Навколишнє середовище

- Стан навколишнього середовища в громаді оцінено мешканцями помірковано добре. З 12-ти пунктів 8 оцінено позитивно за шкалою від -2 (дуже погано) до +2 (дуже добре), а саме: чистоту громадських місць (напр. прибирання площ, парків, вулиць та ін.) (+0,68), наявність природи в оточенні людини (+0,54), вивіз сміття з домогосподарств (+0,53), естетику громадських будівель (+0,52), чистоту навколишнього середовища (+0,5), догляд з боку державних установ за станом навколишнього середовища (+0,41) і т.д.
- Негативно оцінено чистоту річок, озер і водойм та стан (роботу) каналізаційних мереж (по -0,03), можливість сортування сміття (-0,04). Найгірше була оцінена якість питної води (-0,19).
- Проте з дослідження також випливає, що проблемою, яка має бути вирішена якнайшвидше і яка негативно впливає на оцінку якості життя в громаді, є питання догляду з боку державних установ за станом навколишнього середовища, естетики громадських будівель (їхній вигляд) та наявність природи в оточенні людини (парки, зелені зони та ін.)

Дорожня інфраструктура, транспорт і безпека на дорогах

- Мешканці загалом позитивно оцінюють питання, пов'язані із сферою транспорту і дорожньої інфраструктури. Найкраще – якість/стан дорожнього покриття (+0,67) і можливість скористатися послугами громадського транспорту на території громади (+0,65). Достатньо позитивні оцінки отримали якість громадського транспорту на території громади (+0,47) і безпека на дорогах (+0,45).
- Негативну оцінку отримала лише доступність велосипедних доріжок (-0,44).
- Водночас, мешканці Слобожанської громади характеризуються високою мобільністю – лише у випадку 19% домогосподарств ніхто із їх членів не користувався протягом останніх 3 місяців послугами громадського транспорту. Якщо взяти до уваги наявність приватного транспорту, то можна стверджувати, що майже всі мешканці громади час від часу переміщуються по громаді на більші відстані або за її межі. Важливу роль тут відіграє близькість обласного центру.
- Важливим напрямком підвищення якості життя в громаді є покращення безпеки на дорогах (наприклад: дорожня розмітка, знаки, освітлення) та придатності доріг для пішоходів (наприклад: наявність тротуарів, їх стан, нічне освітлення).

Освіта та інша навчально-виховна діяльність

- Мешканці позитивно оцінили всі питання, пов'язані з доступом до освітніх закладів і якістю освітніх послуг. Найбільш позитивно домогосподарства оцінили якість навчання у дитячих садочках (+1,24), доступність дитячих садочків (+1,19), доступність дитячих садочків та шкіл (відповідно +1,12 і 1,11).
- Найнижчі оцінки отримали якість навчання та позаурочних занять в школах (по +0,61), а також доступність позаурочних занять в школах (+0,6).
- Дослідження показує, що найбільше мешканці громади вимагають поліпшення надання послуг у сфері дозвілля для дітей і молоді, а також розширення для них доступності до дитячих майданчиків.

Місця праці і підприємництво

- Місцевий ринок праці, економічна сфера загалом оцінюються типово для України негативно. Проте рівень оцінок не суттєво відрізняється від нуля: з діяльності організацій підтримки бізнесу (-0,14) до можливості заснування власного бізнесу (-0,08).
- Одночасно мешканці хотіли би насамперед більшої підтримки, яку надає підприємцям громада.
- Водночас найчастіше мешканці територіальної громади оцінюють власну матеріальну ситуацію як «середню» – 45,7% домогосподарств визнало, що вони живуть «від зарплати до зарплати». При цьому відсоток домогосподарств, які мають погане матеріальне становище – 15% в громаді, а почувають себе комфортно з фінансової точки зору 25,4% домогосподарств громади. 13,9% домогосподарств не змогли дати відповідь на це запитання.

Соціальна політика і охорона здоров'я

- Оцінки реалізації соціальної політики в громаді помірно позитивні. Найгірше мешканці оцінили: доступність фахових лікарів (+0,09). Мешканці добре оцінили діяльність установ соціального захисту (+0,72), діяльність аптек (+0,71), допомогу, що надається установами громади особам, що перебувають у важких матеріальних умовах (+0,59), пристосованість громадських будівель до потреб осіб з особливими потребами (+0,52).
- Слід звернути увагу, що чим гірше матеріальне становище домогосподарства, тим гірше його представники оцінюють роботу установ соціального захисту, допомогу слабо забезпеченим зі сторони громади та громадських організацій.
- Мешканці очікують більших можливостей користуватися послугами по догляду, фінансованими громадою, а також звертають увагу на результативність діяльності установ соціального захисту.

Культура, спорт, відпочинок

- Усі складові, які мають відношення до сфери дозвілля на території громади оцінено позитивно. При цьому треба взяти до уваги також доступність для мешканців громади інфраструктури спорту та дозвілля, яка розташована у мільйонному місті поруч з громадою.
- Високо оцінено доступність Інтернету (+0,9), діяльність бібліотек (+0,76), можливість брати участь як глядач/слухач у культурному житті (напр. переглядати вистави, виступи, слухати концерти та ін.) (+0,73), діяльність будинків культури (+0,72), можливість активно займатися спортом (+0,7).

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- Найнижчі оцінки отримали доступність (існування) місць, в яких дорослі можуть проводити свій вільний час поза домом (напр. клубів, центрів, кав'ярень та ін.) (+0,21) та доступ до місць відпочинку та відновлення (відпочинку на лоні природи) у безпосередній близькості від вашого місця проживання (+0,41).
- Для мешканців пріоритетом на найближчі роки збільшення можливості можливість брати участь у культурно-мистецькій діяльності (напр. співати у хорі, грати в ансамблі, відвідувати заняття з образотворчого мистецтва та ін.).

Загальні висновки з соціологічного дослідження

- Мешканці зазначили сфери діяльності органу самоврядування, які повинні стати пріоритетом уваги у стратегічній перспективі. На думку опитаних, до таких сфер відносяться: охорона та профілактика здоров'я, освіта і дошкільне виховання, водопостачання, комунальне житло, каналізація і соціальна допомога. Важливими також є компоненти екологічної та фізичної безпеки: парки, зелені та відпочинкові зони, чистота вулиць та громадських місць, громадська безпека.

SWOT-АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ГРОМАДИ

Одним із важливих методів аналізу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища територіальної громади є аналіз SWOT, аббревіатура якого сформована від заголовних літер назв груп цих факторів – *Strengths* (Сильні сторони), *Weaknesses* (Слабкі сторони), *Opportunities* (Можливості), *Threats* (Загрози.). Цей евристичний метод аналізу дозволяє виявити внутрішні характеристики громади, які, з огляду на довгострокову перспективу, стратегічне бачення та обрані пріоритети розвитку, можна розглядати як її конкурентні переваги або ж як недоліки; враховуючи відкритий характер системи, якою також є і будь-яка територіальна громада, для повноти картини необхідним є виокремлення шансів, які формують сприятливе підґрунтя для її розвитку, та загроз, котрі де-факто його стримують.

Визначення найбільш вагомих факторів середовища Слобожанської територіальної громади здійснювалось за трьома напрямками, які дозволяють в повній комплексно оцінити стан і перспективи її зрівноваженого розвитку - економічним, соціальним та екологічним, адміністративним.

Таблиця 15. Характеристика чинників адміністративного середовища

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Налагоджена та координована система внутрішніх та зовнішніх комунікацій місцевої влади із використанням різних каналів поширення інформації. 2. Сталість керівництва громадою у поєднанні із застосуванням прогресивного / проактивного підходу організації діяльності місцевої влади. 3. Наявність кваліфікованих кадрів для роботи у виконавчих органах та інших сферах (Слобожанське – адміністративний центр колишнього Дніпровського району). 4. Знаходження на території громади інфраструктури та організацій, які обслуговують потреби місцевого населення та мешканців громад Дніпровського району: у медичній, спортивній, культурній, соціальній та адміністративній сферах. 5. Наявність повноважень територіальної громади у сфері містобудування. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пасивне відношення частини місцевого населення до діяльності та розвитку громади. 2. Обмеження власних фінансових можливостей ОМС через механізм реверсивного руху бюджетних коштів. 3. Обмеженість інформаційного забезпечення місцевої влади при прийнятті рішень, пов'язаних із наповненням місцевого бюджету, проведенням комплексного соціально-економічного аналізу.
Можливості	Загрози

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Продовження діяльності в Україні проектів міжнародної технічної допомоги, які підтримують територіальні громади. 2. Налагодження взаємовигідної співпраці сусідніх територіальних громад для спільного розв'язання проблем громад. 3. Продовження реформ в Україні: в економічній, медичній, освітній, житлово-комунальній та інших важливих для забезпечення життєдіяльності територіальної громади сферах. 4. Поширення практики е-врядування у сфері публічного управління. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Негативні наслідки війни з РФ: в соціальному, економічному та демографічному вимірах. 2. Уповільнення процесів децентралізації, в тому числі спричинене потребою координації дій публічних органів влади у воєнний період. 3. Інерційність системи корупційних зв'язків, яка склалась в державі. 4. Правова невизначеність у сфері служби в органах місцевого самоврядування.
--	---

Таблиця 16. Характеристика чинників інфраструктури і просторового планування

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпосередня близькість громади до м. Дніпра – міста, важливого економічного та наукового центру України і Східної Європи. 2. Високий рівень впорядкованості містобудівної документації. 3. Велика кількість водних об'єктів, земель різних категорій (ліси, с/г-угіддя). 4. Задовільний стан місцевих доріг. 5. Регулярне транспортне сполучення з обласним центром та селами громади. 6. Високі темпи житлового та комерційного будівництва. 7. Якісне телекомунікаційне покриття (телефонний, мобільний, поштовий, Інтернет). 8. Діюча система відеоспостереження в населених пунктах. 9. Належний рівень організації робіт з благоустрою (підтримання чистоти вулиць, дворів, прибудинкових територій, системи вуличного освітлення і т. п.). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність споруд цивільного захисту, недостатня облаштованість найпростішими укриттями. 2. Неповне покриття території громади вуличним освітленням. 3. Неналежний стан прибудинкових територій в новоприєднаних селах. 4. Висока інтенсивність руху вантажного транспорту в населених пунктах громади, у тому числі сільських. 5. Зношені систем централізованого водопостачання та водовідведення в смт Слобожанське, відсутність цих систем в селах громади. 6. Невпорядкований архітектурний образ центральної частини смт Слобожанське. 7. Стан доріг у новоприєднаних селах. 8. Значна відстань між населеними пунктами. 9. Залежність (часткова) обслуговування інженерної інфраструктури смт Слобожанське від комунальних підприємств м. Дніпра. 10. Потужність та стан зовнішніх інженерних мереж не пристосований до зростаючих потреб.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Діючі на національному та регіональному рівнях програми підтримки енергоефективності та енергозбереження. 2. Реалізація важливих інфраструктурних проектів із залученням фінансування з 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Продовження воєнних дій на території України, що також матиме негативний вплив на подальший розвиток місцевої інфраструктури.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<p>фондів державної та міжнародної технічної допомоги.</p> <p>3. Розвиток геоінформаційних систем.</p>	<p>2. Розширення приміської зони Дніпра (втрата контролю за процесами належного просторового управління).</p> <p>3. Зростання витрат на утримання інфраструктури, цін на енергоносії.</p>
--	---

Таблиця 17. Характеристика чинників навколишнього середовища і туризму

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Скоординовані зусилля щодо підвищення ефективності діяльності системи поводження з ТПВ (діючий План удосконалення надання послуг поводження з відходами). 2. Наявність збережених пам'яток, що мають історичне значення. 3. Наявність місць з природнім потенціалом для розвитку рекреаційного та туристичного напрямків. 4. Діюча школа туризму при Центрі культури та дозвілля «Слобожанський». 5. Підтримка з боку місцевої влади розвитку спортивного напрямку туризму. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність системи збирання, переробки, утилізації сміття (ТПВ). 2. Наявність на території громади і поблизу підприємств-забруднювачів навколишнього середовища, у т. ч. аграрних підприємств. 3. Постійне утворення стихійних сміттєзвалищ, засмічення узбіччя доріг, наявність карантинних рослин. 4. Неналежний стан систем водовідведення сіл громади. 5. Відсутність рекреаційних зон для відпочинку та дозвілля. 6. Низький рівень озеленення території громади. 7. Недостатньо розвинена інфраструктура дитячих майданчиків в селах громади. 8. Низький рівень екологічної свідомості серед мешканців. 9. Низька ефективність системи контролю та опіки над безпритульними тваринами. 10. Зростання рівня злочинності. 11. Відсутність готельної та іншої туристичної інфраструктури. 12. Відсутність комплексної туристичної пропозиції (в т. ч. туризму «вихідного дня»).
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Впровадження державних та регіональних програм з енергозбереження. 2. Зростання популярності внутрішнього туризму. 3. Утворення нових туристичних маршрутів, музеїв громади. 4. Наявність технологій віртуального туристичного маршруту 3D формату. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Діючий мораторій на перевірку господарюючих суб'єктів на предмет порушення норм екологічного законодавства. 2. Великі енерговитрати частини житла (взимку мокрі стіни, холодно в приміщеннях). 3. Негативний екологічний вплив діяльності промислового сектору великого міста. 4. Висока вартість екологічних проєктів. 5. Зменшення пріоритетності проблем екологічного характеру на фоні пріоритетності інших питань життєзабезпечення населення.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	6. Військовий стан в країні, який зменшує мобільність та унеможливорює туристичний рух.
--	---

Таблиця 18. Характеристика економічних чинників

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність стабільно працюючих підприємств – платників податків в бюджет громади. 2. Вільні інвестиційні майданчики в громаді. 3. Розташування на перетині важливих транспортних шляхів. 4. Розвинутий аграрний сектор з унікальними земельними ресурсами - чорноземи одні з найкращих в Європі. 5. Диверсифікована місцева економічна база, зокрема діяльність потужних торгових (всеукраїнських торгових марок), промислових, логістичних підприємств. 6. Постійно зростаючий сектор малого і середнього підприємництва, велика кількість робочих місць на ринку праці громади. 7. Розроблений Інвестиційний паспорт та бренд громади. 8. Наявність митного комплексу - Автопорт «Ювілейний» (ТОВ «Агро-союз-термінал»). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність допомоги сільгоспвиробникам (малий, середній бізнес) щодо об'єднання виробників у кластери, кооперативи. 2. Відсутність системи переробки сільгосппродукції. 3. Відсутність на території громади облаштованих територій для організованої торгівлі сільськогосподарською продукцією. 4. Відсутність на території громади природних копалин. 5. Відсутність ініціатив інфраструктурних проєктів, які могли б бути реалізовані за участю приватного бізнесу на умовах ДПП. 6. Тіньовий ринок оренди земель (невпорядкований обробіток земель сільськогосподарського призначення).
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Попит обласного центру, понад регіональний попит на сільськогосподарську продукцію – стимулювання розвитку аграрної галузі, фермерства, крафтового виробництва. 2. Попит на послуги сучасного логістичного центру (ринок сільськогосподарської продукції, виставкової діяльності). 3. Продовження євроінтеграційних процесів сприятиме зростанню зацікавленості інвесторів до України. 4. Ліквідація тіньових відносин у сфері використання земель сільськогосподарського призначення, пов'язаних з приховуванням доходів від оренди землі, ухиленням від оподаткування. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Негативні перспективи економічної діяльності підприємств, зважаючи на продовження бойових дій (інфляційні процеси, зруйновані ланцюги постачання, скорочення попиту, втрата замовлень, порушення логістичних зв'язків, знищення сировинних баз тощо). 2. Сповільнення інвестиційних процесів. 3. Погіршення економічних умов ведення бізнесу в Україні та інвестиційного клімату, постійні зміни в законодавстві щодо ведення господарської діяльності та податковому законодавстві. 4. Незначна кількість вільних ділянок комунальної власності, які можна запропонувати інвесторам. 5. Обмеженість енергетичних ресурсів для забезпечення належної роботи діючих

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<p>5. Міжнародні та вітчизняні проекти, спрямовані на підтримку малого бізнесу в Україні.</p> <p>6. Зацікавлення зовнішніх і внутрішніх інвесторів територією громади через її безпосереднє сусідство з великим містом.</p> <p>7. Вдосконалення правового регулювання державно-приватного партнерства (активізація інвестиційної діяльності за рахунок впровадження механізму ДПП для реалізації масштабних модернізаційних проектів в різних секторах економіки).</p>	<p>промислових підприємств та інфраструктурного забезпечення майбутніх інвестиційних проектів.</p>
--	--

Таблиця 19. Характеристика чинників людського та соціального капіталу

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Реформована мережа об'єктів сфери освіти, культури, молоді та спорту. 2. Широке впровадження інформаційних технологій в освітньому процесі. 3. Зусилля місцевого самоврядування в рамках підвищення рівня соціального захисту населення (допомога вразливим категоріям населення, ВПО, програми охорони здоров'я). 4. Художня, культурна, спортивна активність серед молоді і літніх людей (відомі за межами громади музична школа та численні творчі колектив, діючий Молодіжний центр «Смарт»). 5. Зростаюча інтеграція мешканців завдяки низовим ініціативам «знизу» і зусиллям влади громади (наприклад, Бюджет участі). 6. Прив'язаність мешканців до своєї «малої батьківщини» - багато людей повертається назад після навчання/роботи, вважають громаду комфортним місцем для проживання. 7. Розвинута спортивна інфраструктура (спорткомплекс, плавальний басейн, тенісні корти, спортивні та тренажерні зали, спортмайданчики). 8. Широкий волонтерський рух як організацій, так і окремих громадських активістів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аварійний стан/відсутність об'єктів сфери культури в селах: Балівка, Олександрівка, Партизанське. 2. Незадовільний технічний стан частини приміщень первинної ланки медицини (АЗПСМ). 3. Соціальне розшарування, низький фінансовий потенціал значної частини місцевих мешканців. 4. Низька активність громадських об'єднань, які зареєстровані на території громади. 5. Низька ініціативність просоціальної діяльності підприємств громади (відсутність долучення до підтримки місцевих культурних, спортивних, соціальних ініціатив тощо).
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Будівництво нового житла приватними забудовниками. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Система надання публічних послуг, зокрема в сфері охорони здоров'я та соціальної

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<ol style="list-style-type: none"> 2. Формування фондів житла для ВПО за кошти МТД та державного бюджету. 3. Прогресуючі процеси субурбанізації: успішна громада приваблює жителів сусідніх громад. 4. Розширення на територію громади діяльності закладів вищої та професійно-технічної освіти, відкриття ЗДО приватної форми власності. 5. Формування дієвого механізму залучення випускників профільних ЗВО до роботи у сфері середньої та дошкільної та позашкільної освіти. 6. Державні програми з навчання молоді за кордоном з гарантією повернення до України. 7. Розширення спектру послуг, що надаються закладами первинної та вторинної ланок охорони здоров'я. 8. Формування громадянського суспільства, підвищення активності жителів.	<p>політики, не пристосована до актуальних потреб малозахищених верств населення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Продовження воєнного стану в Україні, (збільшення кількості ВПО, еміграція жителів громади до країн ЄС, безробіття тощо) 3. Демографічні проблеми – низька народжуваність, висока смертність, старіння населення. 4. Низький рівень місцевої ідентичності серед нових мешканців громади.
--	---

БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Розвиток Слобожанської громади в значній мірі детермінований чинниками зовнішнього середовища. Однак правильне трактування впливу, потенційних можливостей та загроз, які несе за собою їхня реалізація, дозволяє сформулювати проактивну позицію громади, за якої вона виступатиме не як об'єкт, але як суб'єкт управління процесами, що відбуваються. За умов існування цих вищезазначених альтернатив можна сформулювати 2 сценарії розвитку об'єднаної громади: інерційний сценарій та сценарій стійкого зростання.

Інерційний сценарій

Рівень соціально-економічного розвитку населених пунктів громади, умови проживання суттєво відрізняються між собою, що значною мірою сприяє збільшенню соціальної напруги між окремо взятими внутрішніми громадами та фактичній дезінтеграції їхнього об'єднання. Територія Слобожанського поступово підлягає хаотичній житловій забудові, не забезпеченій інфраструктурою на належному рівні. Новоприбулі мешканці, в тому числі внутрішньо переміщені особи, не ідентифікують себе з громадою та практично не беруть участі у її житті. Де-факто, місто «поглинає» селище як економічно, так й інфраструктурно. На противагу цьому, села громади розвиваються як периферійні населені пункти, видимо відстаючи від приміської частини громади.

Розвиток подій в такому напрямку може бути реалізований, якщо:

- як на регіональному, так і на національному рівні ситуація знаходиться в стані турбулентності: в безпековому, соціальному, економічному та політичному вимірах. Це не сприяє реалізації довгострокових цілей розвитку Слобожанської територіальної громади;
- нормативно-правове поле, яке стосується реалізації адміністративно-територіальної реформи, змінюється повільно та безсистемно;
- у межах формального об'єднання в єдиній громаді інтереси внутрішніх громад її населених пунктах залишаються суттєво різними, що відображається як на конфліктогенності процесу прийняття рішень в політичній площині, так і на побутовому рівні;
- невирішені питання екологічного напрямку накопичуються та поступово стають проблемою першочергової уваги;
- економічний розвиток громади відбувається без особливого впливу на нього з боку місцевої влади, рішення, що нею приймаються мають радше реакційний, а не проактивний характер;
- відносини між місцевою владою та мешканцями базуються на перманентному в'ялому конфлікті, який не переходить у гостру фазу, однак є вагомим бар'єром на шляху подальшого інтегрованого розвитку громади.

Сценарій стійкого зростання

Війна у близькій перспективі завершується перемогою України і уся її територія після звільнення від окупаційних військ стає об'єктом першочергової уваги з боку розвинених країн та міжнародних інституцій в рамках діючих програм з відбудови держави.

В тому числі завдяки цьому, комунальна інженерна інфраструктура громади поступово розвивається, рівень розвитку її окремих населених пунктів поступово вирівнюється, що сприяє згуртованості мешканців навколо спільних цілей власного розвитку.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Економічна база об'єднаної громади диверсифікується та поступово стає інтегральною частиною всієї соціально-економічної системи території, не вступаючи у конфлікт з її громадською та екологічною складовими.

Наряду із гармонійністю власного розвитку, важливою його характеристикою стають прискорені його темпи – громада перетворюється на «сучасний простір для самореалізації підприємливих, ініціативних та працьовитих».

Це можливо за таких умов:

- ситуація в державі, на міжнародному рівні стабілізується, що сприяє підняттю рівня соціального капіталу, швидкому економічному зростанню;
- територіальні громади в Україні знаходяться в максимально сприятливому середовищі для розвитку: широкі компетенції місцевого самоврядування в значній мірі покриваються фінансовими ресурсами, в Україні реалізується все більше міжнародних програм допомоги, вагому складову уваги яких становить підтримка адміністративно-територіальної реформи за окремими її сферами;
- в рамках співпраці влади, місцевої громадськості та бізнесу вдається вирішувати усі проблемні, з екологічної точки зору, питання, що створює атмосферу довіри та взаємовигідної підтримки;
- влада займає активну позицію у співпраці з діючими та потенційними інвесторами в місцеву економіку, завдяки чому в громаді з'являються нові успішно діючі підприємства, на яких працевлаштовується місцеве населення;
- завдяки ефективно діючій практиці громадських обговорень усіх важливих для розвитку Слобожанської територіальної громади питань вдається знаходити спільні точки дотику з усіма групами зацікавлених сторін, що нівелює значення потенційних конфліктів, т. ч. на територіального рівня, та формує спільну платформу майбутнього розвитку.

Ставши на стежку стратегічного планування, Слобожанська територіальна громада зайняла тим самим активну позицію у формуванні власного майбутнього, яке повинно реалізуватися саме за сценарієм стійкого зростання. Такий сценарій дозволив сформулювати стратегічне бачення її розвитку - майбутній бажаний стан громади, до якого вона прагне, реалізуючи заплановану діяльність. Бачення виступає інтегруючим чинником, як на етапі планування, так і на етапі впровадження стратегії. Досягнення стану, описаного в баченні – це найбільш віддалена мета, до якої прямує, здобуваючи чергові цілі.

Місія громади

Слобожанська селищна територіальна громада - східні "ворота міста" Дніпро, розташована на перехресті торговельних шляхів, у екологічно чистій місцині природи, з унікальними земельними ресурсами та великими запасами прісної води, де живуть та працюють майстри з меліорації, овочева "житниця" міста зі сприятливими умовами для ведення бізнесу, громада з надзвичайним людським потенціалом, здатним брати на себе відповідальність і будувати майбутнє.

Бачення "Слобожанська територіальна громада у 2027 році"

- конкурентоспроможна, фінансово незалежна громада з розвинутою промисловою зоною, сучасними логістичними центрами, з інвестиційними можливостями, що ефективно використовує природні ресурси для розвитку фермерства та агропромислового комплексу.

- комфортна та безпечна для проживання громадян територія, тихий спокійний район з розвинутою енергозберігаючою інфраструктурою, гарним житлом, дорогами та транспортним сполученням, з місцями для відпочинку, занять фізкультурою та спортом.

- ініціативна, активна громада, яка забезпечує власний розвиток та місцеве самоврядування, це сучасні дошкільні заклади і школи з використанням інноваційних освітніх технологій, що сприяють культурному розвитку особистості, служать людям духовним центром.

ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ

Визначені на підставі комплексного аналізу факторів зовнішнього середовища із врахуванням сильних та слабких сторін пріоритети стратегічного розвитку впливають з бачення того, якою Слобожанська територіальна громада прагне бути у 2027 році. Ці пріоритети були визначені як найважливіші з огляду на створення ними у довготерміновій перспективі максимально сприятливого середовища для прискореного зростання. Зазначені пріоритети розвитку за своїм змістом виражаються в стратегічних цілях (багаторічна перспектива – до 2027 року), з яких впливають операційні цілі – напрямки прикладення зусиль, які вказують на способи досягнення сформульованих стратегічних цілей. В рамках операційних планів визначаються відповідні завдання, які слугують концентрації фінансових та організаційних ресурсів Слобожанської територіальної громади на найближчу перспективу – 3-4 роки.

Таким чином, були сформульовані три стратегічні напрямки, які повинні стати рушійною силою (сформувані підґрунтя) майбутнього розвитку громади. Цими напрямками є:

- **Економічний розвиток громади**

Діяльність в рамках даного напрямку отримала своє відображення у відповідній системі цілепокладання, яка включає 4 операційних цілей.

- **Створення комфортних умов на території громади**

Сутність діяльності в рамках виконання закладених у стратегічну ціль орієнтирів знаходить своє відображення у 6 операційних цілях.

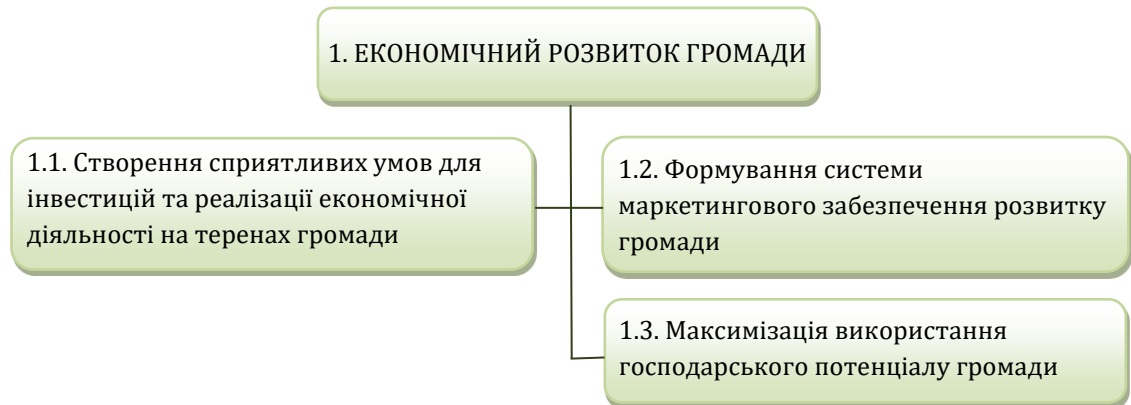
- **Розвиток місцевого соціального капіталу**

Дії та показники вимірювання досягнень в рамках зазначеного стратегічного напрямку визначаються 4 операційними цілями.

Згідно логіки стратегічного планування, сформульовані таким чином пріоритети прикладення зусиль усіх зацікавлених у розвитку Слобожанської територіальної громади сторін дозволить досягнути максимального ефекту від використання обмежених фінансових, трудових, часових та інших ресурсів, наблизившись до тієї ситуації, в якій стратегічні бачення її майбутнього у всіх описаних аспектах втілиться в життя.

Структура операційних цілей в рамках стратегічної цілі 1 «**Економічний розвиток громади**» представлена графічно на рис. 2.

В громаді природньо формуються промисловий кластер, існує значний потенціал для розвитку логістичного потенціалу. З огляду на це, *створення сприятливих умов для інвестицій та реалізації економічної діяльності на теренах громади* спрямоване на прискорення цих процесів: завдяки інформаційно-консультаційному супроводу місцевих підприємців в рамках пошуку ними партнерів, формуванню підґрунтя для реалізації на території інвестиційних проектів, пов'язаних із використанням логістичного потенціалу території, підвищенню ефективності процесу просторового планування, реалізації цілого ряду освітніх проектів.

Рисунок 2. Структура цілей стратегічного напрямку 1

Значна частина населення Слобожанської територіальної громади проживає у сільських населених пунктах, значна його частина зайнята у агросекторі – як підприємці, як самозайняті та як наймані працівники. З огляду на зростаючу конкуренцію в цьому секторі економіки, одним із ключових факторів успіху стає створення доданої вартості, яка в подальшому пропонується господарюючими суб'єктами на ринку.

Одним із напрямів, спрямованих на формування ефективної Слобожанської територіальної громади як громади економічного зростання є *формування системи маркетингового забезпечення розвитку громади*. Зокрема, передбачається заснування на місцевому рівні інституційної підтримки супроводу інвестора, розроблення та імплементація дієвої системи податкових стимулів для розвитку пріоритетних видів економічної діяльності/започаткування нового бізнесу, реалізація заходів промоційного характеру.

Максимізація використання господарського потенціалу передбачає цілий спектр завдань, пов'язаних із встановленням остаточних меж територіальної громади, інвентаризацією земель комунальної власності, оформленням правовстановлюючих документів на земельні ділянки комунальної власності, актуалізацією нових генеральних планів (планів зонування, детальних планів території) населених пунктів Слобожанської селищної ради, розробленням Комплексного плану просторового планування територіальної громади, створенням системи обліку платників податків на території громади тощо.

Комплекс цілей в межах стратегічного напрямку 2 «**Створення комфортних умов на території громади**» зображена на рисунку 3.

Рисунок 3. Структура цілей стратегічного напрямку 2

«Створення енерго- та ресурсо-ощадливої системи енергопостачання» передбачає цілий комплекс заходів із утеплення за результатами енергоаудиту комунальних установ в громаді, встановлення автономних котельень для опалення будівель громадського призначення в населених пунктах громади. Найбільш відчутним та швидким (але далеко не єдиним) ефектом від таких дій буде відчутна економія коштів місцевого бюджету та, як наслідок, можливість їхнього перенаправлення в інші, визнані за пріоритетні напрямки.

«Удосконалення системи поводження з ТПВ та формування екологічної поведінки мешканців» передбачає зусилля громади по ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, забезпеченню ефективного функціонування системи роздільного збору та вивезення твердих побутових відходів, очищення території громади згідно із розробленою схемою санітарної очистки.

Актуальність операційної цілі «Підвищення ефективності роботи системи водопостачання та водовідведення» впливає як з аналізу об'єктивних даних (діагностики стану розвитку громади) так і вказується як один із пріоритетів мешканцями в соціологічному дослідженні. Критеріями досягнення цієї цілі буде збільшення кількості годин доступності центрального водопостачання протягом доби, підвищення рівня якості води в системі центрального водопостачання, збільшення кількості домогосподарств, охоплених системою центрального водовідведення та ін.

Критичним за своєю значущістю є напрямок «Модернізація та розвиток внутрішніх транспортних комунікацій», в межах якого передбачається капітальний ремонт доріг місцевого значення разом із приведенням усієї придорожньої інфраструктури до належного стану. Окрім іншого, це дозволить суттєво підвищити мобільність мешканців як в межах громади, так і поза ними

Операційна ціль «Благоустрій місць громадського користування та відпочинку» буде досягнутою за результатами комплексу завдань, пов'язаних із облаштуванням зон громадського користування, місць для сімейного відпочинку, заняття спортом – іншими словами, створення привабливого для проживання середовища.

Пріоритетами операційного напрямку «Розвиток безпечної громади» є: облаштування ситуаційного центру громади, створення цілодобової системи відеоспостереження в громадських місцях, впровадження гуманних заходів щодо регулювання чисельності

тварин на території громади, оновлення парку пожежних автомобілів на потреби комунального господарства тощо.

Логіка досягнення стратегічного цілі «**Розвиток місцевого соціального капіталу**» розкривається через такі операційні напрямки (рис. 4).

Рисунок 4. Структура цілей стратегічного напрямку 3

Розвиток культурного простору громади включає в себе комплексну підтримку місцевих аматорських колективів, покращення умов для роботи позашкільної освіти за обраними тематичними напрямками тощо. Окремий пласт завдань стосується капітальних вкладень в інфраструктуру культури (будинків культури, бібліотек) – починаючи від робіт, пов'язаних із капітальним ремонтом об'єктів, їхнім технічним переоснащенням відповідно до завдань розширення профілю їхньої діяльності.

Успішний розвиток громади неможливий без активної участі мешканців в її щоденному житті, в ініціюванні та реалізації важливих проектів розвитку. Тому *зміцнення згуртованості та громадської активності мешканців* є логічним пріоритетом в руслі трансформації Слобожанської громади у «місце для співпраці та самореалізації». Досягнення окреслених індикаторів передбачає виконання завдань, пов'язаних з запровадженням практики бюджету участі, започаткуванням практики організації та/або стимулювання громадських ініціатив, проектів, пов'язаних з патріотичним вихованням дітей та місцевої молоді.

Однією із пріоритетних в Слобожанській громаді, з огляду на вагомість у структурі видатків місцевого бюджету, є сфера освіти. Завдання/проекти, спрямовані на підвищення якості надання послуг комунальними закладами загальної середньої освіти, об'єднані в операційному напрямку «*Забезпечення умов для всебічного розвитку дітей та молоді*». Поруч із завданнями, пов'язаними із підвищенням рівня технічної оснащеності шкіл, закладів дошкільної освіти, одним із першочергових до вирішення є питання завершення інституційної реорганізації освітньої мережі.

Важливою характеристикою якості життя – ключового критерію успішності процесу місцевого розвитку – є рівень соціального захисту та охорони здоров'я тієї частини мешканців, які цього потребують. В сучасних умовах значна частка функцій соціального забезпечення та медичного захисту передана «на місця» і громадам приходится не просто переймати усю відповідну інфраструктуру на свій баланс (зазвичай – вона знаходиться в занепаді), але й паралельно оптимізувати/реорганізувати її роботу. У випадку Слобожанської територіальної громади зусилля з *підвищення рівня медичного і соціального захисту мешканців* мають також передбачати прикладення зусиль з

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

розвитку можливостей надання медичних послуг на вторинному рівні – Слобожанською центральною лікарнею.

ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЇ

Представлена у попередньому розділі система цілей Стратегії містить детальний опис пріоритетів (стратегічних цілей), обраних з метою досягнення бачення майбутнього територіальної громади у 2027 році і комплекс операційних цілей, досягнення яких гарантуватиме необхідні зміни в рамках визначених пріоритетів. Ці зміни будуть вимірюватися спеціальною системою індикаторів, котра дозволяє їх якісно і кількісно охарактеризувати. Перелік цих індикаторів подано в таблицях 20-22.

Таблиця 20. Індикатори впливу та результату стратегічної цілі 1.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1	
Економічний розвиток громади	
Індикатори впливу	
<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення рівня середньої заробітної плати • Збільшення обсягу реалізації продукції місцевими підприємцями • Збільшення власних надходжень бюджету громади • Зменшення рівня безробіття • Створення туристичної інфраструктури • Збільшення кількості туристів 	
Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 1.1. Створення сприятливих умов для інвестицій та реалізації економічної діяльності на теренах громади	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення кількості фізичних і юридичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, що зареєстровані та/або здійснюють свою діяльність на території громади • Збільшення обсягу реалізації продукції місцевими виробниками сільськогосподарської продукції та підприємствами, які переробляють сільгосппродукцію • Збільшення кількості сільгоспвиробників та переробних підприємств
Операційна ціль 1.2. Розвиток туристично-рекреаційної пропозиції, що базується на унікальному місцевому потенціалі та вигідному розташуванні	<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення рівня свідомості громади як місця культурного та рекреаційно-спортивного туризму • Збільшення кількості фізичних і юридичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які працюють у сфері туризму на території громади
Операційна ціль 1.2. Формування системи маркетингового забезпечення розвитку громади	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення обсягу прямих інвестицій на території громади • Збільшення рівня пізнаваності громади

Операційна ціль 1.34. Максимізація використання господарського потенціалу громади	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення надходжень до бюджету з податку на землю • Збільшення надходжень ПДФО до місцевого бюджету
---	--

Таблиця 21. Індикатори впливу та результату стратегічної цілі 2.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2 Створення комфортних умов на території громади	
Індикатори впливу	
<ul style="list-style-type: none"> • Збереження природного середовища • Збільшення мобільності мешканців і мешканок громади • Зростання вартості нерухомості на території ТГ • Збільшення кількості мешканців і мешканок (в т.ч. осіб з особливими потребами), які беруть участь у спортивно-масових заходах • Збільшення відчуття безпеки у гостей і жителів на території громади 	
Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 2.1. Створення енерго- та ресурсоощадливої системи енергопостачання	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення рівня задоволеності мешканців з естетики громадського простору • Збільшення кількості об'єктів альтернативної енергетики • Зменшення витрат енергоносіїв
Операційна ціль 2.2. Удосконалення системи поводження з ТПВ та формування екологічної поведінки мешканців	<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення рівня задоволення мешканців і мешканок станом природного середовища • Зменшення обсягів ТПВ, які підлягають захороненню
Операційна ціль 2.3. Підвищення ефективності роботи системи водопостачання та водовідведення	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення кількості юридичних і фізичних осіб, які мають доступ до системи якісного централізованого водопостачання • Збільшення кількості юридичних і фізичних осіб, які мають доступ до системи якісного централізованого водовідведення • Зменшення обсягів викидів шкідливих речовин з централізованої системи водовідведення
Операційна ціль 2.4. Модернізація та розвиток внутрішніх транспортних комунікацій	<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення рівня задоволеності мешканців і мешканок якістю місцевої дорожньої інфраструктури • Зменшення тривалості подорожі по населеним пунктами громади • Зменшення кількості дорожньо-транспортних випадків

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 2.5. Благоустрій місць громадського користування та відпочинку	<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення рівня задоволеності мешканців облаштованістю місць громадського користування • Збільшення кількості об'єктів для занять спортом і відпочинку
Операційна ціль 2.6. Розвиток безпечної громади	<ul style="list-style-type: none"> • Зменшення кількості порушень правопорядку • Зменшення збитків, завданих пожежами

Таблиця 22. Індикатори впливу та результату стратегічної цілі 3.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3 Розвиток місцевого соціального капіталу	
Індикатори впливу	
<ul style="list-style-type: none"> • Зростання середньої тривалості життя мешканців і мешканок • Підвищення рівня задоволення мешканців і мешканок освітніми послугами • Зменшення масштабів соціальних проблем • Зростання кількості місцевих ініціатив від молоді, старших осіб, вразливих груп населення, які підтримані місцевою владою 	
Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 3.1. Розвиток культурного простору громади	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення кількості учасників культурних заходів, в т.ч. осіб різних вікових груп • Збільшення рівня довіри в громаді
Операційна ціль 3.2. Зміцнення згуртованості та громадської активності мешканців	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення кількості учасників заходів, на яких вирішуються питання використання активів громади • Зростання відсотку мешканців і мешканок, які приймають участь у спільних заходах з органом місцевого самоврядування, в т.ч. молоді, жінок, старших осіб, представників вразливих груп населення
Операційна ціль 3.3. Забезпечення умов для всебічного розвитку дітей та молоді	<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення рейтингу шкіл громади за результатами ЗНО (НМТ) • Збільшення відсотку учнів, які є переможцями різноманітних конкурсів
Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня медичного і соціального захисту мешканців	<ul style="list-style-type: none"> • Зменшення рівня хронічної захворюваності мешканців і мешканок • Збільшення кількості законтракованих НСЗУ послуг

УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНИМИ, ГАЛУЗЕВИМИ ТА РЕГІОНАЛЬНИМИ СТРАТЕГІЯМИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Стратегія розроблена на основі положень Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України. Стратегія розвитку Слобожанської територіальної громади на 2023-2027 роки узгоджена з стратегічними документами державного та регіонального рівнів, зокрема:

- Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки;
- Стратегією регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року;
- Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року;
- Національною стратегією у сфері прав людини;
- Національною транспортною стратегією України;
- Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України.

Таблиця 23. Узгодженість Стратегії розвитку Слобожанської територіальної громади на 2023-2027 роки з цілями і положеннями, зазначеними у вибраних документах вищого порядку.

Цілі та пріоритети стратегічних документів	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Слобожанської територіальної громади на 2023-2027 роки															
	1. Економічний розвиток громади					2. Створення комфортних умов на території громади					3. Розвиток місцевого соціального капіталу					
	Операційні цілі Стратегії розвитку Слобожанської територіальної громади на 2021-2027 роки															
	1.1. Створення сприятливих умов для інвестицій та реалізації економічної діяльності на теренах		1.2. Формування системи маркетингового забезпечення розвитку громади	1.3. Максимізація використання господарського потенціалу громади	2.1. Створення енерго- та ресурсо-ощадливої системи	2.2. Удосконалення системи поводження з ТПВ та формування екологічної поведінки мешканців	2.3. Підвищення ефективності роботи системи водопостачання та водовідведення	2.4. Модернізація та розвиток внутрішніх транспортних комунікацій	2.5. Благоустрій місць громадського користування та	2.6. Розвиток безпечної громади	3.1. Розвиток культурного простору громади	3.2. Зміцнення згуртованості та громадської активності мешканців	3.3. Забезпечення умов для всебічного розвитку дітей та молоді	3.4. Підвищення рівня медичного і соціального захисту мешканців		
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021—2027 роки	Стратегічна ціль І. "Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах"															
	1. "Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)"															
	2. "Збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів, тощо"															
	3. "Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованих територій"															
	4. "Розвиток інфраструктури та цифрова"															

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	трансформація регіонів”																			
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021—2027 роки	Стратегічна ціль II. “Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів”																			
	1. “Розвиток людського капіталу”																			
	2. “Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва”																			
	3. “Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій”																			
	5. “Сталий розвиток промисловості”																			
	Стратегічна ціль III. “Розбудова ефективного багаторівневого врядування”																			
1. “Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій тер. основі”																				
Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року	Стратегічна ціль 1. Посилення економічної конкурентоспроможності регіону																			
	1.A. Зменшення економічних дисбалансів, у тому числі на основі розвитку промислово-виробничого комплексу																			
	1.B. Розвиток агропромислового комплексу																			
	1.C. Диверсифікація економіки монопрофільних міст																			
	1.D. Розвиток туристичної сфери																			
	Стратегічна ціль 2. Екологічна та енергетична безпека																			
	2.A. Створення умов для поліпшення стану довкілля																			
	2.B. Поліпшення управління відходами																			
	2.C. Енерго-ефективність та розвиток альтернативної енергетики																			
	2.D. Розвиток екомережі та рекреаційних зон																			
	3. Забезпечення якісних умов життя																			
	3.A. Розвиток інфраструктури регіону, благоустрій територій																			
	3.B. Підвищення до європейського рівня умов проживання мешканців області																			
	3.C. Забезпечення якості соціально-гуманітарних послуг на рівні																			

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ЗАВДАНЬ

Основними джерелами фінансування передбачених Стратегією заходів є бюджет громади та зовнішні джерела (в тому числі, субвенції, гранти, позики, кредити). Джерелами отримання коштів на фінансування запланованих заходів можуть бути фонди державних програм, які реалізуються міністерствами, регіональними та національними установами і спрямовані на реалізацію проектів регіонального і місцевого розвитку (наприклад, Державний фонд регіонального розвитку, Фонд енергоефективності, Державний дорожній фонд, екологічні фонди, субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій і т.п.), а також програми, що фінансуються українськими і міжнародними фондами та програмами (таблиця 24).

Даний перелік фондів, програм і проектів не є вичерпним. Донори можуть змінювати свої пріоритети, з'являються нові суб'єкти, які готові фінансувати проекти місцевого розвитку. Для отримання фінансової допомоги від більшості фондів, програм і проектів необхідно передбачити власний внесок в його реалізацію. Чимало програм передбачають, що фінансування отримають неприбуткові організації (а не безпосередньо орган місцевого самоврядування), які будуть здійснювати роботи на користь громади. Загалом у реалізації запланованих заходів суттєву допомогу можуть надати громадські організації, освітні заклади, благодійні фонди, діяльність яких спрямована на розвиток у практично всіх сферах.

Таблиця 24. Діючі міжнародні фонди, програми та проекти, які можуть фінансувати та надавати технічну підтримку в реалізації проектів місцевого розвитку у Дніпропетровській області (станом на січень 2022 р.)

Назва організації / джерела допомоги	Основні напрями надання фінансової і технічної допомоги	Операційні цілі Стратегії розвитку Слобожанської ТГ, завдання яких можуть фінансуватися даного джерела
Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) https://www.globalcommunities.org/dobre	покращене стратегічне планування; місцевий економічний розвиток покращення комунальних послуг; покращення роботи місцевих органів самоврядування; бюджетування та управління фінансами; покращення в залученні громадян; місцеві ради молоді; публічна інформація і комунікація	Усі
Британська Рада http://www.britishcouncil.org.ua	<ul style="list-style-type: none"> освіта; надання допомоги в реалізації соціальних проектів. 	3.1, 3.2, 3.3, 3.4
Гранти від Фонду демократії посольства США https://ua.usembassy.gov/uk/education-culture-uk/democracy-grants-uk/	<ul style="list-style-type: none"> сприяння інноваціям, розвиток культури підприємництва, становлення гендерної рівності в Україні; виховання поваги до інтелектуальної власності; 	1.2, 1.4, 3.2, 3.3

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	<ul style="list-style-type: none"> • покращення бізнес-клімату та сприяння розвитку малих і середніх підприємств, підвищення енергоефективності; • антикорупційні програми та прозорість органів влади: просування системи е-врядування на місцевому рівні; • здійснення регуляторної реформи для зменшення можливостей застосування корупційних схем. 	
Європейський банк реконструкції і розвитку (European Bank for Reconstruction and Development) https://www.ebrd.com/home	<ul style="list-style-type: none"> • сприяння інвестиціям у виробництво, а також у сферу послуг і фінансовий сектор та пов'язану з ним інфраструктуру; • стимулювання ключових і економічно обґрунтованих проєктів, надання технічної допомоги для підготовки, фінансування і реалізації проєктів тощо. 	1.1, 1.2
Європейська молодіжна фундація (European Youth Foundation) https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/how-to-apply	<ul style="list-style-type: none"> • діяльність, спрямована на соціальні зміни, які залучають молодь на місцевому рівні. 	3.2
Міжнародний жіночий фонд Мама Кеш (Mama Cash) https://www.mamacash.org/ru/kogo-my-finansiruem	<ul style="list-style-type: none"> • ініціативи в сфері прав жінок. 	3.3
Міжнародний фонд "Відродження" http://www.irf.ua	<ul style="list-style-type: none"> • боротьба з корупцією у владі через посилення тиску громадськості та сприяння антикорупційним реформам; • моніторинг і документація ситуації з правами людини, потрібна для того, щоб домогтися запровадження антидискримінаційного законодавства та практик і зменшити масштаби зловживань у в'язницях і СІЗО; • забезпечення доступу бідних і вразливих верств населення до правосуддя та посилення їхніх правових можливостей; • посилення правових можливостей ромів, розвиток інтеграційних моделей, які запроваджуватимуть молоді освічені ромські лідери; • боротьбу з політичним популізмом і сприяння усвідомленому вибору; • запровадження практик і механізмів, що регулюють конфлікт інтересів; • просування цінностей відкритого суспільства за допомогою зобов'язань України перед ЄС; • створення прецедентів підзвітного використання коштів у сфері охорони здоров'я; • вироблення збалансованої та недискримінаційної наркополітики. 	3.2, 3.4
Міністерство закордонних справ Естонії https://vm.ee/en/activities-objectives/development-	підвищення потенціалу урядових та муніципальних установ, а також неурядових організацій і фондів, що діють в громадських інтересах.	1.3, 3.2

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

cooperation-and-humanitarian-aid https://kyiv.mfa.ee/uk		
Фінський фонд місцевого співробітництва https://finlandabroad.fi/web/ukr/pidtrimka-miscevih-gromads-kih-organizacij	<ul style="list-style-type: none"> • інноваційні рішення щодо переробки відходів у громадах; • підвищення обізнаності щодо змін клімату або біорізноманіття; • пом'якшення втрат у галузі навчання у зв'язку із пандемією COVID-19 	2.2, 3.4
Програма МЗС Польщі «Польська допомога задля розвитку» (Polska Pomoc Rozwojowa) https://www.gov.pl/web/polsk-aropomoc	<ul style="list-style-type: none"> • розвиток загальнодержавних і місцевих систем антикризового управління, розбудова адміністративної спроможності органів державного управління до запобігання стихійним лихам і катастрофам, які виникають внаслідок діяльності людини, і реагування на них, а також підвищення оперативної спроможності у цій сфері; • підтримка розвитку підприємництва, особливо з використанням інноваційних рішень, інструментів і технологій; • передача технологій і знань, підтримка створення нових робочих місць і популяризація підприємництва, особливо у низькоємісійних та інноваційних секторах економіки, зокрема у сферах ІТ та ІКТ; • зміцнення системи охорони здоров'я, особливо у напрямі профілактики і лікування інфекційних хвороб (підвищення кваліфікації персоналу, розбудова інфраструктури, оснащення); • передача успішних рішень, які базуються на чистих технологіях, що запобігають деградації довкілля. 	1.1, 1.2, 2.6, 3.4
Монсанта Україна http://www.monsantoglobal.com/global/ua/ourcommitments/pages/default.aspx	<ul style="list-style-type: none"> • освітні програми для сільської місцевості (підтримка шкіл, бібліотек, наукових центрів, навчальних програм для фермерів); • програми зі сталого розвитку середовища громад, у тому числі підтримка програм з покращення енергоефективності та доступу до чистої води, підтримка центрів для людей з особливими потребами, забезпечення інших місцевих потреб. 	2.1, 2.3, 3.3
Німецька служба старших експертів SES https://dzentrum.com.ua/biz/ses	сприяння професійно-технічної освіти, кваліфікації та підвищення кваліфікації фахівців і керівних працівників всередині країни і за кордоном, особливо в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою.	
Німецьке товариство міжнародного співробітництва (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)) https://www.giz.de	<ul style="list-style-type: none"> • енергоефективність у громадах, лікарнях; • розвиток соціальної інфраструктури у зв'язку зі збільшенням кількості внутрішньо переміщених осіб; • інтегрований розвиток міст в Україні; • підтримка реформи децентралізації. 	2.1
Німецько-Український фонд http://guf.gov.ua	кредитування малих і середніх підприємств у сільській місцевості, тобто населених пунктах,	1.1, 1.2

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	чисельність населення яких не перевищує 100 тис. мешканців	
Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО) http://www.nefco.org	охорона довкілля.	2.1, 2.2, 2.3
Посольство Норвегії в Україні https://www.norway.no/en/ukraine/norway-ukraine/grands-and-projects	ефективне управління, права людини, верховенство закону, заходи по боротьбі з корупцією та енергоефективність.	2.1, 3.2
Посольство Федеративної Республіки Німеччини в Україні https://kiew.diplo.de/ua-uk/themen/wirtschaft/kleinstprojekte-2018/1232284	<ul style="list-style-type: none"> • децентралізація та зміцнення структур громадянського суспільства; • енергетика й енергоефективність; • сприяння сталій економічній політиці (зокрема, стосовно малого та середнього підприємництва). 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 3.2
Програма Кусаноне. Допомога Японії Україні http://www.ua.emb-japan.go.jp/itpr_uk/ua_oda.html	<ul style="list-style-type: none"> • медична допомога; • освіта; • надання допомоги вразливому прошарку населення; • суспільний добробут; • навколишнє середовище. 	2.5, 3.3, 3.4
Програма розвитку ООН в Україні http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html	налагодження партнерство з національними та місцевими органами влади, організаціями громад, приватного сектору та іншими агентствами ООН для відчутного покращення життя людей (викорінення бідності, підвищення потенціалу населення, забезпечення рівного доступу до результатів розвитку, збереження навколишнього середовища та сприяння демократичному врядуванню).	3.2, 3.3
Програма COSME http://cosme.me.gov.ua	створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4
Програма U-LEAD https://tsnap.ulead.org.ua	створення прозорої і підзвітної багаторівневої системи управління, яка реагуватиме на потреби громадян.	3.2
Програма Еразмус для молодих підприємців https://www.erasmus-entrepreneurs.eu	програма ЄС з міжнародного обміну, яка дає молодим або діючим підприємцям можливість навчатися у досвідчених керівників малого бізнесу в інших країнах-учасницях Програми.	1.1, 1.2
Програми соціальних інвестицій "Україна – житниця майбутнього" від компанії "Байер" http://www.bayer.ua/development/reports/grain_basket_of_the_future	<ul style="list-style-type: none"> • освітні програми для сільської місцевості, зокрема підтримка шкіл, бібліотек, наукових центрів, навчальних програм для фермерів; • програми зі сталого розвитку середовища громад, у тому числі підтримка програм з покращення енергоефективності та доступу до чистої води, підтримка центрів для людей з особливими потребами, забезпечення інших місцевих потреб. 	2.1, 2.3, 3.3
Фонд Братів Кличків http://www.klitschkofoundation.org	всеукраїнські благодійні проекти у сфері освіти, спорту та науки.	2.5, 3.3
Фонд Джона і Кетрін Макартур	<ul style="list-style-type: none"> • права людини та міжнародне правосуддя, безпека; 	3.3, 3.4

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

https://www.macfound.org/about	<ul style="list-style-type: none"> • збереження стійкого розвитку, міграції; • середня освіта для дівчаток в країнах, що розвиваються; • репродуктивне здоров'я. 	
Фонд досліджень та допомоги приватному сектору (FASEP) http://region.kname.edu.ua/index.php/ru/granti/165-fond-doslidzen-tadopomogi-privatnomu-sektoru-fasep-3	інфраструктурні проекти в рамках стратегій розвитку (громадський транспорт (трамваї, метро, потяги, аеропорти), охорона навколишнього середовища (питна вода, очищення каналізаційних відходів, управління водними ресурсами, твердими відходами, проекти, передбачені Кіотським протоколом), енергетика (зокрема, відновлювана енергетика та підвищення енергоефективності), охорона здоров'я, агропромисловість та іригація, що реалізуються органами місцевої влади, та до яких можуть залучатися французькі підприємства (виробники обладнання, інженери, розробники, тощо).	2.1, 2.2, 2.3
Фонд «Східна Європа» http://eef.org.ua	<ul style="list-style-type: none"> • місцевий соціальний розвиток; • місцевий економічний розвиток; • ефективне управління та громадянське суспільство; • енергоефективність та екологія. 	1.3, 1.4, 2.2, 2.3, 3.2
Фонд Фрідріха Науманна https://ukrajina.fnst.org	<ul style="list-style-type: none"> • місцеве самоврядування й орієнтована на громадян муніципальна політика; • сучасна політика підтримки МСП. 	3.2
Швейцарська агенція з розвитку та співробітництва (Swiss Agency for Development and Cooperation SDC) https://www.eda.admin.ch/deza/en/home/countries/ukraine.html	<ul style="list-style-type: none"> • місцеве самоврядування та децентралізація; • здоров'я; • стала енергетика, вода, навколишнє середовище, містобудування; • соціальні послуги; • розвиток торгівлі, розвитку малих та середніх підприємств (МСП). 	1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 3.4
Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO http://despro.org.ua	допомога об'єднаним громадам, водопостачання, поводження з твердими побутовими відходами.	2.2, 2.3
Шведсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" http://sklinternational.org.ua/ua	фінансова децентралізація, децентралізація у сфері освіти, комунікація реформ.	3.3
PUM Netherlands Senior Experts https://www.pum.nl/ru	Допомагати комунальним підприємствам та органам місцевого самоврядування стосовно проблем, які стосуються збереження довкілля, енергозбереження та відновлювальної енергетики, очищення стоків, побутових відходів, постачання питної води.	2.1, 2.2, 2.3
Western NIS Enterprise Fund (WNISEF) http://wnisef.org/uk	розвиток підприємства, малого та середнього бізнесу.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4
USAID: агентство США з міжнародного розвитку	<ul style="list-style-type: none"> • демократія, права людини та врядування; • сільське господарство; • охорона довкілля та протидія змін клімату; 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.2, 3.4

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

https://www.usaid.gov/where-we-work/europe-and-eurasia/ukraine	<ul style="list-style-type: none"> • економічний розвиток; • охорона здоров'я. 	
Представництво МОМ в Україні https://iom.org.ua/ua	допомога внутрішньо переміщеним особам (ВПО) і людям, які зазнали наслідків конфлікту, протидія торгівлі людьми, управління міграційними процесами, міграція та розвиток, розроблення політики в галузі охорони здоров'я, популяризація культурного розмаїття та протидія ксенофобії та нетерпимості.	2.6, 3.4
Український культурний фонд https://ucf.in.ua/	<ul style="list-style-type: none"> • Знакові події • Навчання. Обміни. Резиденції. Дебюти. • Інноваційний культурний продукт • Аналітика культури • Інклюзивне мистецтво • Аудіовізуальне мистецтво • Мережі й аудиторії • Культура. Туризм. Регіони • Культура заради змін • Культурні столиці • Культура в часи кризи: інституційна підтримка 	3.1
Проект ПРООН та ЄС «Мери за економічне зростання» https://www.m4eg.eu/uk/	Надання підтримки мерам і муніципалітетам країн Східного партнерства і сприяння тому, щоб вони ставали активними провідниками місцевого економічного зростання та створення робочих місць.	
Програма RITA https://programrita.org/ua/	<ul style="list-style-type: none"> • суспільні та соціальні проблеми, • освіта та виховання, • розвиток підприємництва, • культурна спадщина, • розвиток та підтримка третього сектору, • розвиток та підтримка місцевого самоврядування, • розвиток незалежних та сучасних ЗМІ. 	2.6, 3.1, 3.2, 3.3
Вишеградський фонд (Україна може брати участь у грантовій програмі Visegrad+) https://www.visegradfund.org/apply/grants	<ul style="list-style-type: none"> • культура і спільна ідентичність • освіта і розбудова спроможності • інновації, дослідження і розвиток, підприємництво • демократичні цінності і медіа • публічна політика та інституційне партнерство • регіональний розвиток, довкілля, туризм • соціальний розвиток 	1.2, 3.1, 3.2, 3.3
Western NIS EnterpriseFund (WNISEF) https://wnisef.org/uk/	<ul style="list-style-type: none"> • програма сприяння експорту; • програма місцевого економічного розвитку; • програма соціального інвестування; • програма економічного лідерства. 	1.1, 1.2, 1.3, 1.4
Дім Європи (House of Europe) https://houseofeurope.org.ua	Програма фокусується на культурі та креативному секторі, освіті, медицині, соціальному підприємстві, медіа та роботі з молоддю	3.1, 3.3, 3.4

СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ЗАСАДИ ЇЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ

Стратегія розвитку Слобожанської територіальної громади 2023-2027 роки охоплює завдання, які перебувають у безпосередній компетенції громади, але одночасно залучає та ініціює діяльність, яка реалізується в партнерстві з місцевими та іншими організаціями, які представляють не лише публічний сектор, але також і бізнес та громадський сектор. Відображається це в плані заходів, який завжди визначає підрозділи що реалізують певне завдання або за його реалізацію відповідають. Результативна та ефективна реалізація змісту Стратегії можлива завдяки розбудові та постійному зміцненню мережі активної співпраці, яка передбачає участь громадськості.

Система впровадження Стратегії

Інституціональну структуру системи впровадження, моніторингу, оцінювання та актуалізації Стратегії сталого розвитку Слобожанської територіальної громади на 2023-2027 роки формують:

- селищний голова,
- селищна рада,
- орган/відповідальний за реалізацію Стратегії,
- підрозділи виконкому селищної ради та підпорядковані їй установи,
- виконавці завдань та їх партнери, визначені у Плані завдань.

Політичне управління

Ключова роль в процесі реалізації Стратегії відводиться політичному та організаційному управлінню селищного голови. Його завданням в цьому процесі є стимулювання та координація виконання завдань, які реалізують різні суб'єкти і спільноти, а також мобілізація та інтеграція ресурсів, що знаходяться у їх розпорядженні з метою досягнення цілей та реалізації завдань, які дозволять досягнути спільно визначеного бачення розвитку громади. Крім того, однією із стратегічних ролей селищного голови є представництво її інтересів громади на зовні (в т. ч. перед іншими щаблями публічної влади, інвесторами тощо) з метою досягнення цілей та виконання завдань Стратегії.

Організаційний рівень

З метою забезпечення результативності та ефективності виконання завдань рекомендується призначення чи створення посади/органу з управління реалізацією Стратегії. Обсяг компетенцій цього органу/особи повинен охоплювати:

- координацію виконання завдань, зокрема:
- координація співпраці з іншими публічними установами, громадськими організаціями та підприємствами;
- пошук партнерів для виконання завдань, визначених в Стратегії;
- створення та збір пропозицій щодо нових завдань від вигодонабувачів (груп зацікавлених сторін) та партнерів по виконанню завдань;
- пошук нових джерел фінансування виконання запланованих завдань;
- гармонізація виконання завдань, записаних в Стратегії, з іншими планувальними документами;

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- підготовка звітів з реалізації Стратегії (зокрема звітів на основі аналізу показників) на потреби моніторингу та оцінювання, а також інших звітів на потреби стратегічного планування та управління;
- співпраця з головою громади та селищною радою в рамках процесу актуалізації змісту Стратегії;
- виконання завдань, пов'язаних з інформуванням широкої громадськості про Стратегію та її популяризацією.

Всі партнери, задіяні в процесі виконання завдань та реалізації проектів, визначених в Стратегії, повинні активно співпрацювати між собою, а також з особою/органом, в функціональні обов'язки якого входить управління реалізацією Стратегії. Особа, що займає таку посаду (чи орган з управління реалізацією Стратегії) повинен узгоджувати конкретні засади виконання певного завдання/завдань з відповідною установою громади або підрозділом виконкому селищної ради, який згідно з текстом Стратегії є відповідальним за виконання цього завдання/завдань.

Діяльність з виконання завдань повинна забезпечуватися належним фінансуванням, відповідно вона вимагає координації на рівні бюджету громади. Найбажанішим рішенням у цій ситуації є впровадження практики бюджетування, за якої визначаються напрями концентрації фінансових коштів на середній і довготривалій термін. Крім того, на підставі результатів моніторингу раз на рік необхідно готувати аналіз фінансових потреб в розрізі кожної стратегічної цілі, а результати аналізу передавати депутатам для врахування при розробці наступного бюджету. Така практика дозволяє врахувати чинник обмеженості фінансових ресурсів при розподілі виконання завдань в часі.

Рекомендується перехід до оперативної взаємодії, створення проектних команд за участю попередньо визначених установ громади та зацікавлених представників громадськості і бізнесу. Крім того, слід передбачити додаткові кошти на навчання працівників: як тих, що працюватимуть в органі з управління реалізацією Стратегії, так і решти працівників органу місцевого самоврядування, оскільки реалізація Стратегії завжди пов'язана з певними змінами у діяльності виконкому та комунальних установ. Це обумовлює необхідність діяльності з покращення системи внутрішніх комунікацій та управління знаннями в межах всього органу місцевого самоврядування.

Методологічний рівень

Важливу роль в методологічній підтримці особи/органу, відповідального за управління реалізацією Стратегії та голови громади відіграє рада громади. Зокрема до її завдань належать:

- гарантування досягнення передбачених Стратегією стратегічних і операційних цілей;
- оцінювання релевантності Стратегії до умов зовнішнього середовища та актуальних потреб громади, можливостей її розвитку,
- прийняття рішень щодо ймовірної актуалізації Стратегії.

Громадський рівень

Громадський рівень охоплює пропаганду завдань Стратегії сталого розвитку Слобожанської територіальної громади на 2023-2027 роки серед мешканців та інших зацікавлених сторін, а також заохочення останніх до участі в їх виконанні. Метою просування Стратегії є інформування якомога більшої кількості учасників, бенефіціарів та потенційних партнерів про напрями діяльності, передбачені Стратегією.

Такими групами є:

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- мешканці громади (за умови, що кожна цільова аудиторія, жінки та чоловіки у їх різноманітності, наприклад, представники молоді або осіб похилого віку, повинні отримати окреме повідомлення, яке враховує їх можливості та переваги у джерелах отримання інформації),
- потенційні і фактичні туристи, гості, особи, що відвідують громаду (також окреме повідомлення),
- усі публічні установи, які функціонують на території громади,
- підприємці, які працюють на території громади та в її оточенні,
- потенційні інвестори,
- громадські організації, неформальні об'єднання та інші громадські партнери,
- органи державної влади та місцевого самоврядування інших громад.

Запропонована діяльність зокрема охоплює:

- організацію внутрішніх зустрічей для всіх працівників органу місцевого самоврядування, на яких документ буде обговорено та пояснено, а також представлено план завдань з реалізації Стратегії на найближчий період;
- організацію прес-конференції у зв'язку із завершенням роботи над документом, його ухваленням, інтерв'ю влади громади для місцевих і регіональних засобів масової інформації;
- розробку короткого інформаційно-пропагандистського матеріалу, в якому представляється зміст Стратегії;
- поширення серед широкого загалу такого матеріалу разом із кінцевою повною версією документу або окремо, зокрема:
  - розміщення у вільному доступі на офіційній веб-сторінці громади (розміщення видимого посилання на головній сторінці або створення на цій сторінці окремої, легко доступної закладки),
  - надання мешканцям та іншим зацікавленим сторонам у вигляді коротких друкованих промоматеріалів (брошур, буклетів і т. ін.),
  - надання представникам місцевих засобів масової інформації, публічним установам, місцевим підприємствам та громадським організаціям, а також теперішнім і потенційним зовнішнім партнерам громади (наприклад, сусіднім громадам, владі району, області, торгово-промислової палаті та організаціям, що діють за межами території громади);
- організацію публічних зустрічей, метою яких є популяризація ідеї Стратегії.

Моніторинг, оцінювання і актуалізація документу

Основою успішного виконання завдань, спрямованих на досягнення цілей Стратегії сталого розвитку Слобожанської територіальної громади на 2023-2027 роки є відслідковування поступу у їх виконанні, а також здатність реагувати на відмінності між плановими та фактичними показниками. Для цього передбачена процедура моніторингу, оцінювання та актуалізації змісту Стратегії.

Моніторинг – це процес (процедура) систематичного накопичення інформації, її обробки і підготовки висновків з метою уникнення ризику серйозних відхилень від запланованих показників та забезпечення якості й ефективності у виконанні стратегічних завдань.

Оцінювання – це процес, який полягає у комплексній оцінці реалізації Стратегії та її впливу на усі сфери соціально-економічного життя. Оцінювання Стратегії – це

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

визначення її цінності та результативності по відношенню до попередньо визначених критеріїв, базуючись на відповідній інформації за чітко визначений проміжок часу.

На відміну від моніторингу (постійний процес), оцінювання проводиться тоді, коли в ньому є потреба. Іншими словами, моніторинг охоплює весь період реалізації Стратегії, а оцінювання може бути здійснене перед початком реалізації Стратегії (оцінювання ex-ante), в процесі її реалізації (проміжне оцінювання) та в певний момент після завершення визначеного періоду реалізації Стратегії (оцінювання ex-post).

Процедура звітування

Звітування про перебіг реалізації Стратегії сталого розвитку Слобожанської територіальної громади на 2023-2027 роки (для потреб моніторингу та оцінювання) буде здійснюватися щороку, базуючись на аналізі показників. Аналіз здійснює особа (орган), відповідальна за управління реалізацією Стратегії на основі як статистичних показників, так і даних партнерів по реалізації Стратегії. Показники продукту, результату та впливу представлені в змісті Стратегії.

При можливості, звітність буде базуватися також на звітах про реалізацію конкретних завдань. Формування звітів здійснює відповідальна за управління реалізацією Стратегії особа (орган) на основі інформації, отриманої від підрозділів виконкому громади, її установ та зовнішніх виконавців. Згадані суб'єкти будуть зобов'язані до складання періодичних звітів та позапланових рапортів у випадку неочікуваних подій та появи ризиків, які вимагають негайного реагування. Такі звіти/рапорти повинні складатися з використанням стандартизованого формуляра. Зацікавленими сторонами є всі суб'єкти (відповідальні за реалізацію конкретних завдань), зазначені в табличній формі Плану діяльності.

Окремими питаннями, які підлягають оцінюванню при формуванні річного звіту за результатами реалізації Стратегії є дотримання:

- вимоги сталості розвитку територіальної громади (збереження балансу між економічними, соціальними та екологічними інтересами мешканців);
- прав категорій мешканців, котрі потребують особливої уваги (жінок, осіб похилого віку, осіб з інвалідністю) щодо рівномірності розподілу вигод/ефектів від розвитку громади.

Підсумковий звіт буде містити достовірні і належним чином задокументовані кількісні та якісні дані, отримані в процесі роботи над Стратегією, у порівнянні з базовими значеннями, а також подавати висновки і рекомендації (при необхідності) щодо коригуючих заходів, наприклад, у випадку підтвердження неправильності тих чи інших дій або наявності відхилень від запланованих результатів. Така попередньо опрацьована інформація буде подаватися до керівництва громади, яке на її підставі оцінюватиме ефективність процесу реалізації Стратегії, а також (при необхідності) реагування на зміну ситуації у внутрішньому і зовнішньому середовищі, які обумовлюють доцільність внесення тих чи інших доповнень та/або обґрунтованих змін. З метою охорони природного середовища та економії коштів рекомендується, щоб обіг всієї інформації та даних відбувся з використанням електронних засобів комунікації.

Процедура перегляду та актуалізації документу

Поряд з іншими причинами, Стратегія та План її реалізації в подальшому повинні бути синхронізованими з регіональною та місцевою програмами комплексного відновлення території.

Стратегія передбачає, що секретар ради громади за погодженням з головою громади збирає в кінці кожного календарного року спеціальне засідання селищної ради. На цьому

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

засіданні, на основі матеріалів, підготовлених особою/органом, відповідальним за управління реалізацією Стратегії, рада громади здійснює перегляд і підсумовує річний звіт про реалізацію Стратегії. Рада громади обговорює з селищним головою пропозиції необхідних змін у досягненні цілей та виконанні завдань (рекомендується ведення протоколу засідання). За результатами обговорення голова, при необхідності, приймає рішення про внесення таких змін в Стратегію. Особа/орган, відповідальна за реалізацією Стратегії, за поданням голови вносить зміни в текст Стратегії і подає їх на затвердження рішенням сесії громади (актуалізація Стратегії).

Крім того, в половині терміну реалізації Стратегії (а саме в 2025 році), як і після закінчення її реалізації (тобто після 2027 р.) проводиться оцінювання стратегії. Воно здійснюється у формі стратегічної зустрічі за участю керівників органу місцевого самоврядування та найважливіших зацікавлених у реалізації стратегії сторін – у формі, близькій до тієї, яка мала місце в процесі розробки поточної Стратегії.

На зустрічі представляються і обговорюються підсумкові звіти. Показники, які використовуються для оцінювання, повинні іншим чином, ніж у випадку моніторингу, показувати довготермінові результати реалізації Стратегії. Ці довготермінові результати стосуються як стратегічних, так і операційних цілей і виражаються в покращенні якості життя мешканців, розвитку місцевої економіки, зростанні громадської активності тощо. В тексті стратегії вони були вказані як показники впливу. Звіти можуть доповнюватись висновками за результатами проведених соціологічних досліджень, які найкраще проводити згідно з методологією, що використовувалася в процесі діагностики стану громади для поточної Стратегії. В результаті зустрічі повинен постати протокол, який міститиме оцінку досягнення цілей, визначених в Стратегії, а також можливі пропозиції необхідних змін щодо цілей Стратегії. Остаточне рішення щодо врахування запропонованих доповнень і модифікацій приймає голова за погодження з радою громади. Особа/орган, визначена як відповідальна за управління реалізацією Стратегії, за поданням голови вносить зміни в текст Стратегії, який потім підлягає ухвалі на засіданні ради громади (актуалізація Стратегії).

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ НА КОРОТКО- ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

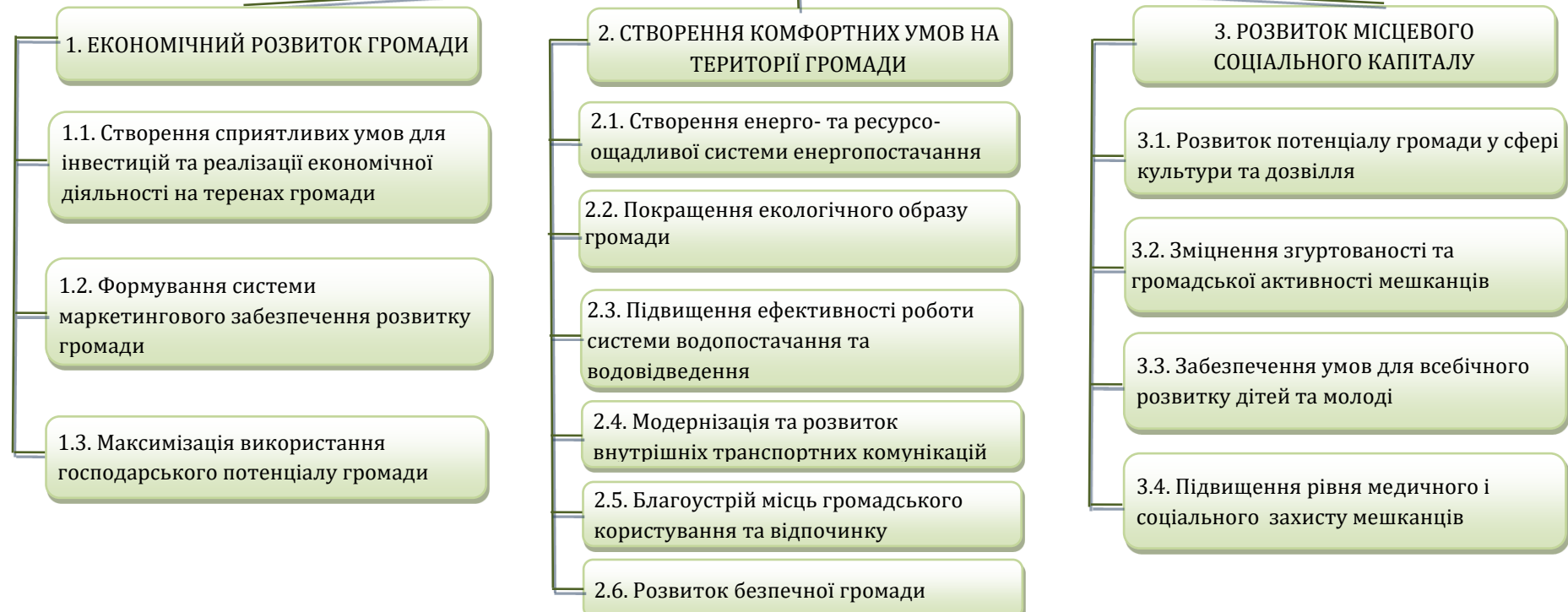
БАЧЕННЯ

СЛОБОЖАНСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА – ЦЕ:

- конкурентоспроможна, фінансово незалежна громада з розвинутою промисловою зоною, сучасними логістичними центрами, з інвестиційними можливостями, що ефективно використовує природні ресурси для розвитку фермерства та агропромислового комплексу;
- комфортна та безпечна для проживання громадян територія, тихий спокійний район з розвинутою енергозберігаючою інфраструктурою, гарним житлом, дорогами та транспортним сполученням, з місцями для відпочинку, занять фізкультурою та спортом;
- ініціативна, активна громада, яка забезпечує власний розвиток та місцеве самоврядування, це сучасні дошкільні заклади і школи з використанням інноваційних освітніх технологій, що сприяють культурному розвитку особистості, служать людям духовним центром.

Стратегічні цілі

Операційні цілі

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ
Операційна ціль 1.1. Створення сприятливих умов для інвестицій та реалізації економічної діяльності на теренах громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
1.1.1	Створення мережі сільськогосподарських ринків на території громади	Діючі торговельні об'єкти	Кращі можливості у с/г-виробників для збуту власної продукції Підвищення місцевого економічного потенціалу	Збільшення продаж місцевих с/г виробників Збільшення надходжень до місцевого бюджету	Звіт про виконання дохідної частини місцевого бюджету. Дані податкової звітності	Відділ архітектури, відділ економічного розвитку та інвестицій, старости	Місцевий бюджет, кошти державних та міжнародних фондів, кошти інвесторів	2023-2027
1.1.2	Сприяння розвитку крафтового виробництва, яке базується на місцевих ресурсах	Кількість заходів інформаційно-консультаційного характеру, спрямованих на стимулювання реалізації підприємницької ініціативи у сфері крафтового виробництва	Підвищення рівня використання економічного потенціалу сільських населених пунктів громади	Кількість зареєстрованих СПД, зайнятих переробкою с/г-продукції	Внутрішній реєстр платників податків	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Державний і місцевий бюджети, міжнародні програми МТД	2023-2027
1.1.3	Створення та забезпечення діяльності Агенції місцевого розвитку	Діюча організація, що знаходиться поза структурою селищної ради	Підвищення активності громади у залученні коштів з міжнародних	Кількість виграних проектів за участі/координації агенції	Дані щорічної звітності агенції	Відділ економічного розвитку та інвестицій,	Місцевий бюджет, кошти державних та	2023-2024

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

			фондів МТД на співфінансування проектів розвитку			відділ внутрішньої політики	міжнародних фондів МТД	
1.1.4	Організація належної роботи консультативно-дорадчого органу при селищному голові - Координаційної Ради місцевого економічного розвитку	Діючий орган з правом дорадчого голосу, куди входять представники бізнесу, що діє на території громади Кількість представників МСБ та великих інвесторів, що є активними членами органу	Формування та обговорення нових можливостей економічного розвитку громади	Кількість зареєстрованих нових СПД на території громади	Резолюції , декларації за результатами зустрічей дорадчого органу Дані статистичної звітності	Відділ економічного розвитку та інвестицій	---	2023-2027
1.1.5.	Підвищення рівня продовольчої безпеки територіальної громади	Кількість домогосподарств, які взяли участь в програмах забезпечення матеріалом для вирощування с/г культур в індивідуальних підсобних та малих фермерських господарствах	Ефективне використання доступних земельних ділянок і спрямування всіх ресурсів для вирощування харчових продуктів	% земельних ділянок, задіяних для вирощування с/г культур	Дані внутрішньої звітності	Відділ економічного розвитку та інвестицій		2023-2024

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ
Операційна ціль 1.2. Формування системи маркетингового забезпечення розвитку громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
1.2.1	Оновлення інвестиційного паспорту громади з використанням системи візуальної ідентифікації та розроблення англомовної версії документу	Затверджена оновлена версія документу	Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади	Розмір ПІІ, рівень капітальних інвестицій в місцеву економіку Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних інвесторів	Дані статистичної звітності	Відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ внутрішньої політики	Місцевий бюджет	2023-2024
1.2.2	Популяризація бренду громади в публічному просторі	Кількість «брендованих» об'єктів/ місць громадського користування	Популяризація символіки громади серед внутрішньої та зовнішньої аудиторії	Кількість осіб, що ідентифікують систему візуальної ідентифікації з громадою	Дані внутрішнього моніторингу	Відділ внутрішньої політики	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	2023-2027
1.2.3	Забезпечення роботи сучасного повнофункціонального офіційного інтернет-ресурсу селищної ради	Діючий інтернет-ресурс, що відповідає сучасним вимогам	Покращення комунікації місцевої влади з мешканцями та зовнішніми групами зацікавлених сторін	Кількість відвідувань інтернет-ресурсу протягом місяця	Дані Google Analytics	Відділ внутрішньої політики	Місцевий бюджет	2023-2024
1.2.4	Встановлення привабливих «привітальних знаків»	Кількість встановлених об'єктів	Просування позитивного іміджу громади серед	% опитаних, які ідентифікують	Дані ринкових досліджень	Відділ ЖКГ, відділ внутрішньої	Місцевий бюджет	2024-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	на головних в'їздах в громаду (одночасно з її картографічним описом)		внутрішньої та зовнішньої цільової аудиторії	імідж громади як позитивний		політики, старости		
--	--	--	--	-----------------------------	--	--------------------	--	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ
Операційна ціль 1.3. Максимізація використання господарського потенціалу громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
1.3.1	Інвентаризація земель комунальної власності громади	Сформований каталог на підставі інвентаризації	Підвищення ефективності управління земельними ресурсами	Зростання рівня довіри до місцевої влади з боку місцевого бізнесу та потенційних інвесторів Збільшення надходжень до бюджету з податку на землю	Звіт про виконання дохідної частини бюджету Дослідження умов життя і якості публічних послуг	Відділ земельних відносин, старости	Державний і місцевий бюджети	2023-2025
1.3.2	Оформлення правовстановлюючих документів на земельні ділянки комунальної власності	Кількість ділянок із оформленою документацією, їхня площа	Підвищення ефективності управління земельними ресурсами	Зростання рівня довіри до місцевої влади з боку місцевого бізнесу та потенційних інвесторів	Дослідження умов життя і якості публічних послуг	Відділ земельних відносин, старости	Місцевий бюджет	2023-2025
1.3.3	Актуалізація нових генеральних планів (планів зонування, детальних планів території) населених пунктів Слобожанської територіальної громади	Кількість розроблених документів просторового планування (відповідно до виду)	Підвищення прозорості управління земельними ресурсами	Використання вільних земельних ділянок здійснюється згідно із визначеними Генпланами профілями	Генеральні плани населених пунктів об'єднаної громади	Відділ архітектури старости	Місцевий бюджет	2023-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1.3.4	Розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади	Розроблений та затверджений селищною радою документ	Підвищення прозорості процесу просторового планування	Зростання рівня довіри до місцевої влади з боку місцевого бізнесу та потенційних інвесторів	Дослідження умов життя і якості публічних послуг	Відділ архітектури, відділ земельних відносин	Місцевий бюджет	2023-2027
1.3.5	Створення системи обліку платників податків на території громади (юридичних осіб та ФОП)	Діюча система обліку, що постійно актуалізується	Збільшення фінансової спроможності громади	Збільшення надходжень ПДФО до місцевого бюджету	Звіт про виконання дохідної частини бюджету	Відділ економічного розвитку та інвестицій, фінансовий відділ, відділ земельних відносин	Місцевий бюджет	2023-2027
1.3.6	Встановлення меж територіальної громади	Затверджені межі громади	Підвищення прозорості процесу просторового планування	Зростання рівня довіри до місцевої влади з боку місцевого бізнесу та потенційних інвесторів	Дослідження умов життя і якості публічних послуг	Відділ земельних відносин	Місцевий бюджет	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ НА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ
Операційна ціль 2.1. Створення енерго- та ресурсоощадливої системи енергопостачання

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
2.1.1	Модернізація житлового фонду шляхом співфінансування ремонтів багатоквартирних житлових будинків громади, у тому числі підпірних стін, козирків, ганків, фундаментів	Кількість (площа) модернізованих об'єктів	Покращення естетичного вигляду громадського простору	Рівень задоволеності мешканців з естетики громадського простору	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, кошти мешканців	2023-2027
2.1.2	Капітальний ремонт покрівлі, фасадів житлового фонду громади	Кількість (площа) об'єктів, де відремонтовано покрівлю/ фасади	Підвищення енергоефективності житлових будинків. Покращення естетичного вигляду громадського простору	Витрати домогосподарств на опалення. Рівень задоволеності мешканців з естетики громадського простору	Дані ОСББ. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, кошти мешканців	2023-2027
2.1.3	Капітальний ремонт ліфтів, проведення модернізації ліфтового господарства	Кількість відремонтованих ліфтів	Збільшення надійності ліфтового господарства	Кількість аварійних ситуацій в ліфтовому господарстві	Дані комунального підприємства	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, кошти мешканців	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.1.4	Капітальний ремонт електрообладнання багатоквартирних житлових будинків	Кількість об'єктів, де відремонтовано обладнання	Збільшення надійності електрообладнання багатоквартирних житлових будинків	Видатки бюджету на освітлення	Видаткова частини місцевого бюджету	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, кошти мешканців	2023-2027
2.1.5	Капітальний ремонт трансформаторів, які перебувають в комунальній власності	Кількість відремонтованих трансформаторів	Забезпечення стабільності електропостачання	Кількість аварійних ситуацій (відключення електроенергії)	Дані внутрішнього моніторингу	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027
2.1.6	Модернізація мереж внутрішньо-будинкового освітлення	Кількість об'єктів з заміненями джерелами освітлення	Зменшення витрат на вуличне освітлення. Покращення естетичного вигляду громадського простору	Видатки бюджету на вуличне освітлення Рівень задоволеності мешканців з естетики громадського простору	Видаткова частини місцевого бюджету Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, кошти інвесторів	2023-2027
2.1.7	Поширення практики використання джерел сонячної енергії на потреби об'єктів комунальної власності	Кількість комунальних будівель, які повністю/частково в цілях опалення та освітлення використовують як джерело енергії сонячні батареї	Зменшення витрат на опалення та освітлення комунальних об'єктів	Видатки бюджету на оплату за використання теплової та електричної енергії	Видаткова частини місцевого бюджету	Відділ ЖКГ	Місцевий бюджет, кошти державних і міжнародних фондів МТД	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ НА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ
Операційна ціль 2.2. Покращення екологічного образу громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
2.2.1	Придбання спецтехніки з вивозу твердих побутових відходів та контейнерів для роздільного збирання ТПВ	Закуплена техніка згідно із визначеною технічною специфікацією	Підвищення рівня ефективності роботи КП по підтримці екологічного стану середовища у належному рівні	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Звіт за результатами реалізації проекту. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, кошти державних і міжнародних фондів МТД	2023-2027
2.2.2	Розроблення схеми санітарної очистки території Слобожанської ТГ	Розроблена і затверджена схема санітарної очистки	Охорона навколишнього середовища Збільшення естетичного вигляду громадського простору населених пунктів громади	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Щорічний звіт за результатами моніторингу	Відділ ЖКГ	Місцевий бюджет	2023-2025
2.2.3	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, приведення території до належного стану	Кількість ліквідованих несанкціонованих сміттєзвалищ в рік. Кількість несанкціонованих	Охорона навколишнього середовища Покращення естетичного вигляду громадського	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища	Щорічний звіт КП за результатами роботи	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	Постійно

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		сміттєзвалищ на території громади	простору громади	громади				
2.2.4	Розширення практики роздільного збору побутового сміття	Кількість сміттєвих баків, які передбачають можливість сепарації відходів пластику	Зменшення рівня завантаженості сміттєвого полігону за рахунок відходів, що підлягають рециклінгу	Зменшення темпів річного завантаження сміттєвого полігону	Звітні дані комунальних підприємств	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, міжнародні фонди МТД	2023-2027
2.2.5	Організація системи збору та компостування органічних відходів	Ефективно діюча система збору та компостування	Забезпечення чистоти навколишнього середовища Формування екологічної свідомості мешканців	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Звіт за результатами реалізації проекту/ програми. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг.	Відділ ЖКГ, комунальні заклади	Місцевий бюджет	2023-2025
2.2.6	Відновлення природних і штучних водойм громади	Кількість відновлених об'єктів	Покращення екологічного стану громади, збільшення рекреаційних зон	Рівень задоволення мешканців станом природного середовища	Дослідження умов життя та якості публічних мешканців станом природного середовища	Відділ земельних відносин, відділ ЖКГ	Місцевий бюджет	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ НА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.3. Підвищення ефективності роботи системи водопостачання та водовідведення

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
2.3.1	Модернізація очисних споруд населених пунктів громади	Кількість відремонтованих очисних споруд	Покращення місцевої екологічної ситуації	Зменшення обсягу викидів шкідливих речовин з централізованої системи водовідведення	Звіт за результатами реалізації проекту	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, державні фонди МТД	2023-2027
2.3.2	Ремонт оглядових каналізаційних колодязів	Кількість відремонтованих об'єктів	Підвищення зручності/ безпеки/ ефективності обслуговування мережі побутової каналізації	Відсутність нештатних ситуацій в процесі користування каналізаційними колодязями	Внутрішня звітність підприємств комунального сектору	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027
2.3.3	Реконструкція системи каналізації в с. Олександрівка	Відрізок (м) каналізаційної системи, на якому проведено роботи з реконструкції	Підвищення якості надання послуг з водовідведення	Зменшення обсягу викидів шкідливих речовин з централізованої системи водовідведення задоволеності мешканців з якості послуг з	Звіт за результатами реалізації проекту/ програми. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

				водопостачання та водовідведення				
2.3.4	Капітальний ремонт каналізаційної системи сіл Партизанське та Степове	Відремонтований та прийнятий в експлуатацію об'єкт Протяжність каналізаційної мережі, на якій проведено роботи з капітального ремонту (м). Кількість облаштованих каналізаційних колодязів	Підвищення якості надання послуг з водовідведення	Зменшення обсягу викидів шкідливих речовин з централізованої системи водовідведення задоволеності мешканців з якості послуг з водопостачання та водовідведення	Звіт за результатами реалізації проекту/ програми. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027
2.3.5	Будівництво каналізаційної мережі в с. Балівка	Довжина прокладених комунікацій	Підвищення якості надання послуг з водовідведення	Кількість домогосподарств, які отримали доступ до системи централізованого водовідведення	Звіт за результатами реалізації проекту	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, державні фонди МТД	2024-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ НА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.4. Модернізація та розвиток внутрішніх транспортних комунікацій

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
2.4.1.	Облаштування пішохідної інфраструктури вздовж основних комунальних доріг та доріг територіального і державного значення	Довжина побудованих/ відновлених тротуарних доріжок	Підвищення рівня мобільності та самостійності пішоходів, в тому числі для неповносправних осіб, осіб пенсійного віку, сімей з малими дітьми. Підвищення рівня безпеки дорожнього руху	Рівень задоволеності мешканців з облаштованою місцевою дорожньою інфраструктурою	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027
2.4.2	Проведення капітального ремонту доріг комунальної власності громади	Довжина капітально відремонтованих комунальних доріг	Покращання транспортної комунікації Підвищення рівня безпеки на дорогах	Рівень задоволення мешканців дорожньою інфраструктурою Кількість ДТП	Статистичні дані УВС Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027
2.4.3	Капітальний ремонт мережі вуличного освітлення	Придбання економічних, енергоефективних проводів, їх монтаж	Зменшення витрат з місцевого бюджету на освітлення	Видатки бюджету на освітлення	Звіт за результатами реалізації видаткової частини місцевого бюджету	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.4.4	Облаштування велосипедної інфраструктури на території громади	Протяжність облаштованих маршрутів (м.), кількість встановлених: - вказівників, велопарковок, - місць для відпочинку, -сервісних пунктів для велосипедистів тощо)	Покращання транспортної комунікації Підвищення рівня безпеки на дорогах Інфраструктурне забезпечення розвитку рекреаційного потенціалу громади	Кількість осіб з-поза громади, туристів, що відвідали громаду протягом визначеного проміжку часу (місяць, рік) Рівень задоволення мешканців дорожньою інфраструктурою Кількість ДТП за участі велосипедистів	Дані внутрішнього моніторингу Статистичні дані УВС Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства, комунальні заклади	Місцевий і державний бюджети, міжнародні фонди МТД	2023-2027
-------	---	--	--	--	---	---	--	-----------

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ НА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.5. Благоустрій місць громадського користування та відпочинку

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
2.5.1	Влаштування та ремонт мереж автоматичного поливу на території громади	Довжина влаштованих/ відремонтованих поливних мереж	Підвищення ефективності систем поливу громадських відпочинкових зон	Площа трав'яного покриття, квітників, безповоротно пошкоджених внаслідок неналежного водозабезпечення	Дані комунального підприємства	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	2023-2027
2.5.2	Облаштування рекреаційних зон для відпочинку і дозвілля із врахуванням вимог безпеки	Площа облаштованої території, кількість облаштованих об'єктів	Збільшення рівня задоволеності мешканців з можливостями відпочинку та дозвілля. Зростання рекреаційного потенціалу громади	Рівень задоволеності мешканців з використання відпочинкового простору	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ архітектури, відділ ЖКГ	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	2023-2027
2.5.3	Реконструкція стадіону смт Слобожанське	Введений в експлуатацію після реконструкції об'єкт	Збільшення рівня інтеграції мешканців в рамках єдиної громади через спільну участь у спортивних змаганнях	Рівень задоволеності мешканців з якості спортивної інфраструктури	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Гуманітарний відділ, відділ архітектури	Місцевий бюджет, державні фонди МТД	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.5.4	Реконструкція спортивних майданчиків при загальноосвітніх комунальних закладів громади	Кількість введених в експлуатацію після реконструкції об'єктів	Підвищення рівня освітніх послуг Збільшення рівня інтеграції мешканців в рамках єдиної громади через спільну участь у спортивних змаганнях	Рівень задоволеності мешканців з якості освітніх послуг та з використання відпочинкового простору	Дослідження умов проживання та якості освітніх та публічних послуг	Фунанітарний відділ, відділ архітектури, комунальні заклади освіти	Місцевий бюджет, державні фонди МТД	2023-2027
2.5.5	Облаштування спортивних та дитячих майданчиків на території громади	Кількість облаштованих спортивних та дитячих майданчиків	Збільшення рівня інтеграції мешканців в рамках єдиної громади через спільну участь у спортивних змаганнях	Рівень задоволеності мешканців з використання відпочинкового простору	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту, відділ ЖКГ, КЗ «Спорт для всіх»	Державний та місцевий бюджети, міжнародні фонди МТД	2023-2027
2.5.6	Благоустрій місць загального користування, в тому числі прибудинкових територій багатоквартирних житлових будинків	Площа облаштованої території. Кількість будинків, біля яких проведено роботи з благоустрою	Збільшення рівня задоволеності мешканців з естетики громадського простору	Рівень задоволеності мешканців облаштованістю місць громадського користування	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ ЖКГ	Місцевий бюджет	2023-2027
2.5.7	Опрацювання програми комплексного відновлення території територіальної громади	Розроблена та прийнята селищною радою програма	Усунення негативних наслідків військових дій, які проходили в регіоні	Рівень задоволеності мешканців облаштованістю місць громадського користування	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Селищний голова, селищна рада	Державний та місцевий бюджети, міжнародні фонди МТД	2023-2024
2.5.8	Оновлення парку спецтехніки комунальних	Кількість закуплених спеціалізованих автомобілів	Підвищення якості надання комунальних послуг	Рівень задоволеності мешканців з якості	Звіт за результатами реалізації проекту	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства: КП Господар,	Місцевий бюджет, державні фонди	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

підприємств за їхніми профілями діяльності			надання комунальних послуг	Результати соціологічного дослідження	КП Житловик КП Перспектива		
--	--	--	----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------	--	--

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ НА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.6. Розвиток безпечної громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
2.6.1	Створення цілодобового ситуаційного центру громади	Створений центр відповідно до попередньо погодженої специфікації	Підвищення оперативності реагування на надзвичайні ситуації	Середньо-статистичний відрізок часу, необхідний для реагування на надзвичайну ситуацію	Звіт за результатами реалізованого проекту	Відділ з питань НС, цивільного захисту; відділ ІТ та електронного урядування	Місцевий бюджет	2023-2025
2.6.2	Придбання та встановлення серверного обладнання для зберігання архівів відеозаписів ситуаційного центру	Придбане та введено в експлуатацію обладнання	Підвищення ефективності роботи системи відео-спостереження	Збереження зібраних відеоматеріалів на сервері протягом визначеного періоду часу	Звіт за результатами реалізованого проекту	Відділ з питань НС, цивільного захисту; відділ ІТ та електронного урядування	Місцевий бюджет	2023-2025
2.6.3	Створення системи цілодобового відеоспостереження в громадських місцях	Кількість діючих відеокамер з цілодобовою фіксацією	Збільшення рівня безпеки мешканців в місцях громадського користування	Кількість зафіксованих відеосистемою правопорушень	Щорічні звіти за результатами роботи	Відділ з питань НС, цивільного захисту;	Місцевий бюджет	2023-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

						відділ ІТ та електронного урядування		
2.6.4	Впровадження гуманних заходів щодо регулювання чисельності тварин на території громади	Діючий реєстр бездомних тварин Кількість бездомних тварин, з якими проведено процедуру стерилізації	Зменшення кількості випадків травмування населення, спричиненого бездомними тваринами	Кількість випадків травмування населення, спричиненого бездомними тваринами	Щорічні звіти за результатами роботи профільного підрозділу	Відділ з питань НС, цивільного захисту; відділ ЖКГ	Місцевий бюджет, міжнародні фонди МТД	2023-2027
2.6.5	Модернізація системи централізованого оповіщення мешканців громади та інших заходів цивільного захисту	Діюча система оповіщення через засоби мобільного зв'язку	Підвищення оперативності та масовості інформування мешканців про надзвичайні ситуації	% мешканців, охоплених системою централізованого оповіщення	Звіт за результатами реалізованого проекту	Відділ з питань НС, цивільного захисту	Місцевий бюджет	2023-2025
2.6.6	Розширення мережі місцевої пожежної охорони	Кількість філій КЗ «Місцева пожежна команда»	Забезпечення безпеки та швидкого реагування на надзвичайні ситуації	Кількість новостворених робочих місць; кількість екстрених викликів час прибуття до місця виникнення пожежі або НС	Статистичні дані управління ДСНС	Відділ з питань НС, цивільного захисту; КЗ «Місцева пожежна команда»	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних фондів МТД	2023-2027
2.6.7	Оновлення парку пожежних автомобілів на потреби КЗ «Місцева пожежна команда» ССР	Кількість введених в експлуатацію нових спеціалізованих автомобілів	Підвищення рівня захисту мешканців від негативних наслідків пожеж	Рівень матеріальної шкоди мешканців від пожеж	Статистичні дані управління ДСНС	Відділ з питань НС, цивільного захисту; КЗ «Місцева пожежна команда»	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних фондів МТД	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.6.8	Відновлення/розширення мережі пожежних гідрантів в населених пунктах громади	Кількість діючих гідрантів на території громади (в розрізі населених пунктів)	Підвищення рівня захисту мешканців від негативних наслідків пожеж	Рівень матеріальної шкоди мешканців від пожеж	Статистичні дані управління ДСНС	Відділ з питань НС, цивільного захисту; КЗ «Місцева пожежна команда»	Місцевий бюджет	2023-2027
2.6.9	Облаштування, ремонт та будівництво захисних споруд цивільного захисту	Кількість та площа простіших укриттів цивільного захисту	Підвищення рівня захисту мешканців від негативних наслідків надзвичайних ситуацій	% мешканців, забезпечених простішими укриттями	Щорічні звіти за результатами роботи	Відділ ЖКГ, КП	Місцевий бюджет	2023-2027
2.6.10	Створення, облаштування та функціонування «пунктів незламності»	Кількість пунктів незламності	Створення умов для тимчасового перебування населення у разі порушення нормальних умов життєдіяльності	% мешканців, які скористалися пунктами незламності	Щорічні звіти за результатами роботи	відділ з питань НС, цивільного захисту	Місцевий бюджет	2023-2027
2.6.11	Розширення мережі свердловин технічного водопостачання на території громади	Кількість свердловин	Підвищення рівня забезпечення мешканців технічної водою в умовах особливого стану	% мешканців, забезпечених доступом до технічної води у безпосередній близькості (кількість хвилин пішком)	Щорічні звіти за результатами роботи	Відділ ЖКГ, комунальні підприємства	Місцевий бюджет	2023-2027
2.6.12	Залучення підрозділу Національної гвардії України до охорони громадського порядку на території громади	Кількість службовців Національної гвардії, що знаходяться на постійному	Покращення криміногенної ситуації в громаді, запобігання здійсненню злочинів	% мешканців, які вважають територію громади безпечною для проживання	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Селищний голова, відділ з питань НС, цивільного захисту	Місцевий бюджет	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		чергуванні в межах території громади						
2.6.13	Сприяння функціонуванню підрозділів сил територіальної оборони ЗСУ	Обсяг матеріальних ресурсів (в т. ч. грошових), виділених громадою на покращення умов функціонування підрозділів сил територіальної оборони ЗСУ	Підвищення рівня захисту громади та регіону загалом від військової загрози з боку росії	% мешканців, які вважають територію громади безпечною для проживання	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Селищна рада, відділ з питань НС, цивільного захисту	Місцевий бюджет	2023-2027
2.6.14	Започаткування просвітницької роботи з молоддю щодо дій у випадку надзвичайних ситуацій та функціонування класів безпеки в ЗЗСО	Навчальні / практичні заняття, що проводяться при школах із заданою періодичністю	Забезпечення готовності до належної реакції у надзвичайних ситуаціях	Рівень готовності дітей та молоді до дій у випадку надзвичайної ситуації	Звіт за результатами реалізації програми	гуманітарний відділ відділ з питань НС, цивільного захисту	Місцевий бюджет	постійно

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ
Операційна ціль 3.1 Розвиток потенціалу громади у сфері культури та дозвілля

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
3.1.1	Реконструкція/ капітальний ремонт приміщень закладів культури громади із врахуванням сучасних вимог	Кількість/площа закладів, в яких проведені ремонтні роботи відповідно до ПКД	Підвищення можливостей культурного дозвілля для мешканців громади	Збільшення можливостей реалізації культурних проектів на теренах громади Рівень задоволеності мешканців можливостями організації дозвілля	Дослідження якості культурних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту; комунальні заклади культури	Місцевий бюджет, кошти міжнародних і державних фондів МТД	2023-2027
3.1.2	Створення і організація функціонування центрів культурних послуг (ЦКП)	Єдиний простір для соціалізації та культурного дозвілля	Оптимізація організації ефективної роботи ЦКП як багатофункціональних закладів культури	Кількість творчих колективів та учасників Кількість відвідувачів ЦКП Кількість платних послуг Кількість безоплатних послуг	Дослідження якості культурних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту; комунальні заклади культури	Місцевий бюджет, кошти міжнародних і державних фондів МТД	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.1.3	Проведення в населених пунктах громади локальних періодичних заходів, що відображають місцеву ідентичність	Заходи (кількість), які проводяться в населених пунктах із заданою періодичністю	Підвищення іміджу об'єднаної громади як культурного центру Сприяння розвитку та самореалізації місцевих талантів	Кількість осіб (як місцевих, так і з-поза громади), які відвідали заходи протягом року Рівень задоволеності мешканців можливостями самореалізації в громади	Звіт за результатами реалізації проєктів Дослідження якості культурних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту; комунальні заклади культури	Місцевий бюджет, міжнародні фонди МТД	2023-2027
3.1.4	Проведення Слобожанського марафону туристичного та спортивного спрямування за маршрутом, що охоплює усі населені пункти громади (з використанням водного транспорту, велосипедів, пішим ходом)	Захід, який проводиться щороку	Формування почуття місцевого патріотизму	Кількість осіб, які щороку беруть участь в марафоні	Дані внутрішнього моніторингу Дослідження якості культурних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту; комунальні заклади культури	Місцевий бюджет	2023-2027 періодично
3.1.5	Заснування історико-краєзнавчого музею з філіями в селах громади	Діючі установи (їх площа та кількість) з колекцією, яка постійно поповнюється	Підвищення можливостей культурного дозвілля для мешканців та гостей громади, збереження історії сіл громади Формування почуття місцевого патріотизму	Рівень задоволеності мешканців та гостей можливостями організації дозвілля	Дослідження якості культурних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	2023-2027
3.1.6	Створення інтегрованої мережі мультимедійних	Відкриття мультимедійної	Підвищення якості культурного дозвілля	Рівень задоволеності	Дослідження якості	Відділ культури, туризму, молоді	Місцевий бюджет, та інші	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	бібліотек на території громади відповідно до сучасних потреб різних вікових і соціальних груп жінок і чоловіків (надання відпочинкових послуг, проведення подій, тематичних зустрічей, доступність бібліотечних послуг для людей з особливими потребами)	бібліотеки	для мешканців громади	мешканців можливостями організації дозволя	культурних послуг	та спорту	джерела не заборонені чинним законодавством	
3.1.7	Розробка 3D-маршрутів визначних місць Слобожанської громади	Розроблені та розміщені на інтернет-ресурсі громади маршрути	Підвищення можливостей подорожувати Громадою	Рівень задоволеності жителів та гостей якістю сучасних культурних послуг	Дослідження якості культурних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту, відділ внутрішньої політики, відділ інформаційних технологій та електронного урядування	Місцевий бюджет, та інші джерела не заборонені чинним законодавством	2023-2027
3.1.8	Активізація практики міжнародного співробітництва у сфері культури і спорту	Кількість заходів з міжнародним статусом, які проводились на території громади протягом року Кількість заходів закордоном, в яких протягом року взяли участь представники громади	Формування позитивного іміджу громади	Кількість проведених фестивалів, кількість учасників фестивалів	Дослідження якості культурних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту, відділ внутрішньої політики	Місцевий бюджет, та інші джерела не заборонені чинним законодавством	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.1.9	Створення реєстру майстринь і майстрів декоративно-ужиткового мистецтва з подальшим сприянням їхньої участі в міжнародних фестивалях, проведення майстер-класів	Діючий реєстр Кількість заходів, в яких взяли участь місцеві майстри і майстрині	Формування іміджу громади у сфері культури	Кількість заходів, в яких взяли участь місцеві майстри і майстрині	Щорічний звіт керівника профільного відділу	Відділ культури, туризму, молоді та спорту	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних фондів МТД	2023-2027
3.1.10	Інвентаризація туристично-рекреаційного потенціалу місцевих об'єктів, народних традицій, місцевої кухні, характерної для сіл громади тощо	Сформований каталог рекреаційних/туристичних можливостей громади	Інформаційне забезпечення розвитку туристично-рекреаційного потенціалу громади	Наявна повна та всестороння інформація про рекреаційні/туристичні можливості території	Каталог рекреаційних/туристичних можливостей громади	Відділ культури, туризму, молоді та спорту	Місцевий бюджет	2023-2024
3.1.11	Опрацювання для громади концепції «туризму вихідного дня» (у співпраці з регіональними туроператорами)	Сформований узгоджений документ	Структуризація туристичної/рекреаційної пропозиції громади	Кількість осіб з-поза громади, туристів, що відвідали громаду протягом визначеного проміжку часу (місяць, рік)	Дані внутрішнього моніторингу	Відділ культури, туризму, молоді та спорту	Місцевий бюджет	2023-2025
3.1.12	Розроблення промоматеріалів про рекреаційні можливості громади	Розроблені промоматеріали	Збільшення промоматеріалів можливостей громади по відношенню до формування рекреаційного іміджу громади	Кількість осіб з-поза громади, туристів, що відвідали громаду протягом визначеного проміжку часу (місяць, рік)	Дані внутрішнього моніторингу	Відділ внутрішньої політики, відділ культури, туризму, молоді та спорту	Місцевий бюджет	2024-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.1.13	Облаштування етнохутору в с. Балівка (відпочинкова зона відкритого типу)	Облаштована площа	Розширення рекреаційного потенціалу, орієнтованого на місцевих мешканців та населення регіону	Кількість осіб з-поза громади, туристів, що відвідали громаду протягом визначеного проміжку часу (місяць, рік)	Дані внутрішнього моніторингу	Відділ культури, туризму, молоді та спорту, відділ архітектури відділ ЖКГ	Місцевий бюджет	2023-2027
--------	--	-------------------	---	--	-------------------------------	---	-----------------	-----------

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Операційна ціль 3.2 Зміцнення згуртованості та громадської активності мешканців

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
3.2.1.	Розвиток кросплатформного підходу до інформування мешканців про дії та рішення місцевої влади (із можливістю зворотного зв'язку)	Діюча практика реалізації координованої інформаційної політики місцевої влади	Підвищення рівня ефективності інформаційної політики місцевої влади	Рівень підтримки дій та рішень місцевої влади серед місцевого населення	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ внутрішньої політики	Місцевий бюджет	2023-2027
3.2.2.	Регулярний моніторинг громадської думки (анкетування, онлайн-опитування, електронні петиції) з важливих питань/ проблем розвитку громади	Кількість досліджень громадської думки/ омнібусів, які проводяться щороку	Збільшення рівня обґрунтованості дій та рішень місцевої влади	Рівень підтримки дій та рішень місцевої влади серед місцевого населення	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ внутрішньої політики	Місцевий бюджет	2023-2027
3.2.3.	Розширення мережі місць з вільним доступом до високошвидкісного Інтернету	Кількість місць громадського використання з вільним доступом	Підвищення рівня якості інформаційних послуг	Кількість осіб, що користають з мережі Інтернет	Дослідження умов проживання та	Відділ ІТ та електронного урядування, відділ	Місцевий бюджет, державні фонди МТД	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		до високошвидкісного Інтернету			якості публічних послуг	внутрішньої політики		
3.2.4.	Проведення тематичних спортивно-оздоровчих заходів із залученням широкого загалу мешканців («Тато, мама, я – спортивна сім'я», «Спорт для всіх у кожному дворі», «Рух заради здоров'я», «Фізкультура і спорт за здоровий спосіб життя», «Ветерани спорту-приклад для молоді» та ряду інших)	Кількість заходів, що проводяться щороку	Популяризація фізичної культури та спорту серед мешканців громади	Кількість осіб, що відвідали організовані заходи у поточному році	Звіти за результатами проведених заходів	Відділ культури, туризму, молоді та спорту КЗ «Спорт для всіх»	Місцевий бюджет, міжнародні фонди МТД	2023-2027
3.2.5.	Запровадження програми добровільної одноденної практики для місцевої молоді в виконавчих органах селищної ради («Один день в громаді»)	Кількість осіб, що пройшли практику в поточному році	Підвищення рівня престижності (популяризація) роботи в муніципалітеті	Кількість місцевої молоді, які після/ під час завершення навчання в ЗВО працевлаштувались в Слобожанській селищній раді	Щорічні звіти за результатами програми	Відділ культури, туризму, молоді та спорту, КЗ «Молодіжний центр «Смарт»	Місцевий бюджет	2023
3.2.6.	Налагодження інформаційної співпраці з громадськими організаціями, які діють/ зареєстровані на території Слобожанської ТГ	Кількість зустрічей з ГО ініційованих та проведених місцевою владою протягом року	Підвищення рівня активності мешканців громади Налагодження конструктивної співпраці з місцевими активістами	Обсяг залученого співфінансування громадських/ інфраструктурних проектах Кількість успішно реалізованих проектів за участі ГО	Щорічні звіти профільного підрозділу	Відділ внутрішньої політики	Місцевий бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством	2023-2027
3.2.7.	Розроблення та запуск онлайн-ресурсу надання	Діючий онлайн-ресурс	Підвищення комфорту жителів	Рівень задоволеності	Дослідження умов	ЦНАП, відділ	Місцевий бюджет,	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	адміністративних послуг за принципом «єдиного вікна»		при отриманні адміністративних послуг	мешканців якістю надання адміністративних послуг Кількість наданих послуг через діючий онлайн-ресурс	проживання та якості публічних послуг Дані google-analytics	інформаційних технологій та електронного урядування	інші джерела не заборонені чинним законодавством	
--	--	--	---------------------------------------	---	--	---	--	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ
Операційна ціль 3.3. Забезпечення умов для всебічного розвитку дітей та молоді

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
3.3.1.	Ремонт приміщень та технічне оснащення «молодіжних просторів» у селах громади	Площа відремонтованих приміщень	Підвищення іміджу об'єднаної громади як культурного центру, покращення якості культурних послуг	Рівень задоволеності місцевої молоді з культурної пропозиції	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ культури, туризму, молоді та спорту КЗ «Молодіжний центр «Смарт»	Місцевий бюджет	2023-2024
3.3.2.	Створення сучасного комфортного, інклюзивного та мотивуючого освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти	Кількість закупленої та встановленої комп'ютерної техніки (комп'ютерів, мультимедійного обладнання) Кількість облаштованих STEM-лабораторій Кількість класів, облаштованих відповідно до сучасних потреб організації навчального процесу	Підвищення якості освітніх послуг	Рівень задоволеності мешканців якістю надання послуг середньої освіти	Дослідження рівня задоволеності якістю надання освітніх послуг	Гуманітарний відділ, керівники закладів освіти	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		Обсяг виконаних будівельно-ремонтних робіт відповідно до попередньо погоджених планів						
3.3.4.	Надання фінансової підтримки випусникам закладів вищої освіти, які уклали договір із селищною радою про роботу на посадах педагогічних працівників у закладах освіти Слобожанської ТГ за тривалим терміном не менше, ніж на 10 років	Кількість випусників ЗВО, які скористались фінансовою підтримкою селищної ради Обсяг фінансової підтримки, наданої в рамках попередньо розробленої та затвердженої профільної програми	Підвищення рівня фахового забезпечення комунальних ЗЗСО	Рівень задоволеності мешканців якістю надання послуг середньої освіти	Дослідження рівня задоволеності якістю надання освітніх послуг	Селищна рада Гуманітарний відділ, керівники закладів освіти	Місцевий бюджет	2023-постійно
3.3.5	Реорганізація системи неформальної освіти учнів на принципах клієнтоорієнтованості	Функціонуючий заклад позашкільної освіти з філіями при комунальних ЗЗСО громади Кількість гуртків/майстерень/курсів тощо, які діють в рамках новоствореного закладу (в розрізі філій)	Збільшення можливостей самореалізації та самоорганізації дітей та молоді	Рівень задоволеності дітей та молоді якістю освітніх та спортивних послуг	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Гуманітарний відділ, відділ культури, туризму, молоді та спорту	Місцевий бюджет, кошти міжнародних програм МТД	2023-2024

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.3.6	Забезпечення підвозу здобувачів освіти, які живуть за межами пішої доступності до закладів освіти, у т.ч. за рахунок розширення парку шкільних автобусів	Кількість закуплених шкільних автобусів Кількість дітей, довозення яких забезпечується приватними перевізниками в рамках підписаних договорів з селищною радою)	Підвищення якості освітніх послуг	Рівень задоволеності мешканців якістю надання послуг середньої освіти	Дослідження рівня задоволеності якістю надання освітніх послуг	Селищна рада, гуманітарний відділ	Місцевий, обласний та державний бюджети	2023-2027
3.3.7	Розширення мережі комунальних закладів загальної середньої та дошкільної освіти на території громади	Кількість відкритих нових закладів із переліком населених пунктів Місткість новоутворених закладів	Збільшення можливостей отримання шкільної та дошкільної освіти комунальними установами громади	Збільшення місткості комунальних установ шкільної та дошкільної освіти	Звіт за результатами реалізації проекту	Селищна рада, гуманітарний відділ	Державний бюджет (в т. ч. ДФРР), місцевий бюджет, міжнародні фонди МТД	2023-2027
3.3.8	Налагодження інформаційної та фінансової підтримки місцевих ініціатив щодо створення закладів освіти, заснованих на приватній формі власності	Кількість заходів інформаційно-консультаційного характеру представників профільного підрозділу селищної ради з місцевими приватними освітніми закладами Кількість дітей, які навчаються в цих	Збільшення можливостей отримання шкільної та дошкільної освіти в громаді	Збільшення місткості установ шкільної та дошкільної освіти	Результати звіту профільного підрозділу	Гуманітарний відділ	Місцевий бюджет, кошти мешканців	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		закладах за фінансової підтримки ТГ Обсяг фінансової підтримки цих закладів з боку бюджету ТГ						
3.3.9	Створення Інклюзивно-ресурсного центру	Діюча установа	Забезпечення права дітей з особливими потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти	Кількість дітей віком від 2 до 18 рр., яким надаються освітні послуги в рамках цієї установи	Результати внутрішнього моніторингу	Селищна рада, гуманітарний відділ	Державний бюджет (в т. ч.ДФРР), місцевий бюджет, міжнародні фонди МТД	2023-2027
3.3.10	Створення дитячо-юнацької спортивної школи (ДЮСШ)	Розширення спортивної інфраструктури	здобуття позашкільної освіти спортивного спрямування залучення дітей до занять спортом підготовка професійних спортсменів	кількість дітей та молоді зайнятих на позаурочних заняттях спортивного спрямування кількість переможців різних рівнів змагань	Щорічні звіти керівника ДЮСШ	відділ культури	Місцевий бюджет, зовнішні програми державні та міжнародні	2024-2027
3.3.11	Облаштування у закладах освіти захисних споруд цивільного захисту (сховищ), які відповідатимуть визначеним для будівель цивільного захисту вимогам	Кількість та площа облаштованих укриттів цивільного захисту в комунальних ЗЗСО	Підвищення рівня захисту учасників освітнього процесу від негативних наслідків надзвичайних ситуацій	Кількість закладів, забезпечених найпростішими укриттями або спорудами цивільного захисту вищого класу безпеки	Щорічні звіти за результатами роботи	Відділ ЖКГ, гуманітарний відділ	Місцевий бюджет	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.3.12	Налагодження співпраці з закладами передвищої освіти щодо відкриття професійно-технічних підрозділів (філій) у ЗЗСО	Кількість учнів комунальних ЗЗСО, які навчаються на інтегрованих з навчальними програмами регіональних ПТУ та ЗВО підготовчих курсах (в рамках неформальної освіти)	Підготовка фахівців, затребуваних на місцевому ринку праці	Відсоток випускників місцевих ЗЗСО, які поступили в ПЗСО та ЗВО регіону	Результати звіту профільного підрозділу	Гуманітарний відділ, комунальні ЗЗСО	---	2023-2025
3.3.13	Розроблення та впровадження в освітній процес навчально-пізнавального курсу «Я живу в Слобожанській громаді»	Розроблений і зареєстрований навчальний курс Кількість місцевих шкіл, які впровадили його в навчальний процес	Підвищення рівня місцевого патріотизму Підвищення можливостей освітніх послуг	Кількість учнів місцевих шкіл, які проходять навчання за курсом протягом року	Дані внутрішнього моніторингу Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Гуманітарний відділ, комунальні ЗЗСО	Місцевий бюджет	2023-2024, постійно
3.3.14	Проведення заходів, спрямованих на формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації	Кількість заходів, які організуються на регулярній основі (протягом року)	Національно-патріотичне виховання місцевої молоді та дітей	Кількість осіб, які відвідали/ взяли активну участь в цих заходах	Звіт за результатами реалізації проекту	Гуманітарний відділ	Місцевий бюджет	2023-постійно

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ
Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня медичного і соціального захисту мешканців

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ТГ	Термін реалізації
3.4.1	Проведення реконструкції лабораторного корпусу громадського будинку під потреби Слобожанської АЗПСМ КНП "ЦПМСД" ССР	Введений в експлуатацію об'єкт	Підвищення якості медичних послуг Підвищення функціональності будівель	Рівень задоволеності мешканців якістю надання медичних послуг на первинній ланці	Дані внутрішньої звітності Дослідження рівня задоволеності якістю надання медичних послуг (її первинною ланкою)	Сектор охорони здоров'я, КНП «ЦПМСД» ССР	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2024
3.4.2	Проведення капітальних ремонтів і реконструкції діючої мережі лікувальних закладів КНП «ЦПМСД» ССР	Кількість/площа відремонтованих об'єктів	Підвищення якості медичних послуг Підвищення функціональності будівель	Рівень задоволеності мешканців якістю надання медичних послуг на первинній ланці	Дослідження рівня задоволеності якістю надання медичних послуг (її первинною ланкою)	Керівник ЦПМСД	Місцевий бюджет кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2027
3.4.3	Проведення капітальних ремонтів і реконструкції будівель та приміщень КП «Слобожанська центральна лікарня» ССР	Площа відремонтованих об'єктів	Підвищення якості медичних послуг Підвищення функціональності будівель	Кількість законтракованих НСЗУ послуг Обсяг надходжень від платних медичних послуг Рівень задоволеності мешканців якістю	Дані внутрішньої звітності Дослідження рівня задоволеності якістю надання медичних послуг (її вторинною	Сектор охорони здоров'я виконавчого комітету КП «Слобожанська центральна лікарня» ССР	державний та місцевий бюджети, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

				надання медичних послуг на вторинній ланці	ланкою)			
3.4.4	Підвищення рівня матеріально-технічного оснащення комунальних закладів охорони здоров'я	Закуплене обладнання за попередньо узгодженим переліком	Підвищення якості медичних послуг	Рівень задоволеності мешканців якістю надання медичних послуг	Дані внутрішньої звітності Дослідження рівня задоволеності якістю надання медичних послуг	Сектор охорони здоров'я КП «СЦЛ» ССР КНП «ЦПМСД» ССР	державний та місцевий бюджети, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2027
3.4.5	Розширення фінансового покриття програм безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів, засобів реабілітації, послуг зубо- та ендопротезування	Обсяг (в натуральному вираженні) закуплених ліків, засобів реабілітації та наданих послуг	Зростання рівня доступності медичних послуг для незахищених верств населення	Рівень задоволеності мешканців якістю надання медичних послуг	Дослідження рівня задоволеності якістю надання медичних послуг	Відділ соціального захисту населення, сектор охорони здоров'я	Місцевий та державний бюджет, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2027
3.4.6	Розширення спектру платних послуг, які надаються комунальними медичними установами громади	Ухвалені положення про платні послуги	Підвищення ефективності роботи установи	Кількість пацієнтів, що скористалися платними послугами, які надає установа	Фінансова звітність підприємства	Сектор охорони здоров'я, КП «СЦЛ» ССР, КНП «ЦПМСД» ССР	---	2023-2027
3.4.7	Створення при комунальних медичних установах єдиного інформаційно-консультаційного центру	Діюча сайти закладів Діючий call-центр	Підвищення якості медичних послуг Зниження загальної захворюваності населення	Кількість мешканців, що скористались послугами онлайн-платформи та call-центру	Дані Google-analytics Дані роботи call-центру	Сектор охорони здоров'я, КП «СЦЛ» ССР, КНП «ЦПМСД» ССР	Місцевий бюджет	2023-2024

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.4.8	Облаштування простору приймальних відділень (реєстратури) комунальних медичних закладів	Кількість/площа облаштованих приміщень	Підвищення рівня сервісу і комфорту для клієнтів (пацієнтів) медичних закладів Підвищення рівня конкурентоспроможності медичних закладів громади	Кількість наданих медичних послуг Рівень задоволеності жителів якістю обслуговування та якістю медичних послуг Рівень дохідності медичних закладів	Дані внутрішнього моніторингу Дослідження рівня задоволеності населення якістю обслуговування в комунальних медичних закладах	Сектор охорони здоров'я, КП «СЦЛ» ССР, КНП «ЦПМСД» ССР	Місцевий бюджет	2023-2027
3.4.9	Розроблення та впровадження комунальної програми розвитку сфери охорони здоров'я, націленої на стимулювання молодих лікарів працювати та жити в громаді	Розроблена та діюча програма	Покращення кадрового забезпечення місцевих закладів охорони здоров'я	Рівень задоволеності мешканців якістю надання медичних послуг на первинній ланці	Дослідження рівня задоволеності якістю надання медичних послуг	Сектор охорони здоров'я, КП «СЦЛ» ССР, КНП «ЦПМСД» ССР	Місцевий бюджет, ДФРР	постійно
3.4.10	Підвищення рівня матеріально-технічного оснащення відділу соціального захисту населення та профільних комунальних закладів	Закуплене обладнання за попередньо узгодженим переліком	Підвищення якості адміністративних та соціальних послуг	Рівень задоволеності мешканців якістю надання адміністративних та соціальних послуг	Дослідження рівня задоволеності якістю надання адміністративних та соціальних послуг	Відділ соціального захисту, КЗ «Центр надання соціальних послуг»	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023- 2027
3.4.11	Запровадження додаткової соціальної підтримки	Розроблена та затверджена сесією селищної	Забезпечення додаткових, згідно встановлених	Рівень соціальної підтримки осіб/сімей з числа учасників	Звіт за результатами реалізації	відділ соціального захисту	Місцевий бюджет, кошти	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	учасників і учасниць бойових дій внаслідок російської агресії, членів їх сімей та членів сімей загиблих учасників бойових дій	ради програма	законодавством, гарантій щодо соціального захисту за рахунок можливостей місцевого самоврядування та у співпраці з громадськістю	бойових дій внаслідок російської агресії	проекту/ програми		міжнародних та державних програм, благодійна та гуманітарна допомога	
3.4.12	Забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб	Кількість/площа придбаного житла	Створення фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб шляхом придбання житла	Забезпечення житлом для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, які зареєстровані та проживають на території громади	Звіт за результатами реалізації проекту/ програми. Дослідження умов проживання	відділ соціального захисту	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних програм	2023-2027
3.4.13	Запровадження механізмів цифровізації надання соціальних послуг	Діючий інтернет-ресурс з можливістю отримання/ замовлення соціальних послуг в електронній формі Кількість послуг, отриманих/ замовлених за допомогою інтернет-ресурсу	Підвищення рівня зручності та оперативності надання/ замовлення соціальних послуг Підвищення прозорості соціальних послуг, їх доступності та посилення комунікації з громадянами щодо розвитку їх цифрових компетенцій	Рівень задоволеності мешканців якістю надання адміністративних та соціальних послуг	Дослідження умов отримання громадянами соціальних послуг	Відділ соціального захисту населення, КЗ "Центр надання соціальних послуг"	Місцевий бюджет	2023-2027
3.4.14	Розширення переліку соціальних послуг	Кількість введених нових послуг	Підвищення рівня соціального обслуговування мешканців громади	Рівень задоволеності мешканців якістю надання соціальних послуг	Дослідження умов отримання громадянами соціальних	Відділ соціального захисту населення, КЗ "Центр	Місцевий бюджет	2023-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

					послуг	надання соціальних послуг”		
3.4.15	Розширення кола надавачів соціальних послуг шляхом залучення недержавних організацій, СПД, КЗ «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Добре вдома» ДОР	Розроблений і затверджений механізм організації закупівлі соціальних послуг у недержавних надавачів Кількість недержавних надавачів соціальних послуг	Збільшення кількості та якості надання соціальних послуг шляхом більш повного задоволення потреб громади у соціальних послугах	Рівень задоволеності мешканців якістю надання соціальних послуг	Дослідження умов отримання громадянами соціальних послуг	Відділ соціального захисту населення	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2027
3.4.16	Розширення джерел фінансування соціальних послуг	Обсяг фінансування соціальних послуг з джерел інших, ніж кошти місцевого/обласного/державного бюджетів	Збільшення кількості та якості соціальних послуг, що надаються, та у більшій мірі буде забезпечено потреби соціальної сфери громади	Рівень задоволеності мешканців якістю надання соціальних послуг	Дослідження умов отримання громадянами соціальних послуг	Відділ соціального захисту населення, КЗ “Центр надання соціальних послуг”	Місцевий бюджет, кошти міжнародних та державних програм МТД	2023-2027
3.4.17	Удосконалення принципу рівності прав і свобод громадян в умовах воєнного стану в Україні	Кількість досліджень громадської думки	Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства та впровадження європейських стандартів рівності	Здійснення заходів з підтримки жінок і чоловіків та вжиття відповідних заходів з ліквідації дискримінації прав жінок чи чоловіків	Звіт про гендерну рівність. Дослідження гендерних питань	Відділ соціального захисту населення	Місцевий бюджет кошти міжнародних та державних програм	2023-2027

Перелік скорочень

АЗПСМ – амбулаторія загальної практики сімейної медицини

ВПО – внутрішньо переміщені особи

ГО – громадська організація

ДТП – дорожньо-транспортна пригода

ДФРР – державний фонд регіонального розвитку

ЄС – Європейський Союз

ЖКГ – житлово-комунальне господарство

ЗВО – заклад вищої освіти

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

ЗДО – заклад дошкільної освіти

ЗНО – зовнішнє незалежнє оцінювання

ЗМІ – засоби масової інформації

ІКТ – інформаційно-комп'ютерні технології

КЗ – комунальний заклад

КП – комунальне підприємство

КНП – комунальне неприбуткове підприємство

КМУ – кабінет міністрів України

КУ – комунальна установа

МОН – Міністерство освіти і науки

МТД – матеріально-технічна допомога

ПКД – проектно-кошторисна документація

СПД – суб'єкт підприємницької діяльності

ТГ – територіальна громада

ТПВ – тверді побутові відходи

ФП – фельдшерсько пункт

ЦНАП – центр надання адміністративних послуг

ЦНСП – центр надання соціальних послуг

ЦПМСД – центр первинної медико-санітарної допомоги